Misterul Vieții

Puține cărți reflectă atât de pe scurt și de clar fundamentele îndrumării spirituale ortodoxe. Este vorba despre slujirea prin cuvinte, despre știința bunătății și înțelepciunea ei simplă, despre capacitatea de a o oferi altuia - unui ascultător, unui cititor, unui interlocutor. Baza cărții este dialogul, conversațiile fără grabă față în față, căci adevărata îndrumare spirituală nu este atât o învățătură, cât o comunicare vindecătoare. Într-o astfel de prietenie evanghelică, cititorului i se transmite bucuria de a-L găsi pe Tatăl. Preotul Vladimir Zelinsky.

- PUTERNICA ÎNȚELEPCIUNE A BUNĂTĂȚII
- TRĂIEȘTE MEREU
- DESCOPERIND CREDINȚA ÎN TINE ÎNSUȚI
- ÎNTÂLNIREA CU DUMNEZEU
- BOTEZ
- CĂTRE CEI NOI ILUMINAȚI
- SPIRITUALIZAREA OMULUI
- IUBIRE DIVINĂ
- REZIStă în dragoste
- VIAȚA CREȘTINĂ
- LIPSA DE IUBIRE
- FANTOMA VIEȚII
- CLONAREA UMANĂ
- DESPRE LIMBAJUL VULNERABIL
- CALEA UCENICIILOR
- FAMILIA SPIRITUALĂ
- DESPRE MICĂ VIRTUTE
- ÎNTOTDEAUNA TOȚI ȘI ÎNTOTDEAUNA ÎMPREUNĂ
- CARTEA VIEȚII
- CITIRE DE RUGĂCIUNE A SFINTEI SCRIPTURI
- FII ÎNTOTDEAUNA FERICIT

- DE CE ESTE DIFICIL PENTRU OAMENI SĂ-L ÎNTÂLNEASCĂ PE HRISTOS
- CASA IUBIRII
- DARUL MATERNITĂȚII
- DESPRE POCĂINȚĂ
- IERTARE
- VÂRSTĂ
- CUM SĂ TRĂIEȘTI LA VÂRSTA TA
- SOARTĂ
- BOALĂ
- NU EXISTĂ MOARTE
- MISTERUL ANIMALELOR
- DIMINUARE
- SUNTEM COPII AI LUI DUMNEZEU
- DE UNDE VINE RĂUL?
- OBSERVAȚIE RĂU
- DESPRE PASIUNI
- SPIRITUL LIBERTĂȚII
- DARUL RUGĂCIUNII
- HARUL RECUNOȘTINȚEI
- DRAGOSTE
- FII SFÂNT
- ÎNVAȚĂ SĂ TRĂIEȘTI

PUTERNICA ÎNȚELEPCIUNE A BUNĂTĂȚII

„Un cuvânt rău îi face pe oamenii buni răi, iar un cuvânt bun îi face pe cei răi buni”, spune autorul acestei cărți, referindu-se la Venerabilul Macarie al Egiptului. Dar cu ce putere face aceasta? Căci puterea cuvântului se manifestă cel mai neașteptat atunci când creează binele acolo unde pare să nu aibă de unde să vină. Cuvântul îl cheamă, cheamă binele pe nume, dar nu ar fi ieșit niciodată la lumină dacă nu ar fi fost dat omului de la început, dacă nu ar fi fost ascuns

undeva sub o obroc, în captivitatea răului, unde Hristos coboară pentru a scoate binele din închisoare. „ **Duhul Domnului este peste Mine, pentru că M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia; M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc celor prinși de război izbăvirea și orbilor căpătarea vederii, să dau drumul celor asupriți** ” (Luca 4:18). Citându-l pe profetul Isaia, Isus se profețește despre Sine însuși ca Bunul Păstor, înzestrat cu puterea de a elibera și de a vindeca, iar chipul Său este de acum înainte aruncat peste fiecare chemare pastorală. Păstorul vindecă pe cei cu inima zdrobită, face bine în primul rând prin eliberarea inimii. Dar el primește puterea de a vindeca și de a elibera numai atunci când primește ungerea *Duhului Domnului* . Fără atingerea Duhului, care vindecă mai întâi inima păstorului însuși, slujirea sa pare doar o imitație. Aceleași cuvinte pot fi rostite, dar Duhul le trece pe lângă ele. Dar când Duhul vine și se dăruiește cu generozitate, totul se transformă, iar cuvinte simple, familiare încep *să strălucească pentru toți cei din casă.*

Referitor la „Misterul vieții” de Arhimandritul Victor (Mamontov), s-ar putea spune, parafrazând cuvintele părintelui Alexander Schmemann despre cartea arhiepiscopului Pavel al Finlandei („Cum credem noi”), că există puține cărți care să prezinte atât de pe scurt și atât de clar fundamentele îndrumării spirituale ortodoxe. Desigur, nu vorbim despre un curs popular de teologie pastorală, ci doar despre slujirea prin cuvânt, despre știința bunătății, despre înțelepciunea ei simplă, despre capacitatea de a o insufla unui alt ascultător, cititor, interlocutor *și de a-i îndrepta cărările.*

Se pare că sursa cărții se află în dialoguri, conversații individuale fără grabă, căci adevărata îndrumare spirituală nu este atât o învățătură, cât o comunicare vindecătoare. Iar imaginea, icoana unei astfel de comunicări sunt conversațiile lui Hristos („ **Nu vă mai numesc robi..., v-am numit prieteni...** ” (Ioan 5:14-15).

Într-o astfel de prietenie evanghelică, sub masca sfaturilor, a îndemnurilor și a reflecțiilor, cititorului i se transmite bucuria de a găsi un tată, plinătatea darului său pastoral. Acesta este darul de a aduce bunătatea lui Hristos, de a o elibera în tine, iar această eliberare bună are loc în contact cu profunzimea personalității celuilalt. Personalitatea unui pastor care și-a împlinit chemarea poartă în sine mărturia că *Hristos a fost înfățișat* în ea (vezi Galateni 4:19), iar o astfel de mărturie personală, vie, îl trezește pe Hristos în tine. Nu tuturor li se dă acest lucru. Cuvintele sunt aceleași, cu un sens familiar, dar îndemnurile Duhului, *suspinele nespuse* se pot auzi la unii, dar nu la alții. Și în spatele spuselor percepem ceea ce este nespus, primim cuvântul, dar ascultăm ceea ce se află în spatele lui.

A spune că în cartea Părintelui Victor se află o bogată experiență pastorală nu este suficient. În spatele acestei experiențe se simte rodul muncii și al darului, al

efortului uman, al smereniei, al pocăinței și al harului. Să ne amintim de apostol: „ **Roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința...** ” (Galateni 5:22). Dar câte cuvinte am auzit despre credință și dragoste? Și în câte dintre ele am crezut? Am crezut doar acele cuvinte pe care le-am auzit cu inimile noastre, în adâncul cărora, în spațiul lăuntric, s-au copt roadele incontestabile ale Duhului. Credem că acceptăm Mesajul, dar mai întâi acceptăm martorul care îl poartă, care îl manifestă în sine. Dacă martorul este credincios Mesajului său până la sfârșit, acesta capătă putere și pentru noi, dacă nu, atunci cuvinte, cuvinte, cuvinte rămân.

Ce este nou, se pare, în reamintirea faptului că viața este un mister, iar omul un mister și mai mare? Noutatea nu vine din referința la Schweitzer și la învățătura sa despre respectul față de viață, ci din harul care se revarsă în mărturia convingătoare a acestui mister și, prin urmare, lasă urme de nești.

Există o altă calitate a acestei cărți care mă captivează ca cititor - libertatea autorului. În zilele noastre, când credința este atât de ușor acoperită de cruste ideologice, ca și cum ar vrea să se ascundă și să stabilească o apărare perimetrală împotriva tuturor „celor care nu sunt cu noi”, aici nu se simte niciun patos defensiv, dezbinare, orbire sau prejudecată. Părintele Victor își adună înțelepciunea peste tot, inclusiv de la cei care nu pot fi numiți cu aceeași gândire, dar sub pana sa, autorii heterodocși devin ortodocși, iar strada, cu zgomotul și problemele ei, capătă aspectul unui templu - căci există pastori în jurul cărora, cumva invizibil, ca de la sine, se construiește un templu, se naște o atmosferă de rugăciune și un fel de mister cald. Cuvântul devine acțiune, gândul devine realitate și, în acest mod, din tainele miraculoase ale Vestea Bună: mărturisind binele, îl creează.

Să observăm caracterul personal și în același timp tradițional al Mesajului acestei cărți. Părintele Victor se bazează constant pe Sfânta Scriptură, descoperind în ea „un întreg ocean de sens pe care nu-l observasem până atunci”. Aceasta este, de fapt, una dintre principalele chemări pastorale - descoperirea „oceanului de sens” care face zgomot, respiră și se învârte în orice pasaj al Cuvântului lui Dumnezeu. Descoperirea este urmată de mulțumire pentru faptul că Domnul „ne-a adunat pe toți în jurul Cuvântului Său, care ne-a ajutat pe fiecare dintre noi să ne vedem pe noi înșine, pe aproapele nostru, să împărtășim unii cu alții ceea ce Cuvântul lui Dumnezeu ne-a revelat, pentru bucuria comunicării, pentru oportunitatea de a fi împreună”. Citirea Scripturii devine un sacrament al comunicării (conform titlului uneia dintre lucrările autorului acestei cărți). „În lectura rugătoare, este foarte important să împărtășim ceea ce Duhul Sfânt ne-a revelat în timpul lecturii. Dacă o ascundem din timiditate sau din alt motiv, atunci vom fura de la aproapele nostru ceea ce nu ne aparține. Poate că această cunoaștere ar putea fi vitală pentru cineva.”

Și astfel, întreaga carte nu *ascunde o binecuvântare* , căci slujește ca o ofrandă a darului preoției ortodoxe celor care au nevoie de el și îl caută. Darul este oferit ca *un jug ușor* , fără cătușele autoritarismului, în deplină libertate; cine este gata să-l primească îl primește, iar cine caută găsește. Cine nu este gata nu este obligat la nimic. Ei intră liber în Biserică. Căci creștinismul nu înseamnă că oferă fiecăruia posibilitatea de „desăvârșire personală", spune Părintele Victor, ci că creștinismul este dat în porunca de a fi Biserica „ **un neam sfânt, o preoție împărătească, o generație aleasă** " (1 Petru 2:9), pentru a manifesta și mărturisi prezența lui Hristos, Împărăția Lui în lume.

O întâlnire cu Dumnezeu, o familie spirituală, o vatră de iubire, gânduri despre viață, gânduri despre moarte, despre sfințenie, despre comunicare, despre rugăciune, despre treburile cotidiene, despre rău, despre vârstele vieții umane, despre iertare, despre recunoștință... Înaintea noastră se află, ca să spunem așa, o colecție de cunoștințe spirituale fundamentale, alcătuită din îndrumări care deschid calea către misterul vieții, viața aici și acum, dar care apoi conduc mai departe către acea Împărăție a lui Dumnezeu care trăiește în noi.

Preotul Vladimir Zelinsky

TRĂIEȘTE MEREU

Dumnezeu este Iubire.

Dumnezeu a creat lumea și omul din iubire.

Viața umană a izvorât din iubire.

Proprietatea iubirii nu este să stea nemișcată, ci să comunice cu ceilalți, să se răspândească în profunzime și în lățime. După cum scria filosoful francez Albert Camus, de fiecare dată când cineva îi spune altuia: „Te iubesc", el proclamă astfel: „Vreau să nu mori niciodată, ca să trăiești veșnic".

Prin urmare, o persoană are o dorință ineradicabilă de a trăi veșnic.

Dar trăim sub legea firii pământești, care nu ne dă viață veșnică.

Tot ce ne rămâne este dorința unei astfel de vieți.

Doi dușmani ai naturii noastre superioare, păcatul și moartea, îl țin pe om în puterea lor. „Două mari dorințe: nemurirea și adevărul", a scris Vladimir Soloviov, „se opun prin două mari fapte: stăpânirea inevitabilă a morții asupra oricărei ființe umane și stăpânirea indestructibilă a păcatului asupra fiecărui suflet. Noi vrem

doar să ne ridicăm deasupra restului naturii; moartea ne compară cu toate creaturile pământești, iar păcatul ne face mai răi decât ele... Străduindu-ne să trăim, murim, iar, dorind să cunoaștem viața, cunoaștem moartea."

Două vieți ne sunt date: una trecătoare și una veșnică. Domnul se adresează fiecăruia dintre noi: „ **Ți-am pus înainte viața și moartea… Alege viața** " (Deuteronom 30:19).

Oferta morții nu înseamnă că Dumnezeu ne dorește răul. El pare să spună: „Trăiți într-o lume a răului, acesta provoacă mereu, dar nu cedați în fața lui. Nu răspundeți răului cu rău, ci străduiți-vă să rămâneți neclintiți în dragoste. Încercați să răspundeți fiecărei coborâri a nivelului moral și spiritual din jurul vostru nu coborându-l, ci ridicându-l. Dacă rămâneți neclintiți, veți trăi, nu, veți muri fizic și spiritual."

Calea vieții naturale este orizontală. Trăind o astfel de viață, o persoană mănâncă, bea, muncește, se distrează, se reproduce. Și animalele fac asta. Baza vieții animale este nutriția. Scopul este reproducerea, continuarea speciei. Fiecare generație există pentru a da naștere urmașilor. Are sensul vieții sale doar în generația următoare. Este aceasta viața adevărată? Vedem generații pierind continuu. Viața unei specii este moarte constantă. Biologia, geologia ne arată cum mor indivizii și speciile de creaturi. Astronomia vorbește despre descompunerea și dispersarea lumilor care s-au format din substanța fără formă a lumii. Soarele se va întuneca într-o zi, Pământul și alte planete se vor năpusti în jurul lui morți. Întregul univers este împărăția morții. Natura transformă viața veșnică în moarte veșnică.

Există în om un sentiment religios, care îl deosebește de animale, dar în toate celelalte privințe este similar cu ele.

Trăind doar o viață naturală, socială, o persoană nu își va putea satisface dorința pentru viața veșnică. Dar inima noastră caută viața adevărată.

O persoană nu poate crea singură viață veșnică, nouă. Trebuie să o primească ca pe un dar de sus, de la Dumnezeu.

Viața biologică este dăruită omului de către lume. O viață nouă, bună, îi este dăruită de Cel Care este mai înalt și mai bun decât lumea. Viața divină, bună, este de aceea numită har.

În biserici auzim despre învățătura acestei alte vieți adresată nouă tuturor: „Harul Domnului nostru Isus Hristos și împărtășirea Duhului Sfânt să fie cu voi toți".

Pentru ca o persoană să pornească cu adevărat pe calea harului, nu este suficient să cunoască această cale cu mintea. Este nevoie de o ispravă, adică de o mișcare interioară a voinței. Trebuie să se miște pentru a primi harul sau puterea lui Dumnezeu în sine.

Această ispravă interioară trece prin mai multe etape. O persoană trebuie să simtă dezgust față de rău. Dar acest lucru nu este suficient: trebuie să recunoască și răul ca păcat. Apoi, trebuie să depună un efort interior pentru a îndepărta răul de la sine și a renunța la el. Dar o persoană trebuie să fie convinsă și că nu este capabilă să scape de rău prin propriile eforturi. Numai atunci va putea apela la Dumnezeu pentru ajutor din adâncul sufletului său.

Când o persoană decide să-I spună lui Dumnezeu: „Nu vreau voința mea", atunci în acest apel al voinței umane se poate vedea cel mai înalt triumf al acesteia.

O persoană renunță în mod voluntar, prin propria voință, la propria voință.

Însă o astfel de abnegație este doar începutul vieții divine a omului. Calea către Dumnezeu trece printr-un întuneric adânc. După cum a scris Victor Hugo, „Fiecare om, în noaptea lui, merge spre Lumina lui".

DESCOPERIND CREDINȚA ÎN TINE ÎNSUȚI

Fericitul Augustin a spus: „Ne-ai creat pentru Tine, Doamne, și inima noastră nu se va odihni în noi până nu Te va găsi."

Omul are o sete spirituală, o căutare. Acesta este un dar prețios și dureros, dat pe pământ doar omului. Dureros, pentru că contrazice atașamentele sale pământești.

Setea spirituală atrage o persoană în sus, nu-i permite să se odihnească pe pământ și o introduce în bucurii mai înalte.

Credința se naște atunci când o persoană Îl recunoaște pe Cel căruia i se dăruiește, așa cum iubirea se aprinde în suflet odată cu apariția celui iubit. Credința este o întâlnire, o adevărată întâlnire a celor mai adânci ființe din noi cu Dumnezeu.

Credința este înnăscută omului, este esența ființei sale. Credința crește, se adâncește. Este o mărime dinamică.

Credința vine de la Dumnezeu, din chemarea Lui. Este întotdeauna un răspuns către El, iar răspunsul nu presupune doar prezența celui căruia îi răspundem, ci

și confirmă această prezență. Credința este abandonul omului față de Celui Care se dăruiește pe Sine Însuși. Pascal spunea: „Dumnezeu ne spune: nu M-ați căuta dacă nu M-ați fi găsit deja”.

De ce cred? Dumnezeu mi-a dat această credință și mi-o dăruiește tot timpul. Mi-a dat-o ca un dar. Adevărata convertire este de nedescris, pentru că se împlinește în secret, în adâncul sufletului. De aceea, când voi fi întrebat cum am devenit creștin, voi răspunde că nu s-a întâmplat după un plan, nu cu intenție și calcul rațional, ci prin dragostea lui Dumnezeu. Dumnezeu Însuși m-a chemat, El Însuși mi s-a revelat. Fără iluminare interioară, fără harul Duhului Sfânt, convertirea noastră va fi mentală. Bucuria și pacea pe care le simt în mine mă asigură că acesta este un dar de la Dumnezeu.

O persoană nu ajunge la credința în Dumnezeu atât în mod conștient și rațional, cât o găsește în sine, o găsește cu surpriză, bucurie și recunoștință.

Credința este indemonstrabilă. Au existat multe încercări de a demonstra că Dumnezeu există sau că Dumnezeu nu există. Dar nimeni de-a lungul istoriei omenirii nu a reușit să demonstreze nici una, nici alta. Dumnezeu poate fi perceput doar printr-o inimă curată. Trebuie să ne păzim inima, pentru că este organul prin care primim harul lui Dumnezeu.

Când o persoană citește Psalmul 138, scris acum câteva mii de ani, spune: este vorba despre mine, aceasta este experiența mea.

„ **Doamne, Tu mă cercetezi și mă cunoști. Tu știi când stau jos și când mă scol; Tu îmi înțelegi de departe gândurile. Când merg și când mă culc, Tu mă înconjori și îmi cunoști toate căile. Înainte ca un cuvânt să fie pe limba mea, Doamne, Tu îl cunoști desăvârșit. Mă înconjori pe dinapoi și pe dinainte și-Ți pui mâna peste mine. Cunoștința Ta este prea minunată pentru mine; este înaltă, nu o pot afla. Unde mă voi duce departe de Duhul Tău? Sau unde voi fugi departe de fața Ta? Dacă mă voi sui la cer, Tu ești acolo; dacă îmi voi face patul în Locuința Morților, Tu ești acolo. Dacă voi lua aripile zorilor și voi locui la marginile mării, acolo mâna Ta mă va călăuzi și dreapta Ta mă va ține. Dacă voi zice: Poate că întunericul mă va acoperi și lumina din jurul meu se va preface în noapte! Dar întunericul nu se va ascunde de Tine și noaptea va străluci ca ziua; întunericul și lumina sunt la fel de bune una ca cealaltă. Căci Tu mi-ai întocmit măruntaiele și m-ai țesut în măduva mamei mele.” „Pântecele. Te voi lăuda, căci sunt făcut într-un mod minunat și înfricoșător. Minunate sunt lucrările Tale și sufletul meu le cunoaște foarte bine. … Cât de prețioase îmi sunt gândurile Tale, Dumnezeule! Cât de mare este numărul lor! Dacă le-aș număra, sunt mai multe la număr decât nisipul; când mă trezesc, sunt tot cu Tine. O,**

Dumnezeule, de ai lovi pe cei răi! Depărtează-te de la mine, oameni sângeroși! Ei vorbesc rău împotriva Ta; vrăjmașii Tăi cugetă deșertăciuni. Nu-i voi urî pe cei ce Te urăsc, Doamne, și nu-i voi detesta pe cei ce se ridică împotriva Ta? Îi urăsc cu o ură desăvârșită; ei sunt vrăjmașii mei. Cercetează-mă, Dumnezeule, și cunoaște-mi inima. Cercetează-mă și cunoaște-mi gândurile și vezi dacă este în mine vreo cale rea și călăuzește-mă pe calea veșniciei ” (Psalmul 139).

O persoană nu acceptă credința și nu o pierde, ea trăiește în ea.

El o găsește în sine.

Orice descoperire a credinței în noi înșine are loc nu prin propriile noastre eforturi, ci cu participarea unei forțe externe, harul lui Dumnezeu.

Ni se pare că am descoperit credința în noi înșine, dar harul este cel care ne ajută.

Și când o persoană nu simte asta, când refuză să o accepte, atunci harul trece prin ea ca printr-o sită.

Pentru ca organul care trezește credința să răsune într-o persoană, sursa sa trebuie purificată.

Inima este purificată diferit pentru fiecare persoană. Mulți își pierd credința prin suferință, în timp ce alții ajung la credință prin suferință.

Experiența unor experiențe dificile face o persoană mai matură spiritual. Acest lucru este evident. Dar o persoană dobândește credință nu pentru că suferă, ci pentru că sufletul său devine mai matur.

O persoană nu este niciodată străină de credință. Nu există nicio persoană care să nu aibă deloc credință.

Singura diferență este că unul este conștient de credința sa și o formulează ca pe un fel de viziune asupra lumii, în timp ce celălalt crede instinctiv.

O persoană care nu are o viziune religioasă asupra lumii are totuși curente religioase. Le absoarbe de la naștere, intrând în contact cu tradiția, cultura, literatura.

Chiar și în societatea noastră, care era formal ateistă, toate acestea au pătruns cumva „difuz”: prin Dostoievski, Tolstoi, Gogol; prin poezie; prin muzică și

pictură. Întreaga moștenire a culturii ruse și străine a hrănit și a format această viziune asupra lumii vagă, semi-religioasă.

Cred în valoarea tuturor celor mai mari impulsuri ale umanității. Căutările celor care erau conștienți de existența lui Dumnezeu și ale celor care, precum Cernîșevski, nu erau conștienți de ea, sunt frumoase - toți au căutat Eternitatea. Poate că spiritualitatea este non-religioasă. În „Demonii" lui Dostoievski, Kirillov se consideră ateu, dar o religiozitate ascunsă trăiește în el.

Fiecare cultură se naște din viziunea omului asupra lumii Dumnezeului suprem. Și dacă privim operele culturii, vom observa că acestea reflectă credința.

Subconștient, toată lumea crede. Subconștient, fiecare dintre noi simte că există un sens profund al existenței. Existența noastră și existența lumii au o legătură directă cu acest sens.

Un credincios rațional este cel care aduce acest sentiment la nivelul conștiinței.

Cu toții suntem copii ai lui Dumnezeu. Doar unii știu și cred, în timp ce alții rămân ca „orfani". Dar această orfanitate este imaginară. Avem un Tată. El este mereu cu noi. De aceea suntem cu toții numiți frați și surori.

Dumnezeu a pus în sufletul fiecărei persoane un simț al Eternității, un simț al Principiului Cel Mai Înalt.

Și de aceea, pentru a ajunge la credință, trebuie să ajungem la noi înșine. Trăim ca și cum am fi departe de noi înșine. Muncim, mergem, alergăm, trudim, dar nu ne amintim deloc de noi înșine... Ci trebuie să ne întoarcem la noi înșine, să simțim liniștea din noi înșine, să ne dăm seama de importanța spiritului nostru.

„În tăcere, Dumnezeu își rostește cuvântul", spunea Meister Eckhart.

Unde este tăcerea noastră? Totul din noi zdrăngănește încontinuu. Prin urmare, pentru a ajunge la valori spirituale, trebuie să creăm insule de tăcere, insule de concentrare spirituală.

Este important să ne oprim măcar un minut. Pentru a realiza și a adânci credința în Creatorul care trăiește în noi, trebuie să ne întoarcem la noi înșine, la cei pierduți, și să găsim ceea ce am pierdut. Acesta este primul pas.

Și apoi trebuie să mergem mai departe: cu credință arzătoare să ne deschidem inimile pentru a primi harul Duhului Sfânt.

Îl putem accepta sau respinge de bunăvoie pe Dumnezeu. Dumnezeu este libertate. El nu ni se impune și comunică cu noi la distanța a două libertăți: libertatea Lui și libertatea noastră.

Dacă o persoană nu are dorința de a primi Duhul Sfânt, atunci nimic nu se va întâmpla. Domnul caută credință, dragoste și speranță în inimile oamenilor și abia atunci Își revarsă harul asupra lor atunci când se deschid Lui cu o credință profundă. O mare taină se împlinește în acest fel.

În romanul lui A. Belyaev „Stăpânul lumii" este prezentată o imagine a iubirii forțate. Un bărbat a inventat un dispozitiv care poate evoca orice sentimente. Dorind să facă o fată să se îndrăgostească de el, a îndreptat acest dispozitiv spre ea, iar ea a alergat spre el ca și cum ar fi fost hipnotizată. Dar nu exista iubire, era opera unei mașini. Un bărbat nu va dori o astfel de iubire. Și nu avem nevoie de o astfel de credință. Tot ce este frumos trebuie să fie gratuit.

Credința este descoperirea ta interioară specială, pe care apoi o confirmi și o împărtășești cu ceilalți.

Totuși, putem doar să ne depunem mărturie despre credința noastră, iar fiecare persoană poate accepta în mod voluntar ceva și poate respinge ceva. Fără impunere! Pentru că Dumnezeu este libertate. Spiritul este libertate. Spiritualitatea este libertate.

O persoană poate transforma credința într-o sursă de putere, de acțiune, o sursă de dinamism sau o poate transforma într-o liniște ascunsă. „Ferice de cel care crede", spune eroul lui Griboedov, „îi este cald în lumea aceasta". Așadar, fericirea credinței constă în a fi într-o astfel de căldură, ca și cum ai sta întins pe o sobă? Este acesta tipic oamenilor? Da.

Oamenii se împart adesea în credincioși și necredincioși. O diviziune grosolană, nu în întregime corectă. Cunoașterea lui Dumnezeu este un proces. O persoană simte vag realitatea. Credința este deja bogată, o anumită etapă inițială a credinței. O persoană, trecând de la credința inconștientă la credința conștientă, ajunge mai întâi la prima etapă: la înțelegerea misterului ființei, a misterului vieții. În ea se naște ceva de genul rugăciunii. O persoană profund religioasă a povestit despre asta:

„Mulți dintre voi ați trăit poate un astfel de moment în viața voastră, când dintr-o dată tot ce vă înconjoară, îl percepeți ca pe ceva întreg, adresat vouă, când vă puteți adresa acestei ființe cu «voi». Voi sunteți viața mea, Voi sunteți respirația mea, Voi sunteți cerul albastru, totul sunteți Voi. Încetează să mai fie o

multitudine de lucruri, ci devine dintr-o dată un semn că deasupra tuturor acestora există Cineva, nu ceva, ci Cineva.”

Și apoi totul se schimbă. Imaginea vieții pare să-și capete culorile; până acum era alb-negru. Deodată înțelegem că nu suntem doar niște creaturi aleatorii care au apărut pe o sferă mică, minusculă, care existăm astăzi și mâine vom muri, vom putrezi, și toate acestea sunt inutile; deodată se dovedește că universul este o simfonie, că viața umană are un fel de continuare nesfârșită, că în toate acestea există un fel de plan și scop, iar căutările și aruncările noastre nu sunt o anomalie a naturii, ci ascensiunea ei către înălțimile existenței, aducându-ne mai aproape de locul unde Domnul îl cheamă pe om.

Semnificația și puterea credinței constă în faptul că o conduce pe o cale dificilă, adesea spre necunoscut. El trebuie să se bazeze pe Mântuitor așa cum Avraam s-a bizuit odată pe Dumnezeu.

Credința înseamnă încredere deplină în glasul lui Dumnezeu. Apostolul Pavel spune că Avraam a devenit tatăl tuturor credincioșilor. El a crezut în Dumnezeu și acest lucru i s-a socotit ca neprihănire. El nu „a crezut în Dumnezeu”, ci „L-a crezut pe Dumnezeu”. El nu numai că a înțeles că există o Ființă Supremă, dar a simțit că El poate fi de încredere, cu adevărat de încredere, ca fiind Binele.

Cineva ar putea considera existența ca pe un habitat ostil și ar putea crede că este aruncat în această lume neagră și goală ca pedeapsă.

Dar credința ne întoarce viziunea cu susul în jos. Deodată vedem că în existență putem avea încredere. Un bărbat se apropie și o mână i se întinde.

Trebuie să rămânem credincioși lui Dumnezeu în mijlocul încercărilor, să-I mulțumim pentru ajutorul Său miraculos, dar trebuie să rămânem fermi chiar și atunci când acest ajutor pare lent. Tocmai acest tip de credință „neresplătită” este ceea ce Mântuitorul așteaptă de la noi. Este puterea noastră.

Trebuie să învățăm să avem încredere deplină în Dumnezeu și să nu căutăm dovezi sau miracole. Atunci întreaga viață ni se va deschide ca o minune. Și tu și eu Îl vom vedea peste tot în jurul nostru: în fiecare frunză de copac, în fiecare floare, în fiecare făptură vie, în misterul originii vieții, în legile minunate ale universului; în boabele aurii de bunătate împrăștiate printre pietrele unei vieți aspre și crude; în frumusețe, în iubire, în cunoaștere. În toate acestea, ochii credinței dezvăluie o minune, un roi nesfârșit de miracole atât de familiare nouă. Și atunci îl putem glorifica pe Domnul slujind liber voinței Sale.

Și ce este credința? Apostolul Pavel a spus: „ **Iar credința este o neîncredere în lucrurile nădăjduite, o dovadă despre lucrurile nevăzute** ” (Evrei 11:1), adică este asigurarea că nevăzutul există.

Secretele spirituale sunt dincolo de cunoaștere, nici simțurile fizice, nici mintea nu le percep. Lumea invizibilă nu este percepută de cele cinci simțuri. Dar dacă este inaccesibilă simțurilor noastre, nu putem spune că nu există. Trebuie să avem o inimă pură și smerită, deschisă secretelor existenței, pentru a percepe secretele spirituale.

Marii sfinți aveau o astfel de inimă, cunoștințele lor despre lume erau mai profunde decât ale noastre.

Totul va pieri odată cu moartea noastră, dar numai credința curată va străluci mereu înaintea lui Dumnezeu, va fi mereu adevărata, singura noastră demnitate.

Numai credința îi va mântui pe oameni. Dumnezeu l-a creat pe om nu pentru distrugere, ci pentru mântuire, trebuie să credem în aceasta ca și copiii și să muncim. Pe pământ sunt fapte, iar după aceea sunt răsplată și mângâiere.

ÎNTÂLNIREA CU DUMNEZEU

Viața umană naturală este, s-ar putea spune, o viață ideologică, deoarece oamenii care trăiesc o astfel de viață propun idei care li se par rodnice, îmbunătățind viața (ideologie provine din cuvântul „idee”), dar în realitate aceste idei se dovedesc adesea a fi distructive.

Cu toții ne amintim sloganul lansat în Manifestul Partidului Comunist: „Muncitori din întreaga lume, uniți-vă!”. Sloganul a fost lansat ca unul vesel, ca și cum o astfel de unitate ar îmbunătăți viața oamenilor. Iar Dostoievski, un scriitor cu spirit profetic, care cunoștea acest slogan, a scris: „Nu credeți în această unitate”. Prăbușirea comunismului, care a existat timp de șaptezeci de ani, a arătat minciuna acestei unități. Iar minciuna este că Dumnezeu nu a fost admis în viață, ci a fost alungarea lui Dumnezeu. Și astfel, în trecut, am văzut războaie, sânge, orori, violență. Și toate acestea s-au făcut în numele unei vieți bune, în numele unui viitor luminos. Cu toate acestea, nu a fost un viitor luminos, a fost întuneric, sumbru.

Psalmistul David a spus: „ **Binecuvântat este neamul al cărui Dumnezeu este Domnul** ” (Psalmul 143:15). Unde, în ce țară, la începutul secolului al XXI-lea, este „binecuvântat neamul”?

Lumea actuală este bolnavă spiritual și se decreștinizează.

Și Hristos spune: „ **Fără Mine nu puteți face nimic** ” (Ioan 15:5). Aceste cuvinte ale Sale nu au fost auzite, pentru că oamenii trăiau doar după ideologie. Adevărul nu este o idee, ci o Revelație a lui Dumnezeu Însuși. Dumnezeu ne dă adevărul. Cel mai important lucru pe care l-am învățat de la Dumnezeu este că El este Iubire. Și Iubirea este Viață. Dacă nu există Iubire, atunci nu există Viață.

A încuia o persoană în lumea naturală limitată, a nu o conecta cu Dumnezeu, este o lipsire de sens. Fără Dumnezeu, o persoană nu poate trăi, se ofilește precum o plantă care nu a cunoscut niciodată lumina soarelui sau mângâierea apei. Omul a fost creat de Dumnezeu, de aceea este o ființă aflată în constantă dependență filială de El. Și această dependență nu este sclavă, nu este apăsătoare, ci plină de bucurie, pentru că Dumnezeu comunică cu noi la distanța a două libertăți: a Lui și a noastră. El nu ne obligă să-L iubim. El doar ne cheamă la Sine. Și dacă răspundem sau nu chemării Sale este o chestiune de libertate interioară. Dacă răspundem, începe viața noastră împreună cu Dumnezeu, o viață mai bună. Se poate vedea deja în această viață, când comunicăm unii cu alții în plenitudine, în iubire. În momentul acestei comunicări a noastră, viața veșnică este deja prezentă. Pentru că viața veșnică este iubire.

În Dumnezeu, în Fiul Său Iisus Hristos, devenim diferiți, spiritualizați.

Majoritatea oamenilor din această lume trăiesc anonim cu Dumnezeu. Dumnezeu este prezent în viața lor, El este mereu cu ei, El îi hrănește, le dă putere să trăiască și să muncească, dar li se pare că ei înșiși, cu propriile lor puteri, fac totul.

Un muncitor mi-a spus:

- Părinte, de ce-mi spui basme: „Dumnezeu dă, Dumnezeu dă.” Dacă n-aș fi muncit eu însumi, cine mi-ar fi pus pe masă o bucată de cârnat și pâine? Le-am câștigat eu însumi!

Și mi-a arătat mâinile lui bătătorite.

- Nimeni nu neagă că ești un bun muncitor. Dar te-ai gândit cine îți dă puterea să muncești? La urma urmei, dimineața, dându-te jos din pat ca să mergi la serviciu, s-ar putea să nu te mai ridici. Ce-ar fi dacă, așa cum mi-a spus o bunică, „ai avea probleme cu piciorul” și nu te-ai putea ridica?

„Nu m-am gândit la asta”, mi-a spus el.

- Și trebuie să credem că ești deja adult.

Dumnezeu așteaptă cu răbdare ca sufletul omului să se trezească, să simtă prezența lui Dumnezeu și să se întoarcă către El, să se întâlnească cu El.

O femeie cu pielea închisă la culoare, Maria Esperance, a venit în parohia noastră din Bruxelles. Soțul ei, de asemenea african, era diplomat. A murit într-un accident de mașină, iar ea a rămas cu mama ei, care avea cancer. Toate fondurile pentru tratamentul mamei sale s-au epuizat, iar ea a murit la scurt timp după aceea. Maria a rămas singură. Nu avea de lucru - fusese însoțitoare de bord în trecut, dar nu dobândise o altă specializare. A apărut nevoia financiară. Maria a suferit enorm.

Și apoi, într-o zi, în timp ce se afla în camera ei, a simțit cu adevărat prezența lui Dumnezeu.

„O pace profundă m-a cuprins", a spus ea, „o tăcere nepământeană m-a cuprins. Am căzut în genunchi, am plâns și m-am rugat lui Dumnezeu pentru prima dată: «Doamne, să trăim împreună!»"

Aceasta a fost prima rugăciune a unei persoane care nu fusese încă botezată. După botez, Maria a simțit mereu prezența lui Dumnezeu în viața ei și nu a făcut nimic fără El.

De exemplu, trebuie să gătească supă. Se roagă: „Doamne, hai să facem asta împreună!" Și totul merge bine.

La urma urmei, cu Domnul, așa cum spunea bătrânul Tavrion de la Schitul Spaso-Preobrazhenskaya din Letonia, nu există pierderi.

Un cleric care a slujit la tronul lui Dumnezeu timp de patruzeci și cinci de ani a vorbit despre viața sa în Hristos:

— Nu pot să mă gândesc la mine fără să mă raportez la El, la Învățătorul. Viața mea este plină de prezența Lui. De fiecare dată când sunt pe cale să fac ceva, mă întreb: ce ar face Isus în locul meu? El este un model pentru mine. Desigur, nu pot spune că L-am urmat întotdeauna cu credință. Dar încerc să privesc munca și viața mea prin ochii Lui. Pentru mine, Evanghelia nu este doar o carte, ci privirea iubitoare a lui Isus asupra noastră.

BOTEZ

O persoană se naște de trei ori. Trupește când vine pe lume, spiritual (născut din nou) când este botezat și în veșnicie când sufletul este separat de trup.

Toată lumea se naște de două ori, dar nu toată lumea se naște de trei ori, pentru că nu toată lumea vrea să fie botezată și să trăiască creștin.

Fiecare persoană care trăiește pe pământ trebuie să-L întâlnească cu adevărat pe Hristos. El a venit pentru toți, iar în afara acestei întâlniri nu poate exista viață adevărată. Dar o persoană nu poate fi făcută credincioasă. El Îl alege pe Dumnezeu ca fiind viața sa.

Înainte de botez, omul este o ființă care trăiește o viață naturală, socială. Sufletul său, fiind mireasa lui Hristos, așteaptă o întâlnire cu Mirele.

Este imposibil să te căsătorești cu un mire pe care mireasa nu l-a văzut și nu-l cunoaște bine, așa că după întâlnire vine momentul să se cunoască. El și ea încep să comunice. El îi povestește despre viața lui, ea îi povestește despre a ei. Nimeni nu își bagă în seamă sufletele cu curiozitate, dar se dovedește că își deschid inimile unul către celălalt. Treptat, se înrudesc și vine un moment în care el sau ea își declară dragostea. Și dacă acest sentiment este reciproc, își spun unul altuia: „Nu pot trăi fără tine”. Apoi se căsătoresc.

La fel, o persoană care a răspuns chemării lui Dumnezeu și a crezut în Hristos trebuie, după ce a devenit ucenic, adică catehumen, să învețe conținutul credinței și să se testeze: îl iubește pe Hristos cu toată ființa sa, este gata să renunțe la „eul” său și să spună: „Doamne, trăiește în mine Tu Însuți, vorbește Tu Însuți, acționează în mine Tu Însuți”.

Creștinismul nu este o emoție, nu este doar un sentiment, ci este o întâlnire cu Adevărul, este o ispravă dificilă de a-L accepta cu întreaga ființă. Așa cum o persoană care iubește cu pasiune muzica trebuie să treacă printr-un antrenament dificil pentru a o interpreta, tot așa o persoană care a crezut în Hristos, care s-a îndrăgostit de Hristos, trebuie să realizeze conținutul credinței sale și ceea ce aceasta o obligă să facă.

O persoană care L-a cunoscut cu adevărat pe Hristos are dorința de a trăi mereu cu El. Apoi se duce la fontul baptismal.

După botez, demnitatea lui este diferită. Nu mai este doar un om, ci un om creștin, care trăiește o viață mai înaltă. Începe să trăiască împreună cu Domnul.

Când un adult vrea să fie botezat fără pregătire, trebuie oprit. Botezul este un act de credință. Pentru a crede în Hristos, trebuie să-L cunoști bine. O persoană care vrea să devină creștină trebuie ajutată să se pregătească pentru o întâlnire cu Dumnezeu, deși această întâlnire în sine este misterioasă, mistică și numai Domnul îi cunoaște momentul.

O persoană care dorește să fie botezată trebuie să citească Evanghelia cu evlavie. Și dacă Îl iubește pe Hristos din toată inima sa, din tot sufletul său și înțelege că nu există nimic în lume mai înalt decât El, decât învățătura Sa și va dori să fie cu El, să nu se despartă niciodată, aceasta va fi setea sa de Hristos. Atunci omul va putea spune cu adevărat: „ **Inima mea este gata, Dumnezeule, inima mea este gata** ” (Psalmul 56.8). Hotărârea de a ne uni cu Hristos, de a ne preda Lui întreaga viață este cea mai importantă alegere a noastră.

Din păcate, în zilele noastre, adulții sunt adesea botezați fără pregătire.

Iată doi tineri care se plimbă prin oraș. Unul are o cruce pe piept, iar celălalt nu.

- Nu ești botezat? Hai să mergem la biserică, te vor boteza acolo.

Intră în templu, tânărul îi spune vânzătorului de lumânări:

— Vreau ca prietenul meu să fie botezat.

- Ce bucurie! Vom face totul acum.

Vânzătorul de lumânări îi scrie un bilet preotului de la altar.

După Liturghie, are loc un botez în colțul bisericii. Cititorul citește Crezul pentru persoana care se botează, pentru că nu știe și este botezat fără pregătire: din stradă în cristelniță. Botezul are loc, s-ar putea spune, fără participarea celui botezat însuși. O persoană fără pregătire, ieșind din cristelniță, neînțelegând ce s-a întâmplat cu ea, poate păcătui grav în aceeași zi, pătându-și imediat hainele albe de botez, și apoi trăind ca un păgân, nespovedind, neluând împărtășania, nemergând la biserică. Un păgân botezat este considerat un apostat de la credință și nu doar o persoană străină de Dumnezeu: a dat un jurământ (promisiunea) de a trăi ca un creștin. Darul harului primit la botez este unic. Și dacă ne rupem și ne pătăm hainele, ce pocăință puternică este necesară pentru a le restaura!

Hristos le-a poruncit ucenicilor Săi, apostolilor: „ **Duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh și învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit** ” (Matei 28:19).

Învață, apoi botează. Conform cuvintelor Sfântului Grigorie Teologul, „a cunoaște puterea acestei Taine este deja iluminare”.

Învățați... Aceasta înseamnă că trebuie să educăm spiritual creștini capabili să fie adevărați războinici ai lui Hristos, capabili să poarte crucea luptei spirituale. După

cum a remarcat pe bună dreptate un preot-teolog, avem o atitudine terapeutică față de viața spirituală: cu toții vrem să fim oameni bolnavi tratați de Medicul Milostiv Iisus Hristos, dar nu războinici.

Dar numai câștigătorul este încoronat.

CĂTRE CEI NOI ILUMINAȚI

Ai trecut prin cea mai mare schimbare de viață posibilă în această lume. Te-ai transformat dintr-un om lumesc într-un copil al lui Dumnezeu, ai părăsit calea largă și ai trecut pe cea îngustă. Roagă-L pe Domnul să-ți dea un părinte duhovnic (preot), căci fără sfatul și binecuvântarea lui, viața ta adevărată este imposibilă.

Mergi la biserică în fiecare sâmbătă seara, duminică și în toate sărbătorile.

În timpul rugăciunii de seară de acasă, cercetează-ți conștiința: amintește-ți cu atenție de toate faptele și gândurile tale rele, începând din momentul în care te-ai trezit din pat până seara. Pocăiește-te și roagă-te lui Dumnezeu, Iubitorul de Oameni, să-ți acorde iertare. Promite cu tărie că nu vei repeta niciodată păcatul.

Luați împărtășania în fiecare duminică și în fiecare sărbătoare. Ții minte sfatul Sfântului Serafim de Sarov despre această taină: cu cât mai des, cu atât mai bine. Împărtășania vă arde toate păcatele ca focul. Un păcat ascuns în spovedanie și o spovedanie formală, rece, este împărtășania în condamnare: „Aici, pe pământ, se împărtășesc, dar cu Domnul rămân neîmpărtășiți” (Sfântul Serafim de Sarov).

Cumpără Evanghelia, cartea de rugăciuni ortodoxe, Psaltirea. Pentru început, mai multe cărți ale Sfinților Părinți. Aceasta este baza bibliotecii tale spirituale.

Aranjează un mic colț sfânt în chilia ta, iconostasul tău: imagini ale lui Hristos, ale Maicii de Dumnezeu, ale Sfântului Nicolae, sfântului tău, înaintea cărora să ardă mereu o lampă.

Citește constant Rugăciunea lui Iisus: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”.

Dacă simți dorința de a te ruga, roagă-te cu propriile tale cuvinte.

Începe-ți întotdeauna rugăciunile mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru tot, apoi cere ceea ce ai nevoie.

Roagă-te înainte de a începe orice muncă și înainte de a mânca. Cine mănâncă fără rugăciune fură de la Dumnezeu.

Citește zilnic regula rugăciunii de dimineață și de seară (carte de rugăciuni ortodoxe).

Citește Evanghelia zilnic, cel puțin un capitol sau jumătate de capitol. Începe să citești cu frică, respect și mare atenție, și atunci vei primi puterea de a lupta împotriva păcatului.

Citește zilnic Psaltirea. Citirea Psalmilor mângâie sufletul, înfrânează nestăpânirea, ucide gândurile rușinoase și explică credința, ajută la înțelegerea sensului cultului ortodox, bazat pe Psaltire.

Citește viețile și învățăturile sfinților părinți (Abba Dorotei, Sfântul Ioan Scărarul), scrierile Sfântului Siluan și ale altora.

Respectați cu strictețe toate cele patru posturi și în fiecare miercuri și vineri pe tot parcursul anului.

Nu face altora ceea ce nu îți dorești ție.

Fii milostiv, ajută-i pe săracii care te cer: pâinea pentru tine este o chestiune materială, pâinea pentru alții este spirituală. Amintește-ți că adevărata bogăție nu este cu noi, ci în noi.

Vizitează-i pe bolnavi. Mângâie-i pe cei îndureraţi. Tratează pe toți ca pe unul singur. Un creștin nu are cuvântul „străin” în raport cu oamenii.

Nu-ți inventa nicio ispravă fizică sau spirituală, împlinește cu smerenie poruncile Evangheliei și trăiește în ascultare de tatăl tău duhovnic. Un copil gândește cu mintea părinților săi, este călăuzit de voința lor, iar un creștin cu mintea lui Hristos și cu voia Lui. Mintea, sentimentele și regulile tale sunt toate ale lui Hristos.

„Doamne, trăiește în mine Tu Însuți, vorbește Tu Însuți, acționează Tu Însuți.”

Trăind astfel, te vei mântui pe tine însuți, iar mii de oameni din jurul tău vor fi mântuiți.

SPIRITUALIZAREA OMULUI

Aristotel a început să definească omul ca animal politic, adică un animal capabil să se comporte într-un anumit fel într-un polis, într-o societate sau într-un stat.

Am avut o conversație cu o persoană care a absolvit Universitatea Cambridge, specializarea antropologie socială. În școala lor, înțelegerea omului ca ființă socială atinge o anumită limită. Se crede că în afara socialității nu există om ca atare, omul este un produs direct al socialității. Cu această abordare, rămâne neclar pe ce bază apare o realizare religioasă, care este capabilă să meargă aparent împotriva întregii mișcări sociale. Cum poate apărea o operă de artă care pune sub semnul întrebării toate fundamentele sociale, care poate cuprinde toate aspectele negative ale acestei existențe sociale? Dacă omul este epuizat de socialitate, atunci nu este în niciun caz capabil să găsească, să înțeleagă și să evalueze o atitudine care nu ar fi în socialitate.

Însăși înțelegerea spiritualizării necesită unele explicații și comentarii. O persoană este obosită de viața de zi cu zi, de planul social, se poate lăsa dusă de meditație, poate căuta o oarecare legătură cu lumea cealaltă, dar aceasta nu va fi spiritualizare în înțelegerea creștină a cuvântului.

Spiritualizarea este aproape același lucru cu a deveni o persoană, este capacitatea unei persoane de a sta înaintea lui Dumnezeu. Dumnezeu este personal, iar o persoană trebuie să devină și ea o persoană. Trebuie să poată trăi în unitate cu Dumnezeu.

Se spune despre drepții Vechiului Testament că „umblau cu Dumnezeu”, adică nu-și puteau imagina viața fără Dumnezeu. Știau că de la El aveau atât viață fizică, cât și spirituală. Înțelegeau că o persoană nu poate fi autosuficientă. Nu puteau spune că sunt oameni care pot face totul. Când o persoană spune asta, bazându-se pe puteri fizice și pe alte puteri, se îndepărtează de Dumnezeu, se deconectează de Dumnezeu.

O persoană fără Dumnezeu este ca un ibric electric pe care ai uitat să-l bagi în priză. Nu fierbe singur.

O persoană trebuie să se străduiască să dezvolte în sine capacitatea spirituală de a sta înaintea lui Dumnezeu și de a cuprinde o altă persoană în sine, deoarece viața creștină nu este doar o urcare, ci și o coborâre.

Ce distinge înțelegerea creștină a spiritualității? Putem spune că o personalitate spirituală este o personalitate care este deasupra acestei lumi, deasupra problemelor, necazurilor și ciocnirilor care apar în această viață?

Spiritualitatea creștină se distinge tocmai prin faptul că nu fuge de această lume, ci, dimpotrivă, acceptă această lume ca un câmp al slujirii sale, slujire în iubire.

Există un pasaj remarcabil în Sfânta Scriptură. Apostolii erau pe Tabor și L-au văzut pe Iisus Hristos schimbat la față. Ei spun: „Bine este nouă să fim aici”. Ei vor să rămână în lumea de sus. Glasul Tatălui se aude: „ **Acesta este Fiul Meu iubit; ascultați-L** ” (Matei 3:17).

Nu este suficient să-L urmezi pe Hristos până la Tabor. Trebuie să existe o persoană, un aproape, între tine și Hristos. Pentru că viața este slujire. A trăi pentru tine însuți este sinucidere, un punct mort.

Iisus Hristos îi conduce pe apostoli coborând de pe Muntele Tabor, unde se confruntă cu suferința acestei lumi: un tată vine cu un copil posedat. Și imediat după experiența Schimbării la Față, contactul cu lumea cerească, apostolii sunt obligați să întâlnească o lume suferindă, o lume care zace în rău.

În această poveste există un prototip, o asemănare a modului în care se împlinește viața creștină. Pe de o parte, participăm la Euharistie. Arhipreotul Alexander Schmemann numește acest sacrament sacramentul înălțării, adică alăturarea noastră la Împărăția Cerurilor, la lumea deja transformată. Dar a rămâne pe Tabor, așa cum au vrut apostolii, este imposibil atâta timp cât aparținem istoriei umane. A fi pe Tabor este o stare escatologică, acea plenitudine de viață care va fi acordată omului la sfârșitul timpurilor.

După ce părăsim Euharistia, mergem în lume nu doar pentru a fi acolo, ci mergem în lume pentru a o sluji, așa cum ne cheamă Domnul.

Oamenii care suferă trebuie văzuți și ajutați. Un creștin trebuie să fie o persoană care nu-L vede doar pe Dumnezeu, ci și pe aproapele său. Dacă iubește doar pe cei bogați, pe cei cu deficiențe, trebuie să îmbine dragostea pentru Dumnezeu cu dragostea pentru aproapele, pentru că aproapele are nevoie de ajutorul nostru. Când trăim cu adevărat, reînviem o persoană care era rea, care trecea printr-o perioadă grea. Poate că suferea de singurătate. Și noi am devenit mai bogați, iar el a devenit mai bun, dragostea a crescut în lume, adică viața a crescut.

De obicei, oamenii spun: „Sunt om și nimic omenesc nu-mi este străin.” Gânditorul spaniol Miguel de Unamuno a transformat această formulă în ceva mai concret, spunând: „Sunt om și niciun om nu-mi este străin.” Tocmai aceasta este atitudinea creștină în fiecare om este chipul lui Dumnezeu, pentru fiecare om, indiferent cât de departe ar fi de gândirea, înțelegerea, modul nostru de gândire, pentru fiecare Hristos a murit pe cruce, de aceea fiecare om este vrednic de atenție, vrednic de iubire.

Acesta este sensul definiției conform căreia Biserica noastră nu este doar apostolică, ci și conciliară. Este chemată să adune oameni foarte diferiți, uneori

contradictorii. Această contradicție este unită nu prin abolirea a ceva de prisos, ci prin Duhul Sfânt: Duhul Sfânt unește oamenii.

A iubi omenirea, dar a urî omul, nu este o stare spirituală. Inima umană poate fi extinsă până la o asemenea măsură încât să poată cuprinde întreaga lume, dar nu ca o idee abstractă. Omul, aprofundând inima sa, intrând în sine, descoperă că este legat de toată ființa prin fire secrete, adică poate cuprinde toată ființa ca fiind propria sa ființă, fără a se dizolva în ea, ci păstrându-și personalitatea.

Cred că spiritualitatea este tocmai capacitatea de a fi deschis și de a aduce sens unei vieți lipsite de sens, deoarece viața socială ca atare, toate fundamentele ei, relațiile, chiar și toate legile ei, nu au sens în sine. Orice formă socială, existență socială trebuie să aibă sens, deoarece sensul în acest caz este, cum ar spune, în afara formei. De exemplu, crearea unei utopii comuniste. Care este sensul? Sensul este de a aranja un fel de fericire universală pentru oamenii de pe pământ. Același lucru este valabil și pentru lumea occidentală, ale cărei toate reforme sociale sunt realizate în beneficiul personalității umane, astfel încât aceasta să devină valoarea principală. Cu toate acestea, stabilirea valorii individului prin lege nu poate umple această personalitate cu sens, deoarece sensul este în afara existenței acestei lumi, se găsește întotdeauna doar în comunicarea omului cu Dumnezeu.

Spiritualizarea înseamnă umplerea vieții cu sens. Viața „pentru sine” este distructivă. Așa cum creativitatea nu poate fi doar pentru sine, tot așa viața pentru sine nu poate avea niciun sens. Sensul este întotdeauna în slujbă.

IUBIRE DIVINĂ

Dumnezeu cel mai milostiv, în abundența iubirii Sale, a chemat lumea și omul din neant. Dumnezeu a creat pentru el cea mai perfectă lume ca un templu imens și magnific, în care omul a fost instalat ca Rege și Preot. Ca Rege, el deținea tot ce era în lume și, ca Preot, a cântat neîncetat și fără încetare să cânte Creatorului, bucurându-se de contemplarea Lui și punându-și toată nădejdea în El.

Căderea omului a perturbat planul divin al ascensiunii constante și directe a creației către Dumnezeu. Adam a ales moartea mai degrabă decât viața, părăsindu-L pe Dumnezeu, dorind să trăiască fără El, în mod autosuficient.

Însă Iubirea Divină pentru creația Sa este neschimbătoare. Își dorește întotdeauna un singur lucru: îndumnezeirea omului și prin el a întregului univers. De aceea, Dumnezeu începe să vindece rana cosmică, începe din nou istoria omului. Pe cruce, moartea este absorbită de Viață. În Hristos, moartea intră în

Divinitate și este incinerată în El, căci „nu-și găsește loc în El”. Lupta Vieții cu moartea se încheie cu victoria Vieții.

Se pune întrebarea: „N-ar putea oare Dumnezeu Atotputernicul, care a creat lumea și pe noi, să ne mântuiască cu un singur cuvânt al Său, fără să Se întrupeze, fără să Se smerească și să ne acopere datoria?” Sfinții Atanasie cel Mare și Fericitul Augustin răspund că, cu siguranță, ar putea: „ **Căci cine se va împotrivi voinței Lui?** ” (Romani 3, 19).

Dar atunci am cunoaște Omnipotența extremă a lui Dumnezeu și nu am cunoaște Bunătatea și Iubirea extremă a lui Dumnezeu. Comunicarea noastră cu Dumnezeu ar fi limitată.

Viața spirituală se naște în comunicarea cu Dumnezeu. Viața lui Dumnezeu este în comunicare. Domnul comunică cu Fiul Său și cu Duhul Sfânt. Treimea este o imagine a comunicării misterioase, de neînțeles. Rodul acestei comunicări este iubirea.

Marele secret pe care Dumnezeu ni l-a revelat și pe care mulți oameni nu-l știau înainte de venirea lui Hristos este că Dumnezeu este Iubire. Dumnezeu era perceput în moduri diferite: ca Cel Atotputernic, ca Pedepsitorul, ca Gelosul. Da, El este Cel Atotputernic, El este Pedepsitorul, El este Gelosul. Dar dacă Îl percepem pe Dumnezeu doar în acest fel, nu putem decât să ne temem de El, nu să-L iubim.

Domnul vrea să-L acceptăm ca Iubire și să avem în noi înșine doar o astfel de imagine, sentiment și gând.

Este important să ai această imagine nu doar în minte, ci și să o înțelegi din inimă, adică să-L percepi pe Dumnezeu și să o experimentezi în realitate ca Iubire.

Un copil mic, care încă nu face distincția între bine și rău, trăiește în această lume, ci ca și cum ar fi într-o altă dimensiune, trăiește doar cu iubire. Trebuie să-l imităm pe copil în aceasta și să învățăm să trăim în iubire.

Cum este posibil acest lucru? Se întâmplă doar atunci când o persoană își mută atenția de la sine la altul, când începe să servească pe cineva.

Uneori, oamenii se plâng: „Nu mă iubesc”. Procedând astfel, arată că nu au înțeles încă ce este iubirea. Ei cred că iubirea este „când sunt iubit, voi fi fericit”. Oamenii trăiesc adesea cu iubire condiționată și spun: dacă mă porți bine, atunci și eu te voi trata bine; dacă îmi faci ceva rău, atunci îți voi întoarce spatele și mă

voi îndepărta de tine, nu mai ești prietenul meu. Este mai ușor pentru o astfel de persoană să trăiască atunci când este iubită și lăudată. De fapt, aceasta este o fundătură. O persoană nu poate trăi dacă acceptă doar iubirea. Trăiește atunci când slujește cuiva, dăruiește. De aceea, Domnul ne cheamă pe toți să învățăm să iubim, să dăruim. Trebuie să învățăm să trăim nu pentru noi înșine, ci pentru ceilalți.

Nu ar trebui să așteptăm să fim iubiți. Iubirea noastră nu poate depinde de nicio circumstanță. Condiția iubirii adevărate este să înțelegem că există Cineva Care te iubește mereu și te iubește necondiționat, fără nicio limitare. Când o persoană experimentează acest lucru, nu va fi ghidată de iubirea umană.

Viața unui om cu Dumnezeu este o cale, iar Hristos a spus despre ea: „ **Eu sunt calea, adevărul și viața** ” (Ioan 14:6). Dar această cale nu este orizontală. Poți înconjura globul de sute de ori, dar spiritual nu va avea sens, deși există astfel de iubitori de călătorii, de călătorii în jurul lumii. Nu vei găsi sensul vieții în ciclu.

Creștinii știu cum să rupă acest cerc și cum să iasă din el. Lumea, smulsă de Dumnezeu, este ca un șarpe care își înghite coada. Ieșirea spre veșnicie este numai în Hristos. Calea omului către Dumnezeu nu este pur și simplu înainte, ci înainte și în sus. Este orizontală și verticală. Și unde este orizontală și verticală, este cruce, iar unde este cruce, este Hristos, iar unde este Hristos, este Viață.

Și astfel, o persoană se confruntă cu o alegere: ce cale să aleagă?

Unii aleg „înainte”, dar această cale se închide într-un cerc al deznădejdii. Însă o persoană rațională alege calea înainte și în sus. Aceasta este calea lui Hristos.

Dar aceasta nu este o ascensiune constantă; deși trebuie neapărat să fie prezentă. Trebuie să existe și o coborâre, pentru că Hristos a venit în această lume pentru a accepta toată suferința. O persoană care se apropie de Dumnezeu nu poate să nu sufere. Trăiește într-o lume în care răul se revarsă, îl rănește pe om. Așa cum Hristos a întâmpinat răul, tot așa o persoană trebuie să întâmpine răul și să învețe să învingă răul. Lumea oferă calea violenței și a eradicării răului cu rău. Dar dacă răspundem răului cu rău, va exista doar o creștere a răului, nu o descreștere.

Dostoievski spunea că lumea se reînnoiește nu prin sânge, ci prin conștiință. Putem spune și altfel că lumea se reînnoiește nu prin sânge, ci prin iubire. Numai iubirea poate vindeca această lume decăzută. Această lume și omul sunt îndreptate doar prin iubire.

Această lume nu acceptă acest lucru. Și dragostea lui Hristos, paradoxal, nu atrage pe mulți în această lume, ci, dimpotrivă, îi respinge. Mulți oameni nu-L acceptă pe Dumnezeu, devin luptători împotriva lui Dumnezeu, adversari ai lui Dumnezeu și, prin urmare, devin ca Satana, pentru că el este un adversar al lui Dumnezeu.

Am văzut această luptă cu Dumnezeu din epocile trecute. Nu a părăsit această lume până în ziua de azi. În acest secol, oamenii trăiesc iritați de Dumnezeu, El îi împiedică să trăiască. Când Hristos stă și bate la ușa inimilor noastre, mulți oameni răspund la această chemare astfel: „Pleacă, Tu ne împiedici să trăim. Avem muzică, dans, distracție, o sărbătoare aici, dar de Tine nu suntem interesați." Când un preot din Mănăstirea Piuhtitsa exorciza o femeie posedată, demonul i-a spus preotului cu o voce omenească: „Ce ai în templu? Doamne, miluiește-te, Doamne, miluiește-te! Dar pentru mine, totul este nou în fiecare zi."

Regretatul academician S.S. Averintsev spunea într-unul din articolele sale că, pentru iad, Hristos este un adevărat iad. Se pare că, cum poate iubirea să rănească, să rănească? Cum împiedică, cum este rea? Acest lucru se întâmplă atunci când o persoană este bolnavă spiritual, oarbă spiritual. Așa cum o persoană cu ochi bolnavi nu poate privi soarele, tot așa o persoană bolnavă spiritual nu poate rezista unei întâlniri cu această iubire, pentru că inima sa s-a împietrit, s-a amărât, iar Hristos nu poate intra într-o astfel de inimă. El poate face totul; dar singurul lucru pe care nu-l poate face este să-i forțeze pe oameni să-L iubească. Și aceasta, așa cum spunea Nikolai Berdiaev, este neputința lui Dumnezeu.

Iubirea este un act de liber arbitru al omului, o acțiune liberă. Hristos însuși spune: „ **dacă cineva vrea... să-Mi urmeze Mie** " (Matei 16:24). El nu poate sparge ușile ca un hoț, ca un tâlhar. Hristos vine la noi ca o Lumină Liniștită, ca suflarea vântului pe care a simțit-o profetul Ilie. El vine la noi în liniște, neobservat, așa cum a venit în această lume în Betleem, ascunzându-Și puterea și apărând înaintea noastră sub forma unui Prunc lipsit de apărare. Nu te poți teme de un Prunc, poți doar să-L iubești. Dar, din păcate, lumea s-a temut de acest Prunc, și mulți încă trăiesc în această frică.

A trăi nu înseamnă a „lua", a trăi înseamnă a „da". Sensul vieții constă în a dărui. Hristos ne-a arătat acest lucru, El a dat totul oamenilor. Și-a dat viața, iar această dăruire a fost mântuitoare. Prin urmare, o persoană rațională, un om al lui Dumnezeu, percepe viața doar în acest fel, contrar ideilor unui om al acestei lumi, care trăiește nu după adevăr, ci după ideologie.

Adevărul este Revelația lui Dumnezeu și cea mai importantă Revelație pe care am primit-o: Dumnezeu este Iubire.

Iar ideologia este un sistem de idei care se naște în capul unei persoane. Oamenii care nu trăiesc după adevăr vor să-și organizeze viața, viața societății, întreaga umanitate, bazându-se pe ideologie. Acesta este același cerc vicios care a fost deja menționat. Aceasta nu este deloc o cale, ci un punct mort.

Vedem câți oameni au ajuns acum într-un impas, dând peste o minciună. Un om modern, trăind fără Dumnezeu, pune orice în locul lui Dumnezeu - familia, munca, averea, pe sine. Adesea nu-L alege pe Dumnezeu, ci darurile lui Dumnezeu. Îi plac foarte mult darurile. Are chiar și pasiuni raționale. Nu este capabil să deosebească un dar de Dătător. Dar trebuie să construiești relații nu cu darul, ci cu Dătătorul, adică cu Dumnezeu. Un om al acestei lumi nu înțelege acest lucru.

Celebrul scriitor creștin C.S. Lewis a spus: „ *Al meu* e amuzant atât în iad, cât și în Împărăția Cerurilor.” Iar omul modern iubește acest cuvânt și spune: al meu, al meu.

Dar în lumea aceasta nimic nu ne aparține. Tot ce avem este un dar de la Dumnezeu: aerul pe care îl respirăm, natura pe care o admirăm, copiii pe care ni-i dă Dumnezeu, părinții noștri, prietenii noștri, orașul în care trăim – nu noi am creat toate acestea.

Un dar de la Dumnezeu, El este izvorul vieții și al talentelor noastre. Când o persoană se consideră a fi sursa talentului său și folosește darul pentru sine, cade în păcatul mândriei. Este ca și cum ar fura de la Dumnezeu ceea ce Îi aparține. Mândria este aroganță. Înaintea cui se înalță omul? Mândria apare într-o persoană atunci când începe să se compare cu alți oameni. Se înalță înaintea altor oameni, având daruri, talente și neînțelegând unde și de ce i-au fost date. Dacă o persoană se compară cu sfinții, cu Iisus Hristos, se va vedea imediat mai profund, mai adevărat și nu se va înălța.

Un credincios nu spune „al meu”, el spune: „darul lui Dumnezeu”. Când un pictor de icoane pictează o icoană, nu își pune numele pe ea. Icoana nu are autor. Acest lucru nu poate fi înțeles în sens absolut, desigur. „Treimea” a fost pictată de pictorul de icoane Rublev. Icoanele pe care le vedem în Mănăstirea Danilov și în Biserica Sfântul Ioan Botezătorul din Semhoz, pe locul uciderii protopopului Alexandru Men, au fost pictate de pictorul de icoane Arhimandritul Zinon. Au un autor, dar pictorul de icoane nu își atribuie darul pe care Domnul i l-a dat. La urma urmei, Domnul nu dăruiește după meritele noastre, ci după mila Sa. Nu merităm darurile pe care El ni le dă. Ce avem al nostru? Nimic. Ale noastre sunt atâtea păcate.

Suntem fericiți și recunoscători când poștașul ne aduce o scrisoare, dar nu crede că el a fost cel care ne-a scris-o.

Când Afanasy Fet a fost lăudat pentru versurile sale aerisite, el a respins lauda și a spus: „Nu eu, nu eu, ci lumea lui Dumnezeu este bogată." Iar scriitorii moderni aflați în statutul de autor adoră adesea o astfel de autoafirmare.

În creativitatea spirituală, totul este complet diferit. Nu ar trebui să ne însușim darurile lui Dumnezeu, așa cum a făcut bogatul nechibzuit în celebra parabolă, ci ar trebui să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru acest dar. Trebuie să-l percepem ca pe o oportunitate de a împărtăși cu aproapele nostru. Grânele pe care bogatul nechibzuit a vrut să le extindă, o persoană spirituală le percepe complet diferit: primind un dar de la Dumnezeu, vrea să-și extindă inima pentru a da cuiva care nu are ceea ce i-a dat Domnul. Desigur, nu este vorba despre bogăție. Domnul îl mustră pe bogat nu pentru că s-a îmbogățit, ci pentru că nu știe să folosească această bogăție și să o gestioneze corect. Primind bogăție, s-a uitat doar la ea, dar ar fi trebuit să se uite la cerșetorul Lazăr, care nu avea nici măcar o fărâmă de mâncare. Dar, orbit de pasiunea pentru dobândire, bogatul nu l-a văzut pe Lazăr flămând. Sensul vieții umane constă în dăruire. Poetul Maximilian Voloșin spunea:

Ați dăruit: și în aceasta sunteți bogați,
Dar sunteți sclavi a tot ceea ce e păcat să dați.

Unii oameni întreabă: „Ce înseamnă să «dobândești iubire»?" Este mai bine să spunem nu «a dobândi», ci «a cultiva iubirea». Aceasta necesită o ispravă, adică dorința de a lupta împotriva a ceea ce te împiedică să te apropii de Dumnezeu. Pot exista multe astfel de obstacole, atât interne, cât și externe. O persoană rațională le vede. Când oamenii spun că «am puțină iubire», vor să spună că nu posedă plinătatea iubirii. Dar aceasta este o sarcină ascetică pentru viață.

Dacă l-am întreba pe Sfântul Serafim de Sarov: „Părinte Serafim, ești sfânt?", nu ar spune niciodată despre sine că este sfânt. El se numea „bietul Serafim". Aceasta nu este o falsă smerenie, ci o înțelegere reală, sobră a sinelui în lumina iubirii divine. Dacă s-ar fi pus în prezența unei persoane, atunci poate că ar fi putut spune despre sine „Sunt sfânt", dar s-a pus în prezența lui Dumnezeu, Care este Iubire desăvârșită.

Creștinii, fiind treji, nu vor spune niciodată despre ei înșiși că au dobândit iubirea. Ne străduim să o găsim, iar aceasta este întreaga noastră viață. Oricât de mulți ani îmi va da Domnul să trăiesc pe pământ, voi strădui pentru asta toată viața mea, dar nu pot atinge perfecțiunea, pentru că sunt om, nu Dumnezeu.

Când auzim exclamația „lucruri sfinte celor sfinți” la Euharistie, înțelegem că suntem sfinți nu prin împlinire, ci prin chemare. O astfel de înțelegere sobră a noastră însine și a stării noastre spirituale arată realitatea vieții creștine.

Există unii oameni care se consideră sfinți și vor să fie venerați. Dar chiar dacă toți cei din jur spun asta despre un preot, ar fi o mare prostie dacă el însuși și-ar imagina că este sfânt.

Acum suntem în școala lui Hristos. Avem un Învățător, Hristos. În această școală studiem o singură materie: Iubirea. Doar Hristos are Iubire perfectă. Și noi suntem doar ucenicii Lui. Nu putem fi mai presus de Învățătorul Lui.

Nu putem atinge acum plenitudinea iubirii, iubirea perfectă. Aceasta este o problemă escatologică. Când vom fi într-o lume în care nu există rău în Împărăția Cerurilor, unde trebuie să intrăm cu toții, Îl vom vedea pe Dumnezeu așa cum este El. Și Dumnezeu este Iubire și va fi totul în toți.

REZIStă în dragoste

Creștinul își dă seama că a fost creat să fie fiu al lui Dumnezeu. El simte cu adevărat legăturile care îl leagă pe el și pe Dumnezeu. În părtășie cu Dumnezeu ne descoperim darurile. Părtășia, așa cum spunea un sfânt, este descoperirea darurilor.

Unul dintre scopurile creștinismului este de a dezvălui arta Vieții veșnice. Hristos ne spune: „ **Învățați de la Mine** ” (Matei 11:29). Aceste cuvinte trebuie luate foarte personal. Această știință, arta Vieții, nu este împrumutată din cărți, nu depinde de mărturisire, ci este dezvoltată de viața însăși. Hristos a revelat această Viață adevărată prin viața Sa. Cei care au înțeles-o și au acceptat-o au început să trăiască cu adevărat.

Un creștin nu ar trebui doar să semene cu Hristos la înfățișare, ci să-L imite. Arta Vieții Veșnice poate fi înțeleasă doar trăind lângă El. Știm că în vremurile de demult, elevii unui artist strălucit trăiau lângă el, înțelegându-i măiestria. La fel, învățăm despre viața creștină nu din cărți, nici măcar din cuvintele lui Hristos, ci trăind lângă El. El este mereu lângă noi, așa cum El Însuși spune: „ **Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului** ” (Matei 28:20). El pare să cheme: priviți ce fac Eu, urmați-Mă; tratați viața așa cum o tratez Eu; fiți blânzi și smeriți și atunci veți găsi pacea.

Când Hristos vorbește despre pace, nu trebuie să înțelegem că ne oferă un fel de pat moale, o viață confortabilă și liniștită. El Însuși ne-a avertizat că „ **în lume veți avea necazuri; dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea** ” (Ioan 16:33).

Ce înseamnă cuvintele lui Hristos despre dorința de pace? Pacea este renunțarea la sine. Spiritul care s-a renunțat la sine. Atunci o persoană are pace, echilibru spiritual și suportă cu curaj orice atac al forței întunecate din exterior și este capabilă să rămână fermă în iubire. Este pregătită pentru orice accidente imprevizibile.

Iisus Hristos a spus că a venit la noi pentru a ne da Viața adevărată, viață din belșug. Hristos îi cheamă la Sine pe toți cei care întâmpină dificultăți în a face față vieții, pe toți cei trudiți și împovărați. El vrea să le transmită secretul Său al vieții, pentru ca ei să cunoască Viața adevărată.

Aici poate apărea o îndoială: Isus ne promite odihnă, apoi vorbește despre o povară și un jug: „ **Luați jugul Meu asupra voastră** ” (Matei 11:29). Nu înseamnă aceasta că viața creștină este o povară, niște cătușe suplimentare care împiedică bucuria și libertatea? La urma urmei, viața pe care o trăim este cu adevărat grea, dificilă, chiar și fără această povară.

Un sfânt a fost întrebat: „De ce are nevoie un animal de un jug de lemn? Este oare mai rău pentru el?” „Nu”, a răspuns el, „dimpotrivă, un jug este pus unui animal pentru a-i fi mai ușor.” Dacă un bou este înhamat într-un mod diferit, fără jug, nu va putea trage un plug. Dar când este înhamat la un jug, lucrează ușor. Jugul nu este un instrument de tortură, nu este menit să provoace durere, ci un instrument de ajutor care ușurează munca grea.

Prin urmare, povara despre care vorbește Hristos nu este deloc o pedeapsă. Fiecare poartă o povară. Somerset Maugham a numit-o „povara pasiunilor umane”. Trebuie să purtăm această povară a vieții din leagăn până în mormânt. Viața umană este suferință, luptă. Este o povară în sine, pentru că conține suferință.

Hristos ne spune cum să facem ca această povară să nu ne constrângă. O persoană trebuie să urmeze calea vieții adevărate. Dacă face acest lucru, dragostea și bucuria cresc în ea. Iar dragostea este rodul vieții creștine.

VIAȚA CREȘTINĂ

Viața creștină este un întreg indivizibil: fie suntem cu Dumnezeu, fie suntem împotriva Lui: „ **Cine nu este cu Mine este împotriva Mea** ” (Luca 11:23).

Hristos este Mirele Bisericii, iar sufletul unui creștin, asemenea unei mirese, poate fi fie credincios, fie infidel Mirelui său.

Dacă sufletul a iubit mult pe Hristos, mult i se iartă, dar dacă n-a iubit, atunci nici o mie de fapte bune nu vor mântui, căci, așa cum a spus apostolul: „ **Chiar dacă aș da toate averile mele și aș da trupul meu să fie ars, dar n-aș avea dragoste, nu-mi folosește la nimic** ” (1 Corinteni 13:3).

„ **Păcatul este fărădelege** ” (1 Ioan 3:4) și constă tocmai în încălcarea legii creșterii spirituale. Chiar și o oprire în mișcarea spre Dumnezeu, potrivit sfinților părinți, este echivalentă cu o retragere.

Și o mică trădare este deja o adevărată trădare.

Păcatul este tot ceea ce perturbă comunicarea cu Dumnezeu, viața noastră divino-umană.

Prin conținutul său, este un obstacol în calea iubirii și unității adevărate, deoarece Dumnezeu este Iubire și unitate în iubire.

Nu există nimic mai teribil decât frica. Fanaticul îl vede întotdeauna pe diavol ca fiind teribil și puternic, crede în el mai mult decât în Dumnezeu. Cu toate acestea, Venerabilul Siluan Athonitul a spus: „Diavolul doar înspăimântă, dar nu are putere”.

Ceea ce are cel mai mult nevoie o persoană este vindecarea spirituală de frică.

Un om care stă înaintea lui Dumnezeu nu va deveni niciodată fanatic. El devine fanatic doar atunci când se pune în fața oamenilor. Un fanatic caută puterea, nu Adevărul. Adevărul nu este dat de-a gata și nu este acceptat pasiv de om, este o sarcină fără sfârșit. Adevărul nu cade peste om de sus, ca un fel de lucru. Adevărul este o ieșire din sine însuși. Un fanatic nu poate ieși din sine însuși. El iese din sine doar în mânie împotriva altora, dar aceasta nu este o ieșire către alții și către altul. Aceasta este o denaturare a creștinismului.

Viața creștină nu este împlinirea celui mai mare număr de reguli de bună conduită sau acumularea de fapte bune; este renașterea completă a omului.

Nu seamănă nu doar cu viața unui păcătos, ci și cu viața unei persoane drepte necreștine.

Această Viață este supranaturală, divino-umană. Un creștin nu trăiește singur, ci cu Dumnezeu și nu după voia sa, ci după voia Lui.

Nu sunt reguli noi, nici măcar o nouă învățătură morală pe care Hristos ne-a dat-o și ne-o dă, ci El Însuși și în El Însuși această Viață nouă, plină nu de iubire omenească, ci de iubire divină.

Ea este mișcată de Duhul Sfânt, Care este, ca să spunem așa, cea mai înaltă inspirație a omului, inspirația vieții sfinte.

Un creștin adevărat face voia lui Dumnezeu nu ca un rob care îndeplinește porunca altcuiva, ci ca un fiu al lui Dumnezeu prin adopție și își dă seama clar că voia lui Dumnezeu este, în esență, dorința sa secretă. Și, într-adevăr, făcând voia lui Dumnezeu, el nu face decât să câștige libertatea și să devină el însuși.

Dar acest lucru este posibil numai prin strânsa unire cu Iisus Hristos, întrucât numai în El natura umană este unită în mod inseparabil și necontopită cu natura divină.

Unirea cu Hristos se realizează prin puterea Duhului Sfânt, a cărui dobândire, după cuvintele Sfântului Serafim de Sarov, este scopul vieții creștine.

Duhul Sfânt, Duhul iubirii și al unității, S-a pogorât peste Sfânta Biserică, peste această uniune desăvârșită a iubirii de pe pământ, chemată la unitate, asemenea unității supreme a Sfintei Treimi. Prin urmare, omul nu poate dobândi Duhul Sfânt decât în Biserică.

Plenitudinea comuniunii cu Dumnezeu sau a harului este sfințenia.

Puțini ajung la ea și pot spune împreună cu Apostolul Pavel: „ **Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine** ” (Galateni 2:20).

Dar chiar și pe calea spre ea, creștinii nu sunt lipsiți de comuniunea cu Dumnezeu, adică de începutul unei vieți de har. Important este doar ca semințele ei, semănate prin cuvântul lui Dumnezeu și prin Sfintele Taine, să încolțească și să crească. Această creștere este esențială.

Dacă viața mânată de patimi și pofte se stinge, iar efortul de a trăi după voia lui Dumnezeu și capacitatea de a comunica cu Dumnezeu cresc, atunci trăim.

LIPSA DE IUBIRE

Unde lipsește dragostea, apar regulamente și reguli.

În creștinism, respectarea unui ritual în sine nu va duce la transformarea sufletului. Ritualul este întotdeauna mai simplu decât viața. Cel mai ușor este

pentru o persoană să nu lucreze la transformarea sa, ci să urmeze reguli formale. Putem vedea acest lucru în acele povești din evanghelie în care Iisus Hristos intră în contact cu oameni care sunt exemplari în înțelegerea religiozității acelor vremuri. Dar ritualul trebuie să fie o manifestare a transformării interne.

Executarea seacă a regulilor formale poate duce la osificare, când o persoană începe să împartă oamenii în cei care îndeplinesc acest ritual și cei care nu. În istoria poporului evreu, vedem perioade în care ritualismul și formalismul au predominat. Apoi, un curent de slujire profetică a izbucnit în viața oamenilor. Profeții au apărut în lume și au dus cuvântul lui Dumnezeu, pe care Hristos l-a repetat: „ **Milă voiesc, nu jertfă** ” (Osea 6:6; Matei 9:13).

Hristos vrea cu adevărat să intre în inima omului, dar ritualul poate deveni uneori o manifestare a unei bariere între Dumnezeu și om.

Când un copil comunică cu părinții săi, cel mai adesea comunicarea sa nu este formală, ci foarte spontană. El nu este obligat să respecte anumite ritualuri pentru a vorbi cu mama sau tatăl său. Domnul dorește aceeași atitudine spontană, copilărească și plină de încredere față de El din partea oamenilor.

Există un fel de „căutare spirituală” atunci când o persoană, pentru a-și justifica pasiunea, reaua-voință, recurge la lege tocmai pentru a da frâu liber pasiunii sale.

Dorința de a-și justifica pasiunile prin sancțiuni religioase este complet opusă Duhului credinței. Ea provine întotdeauna dintr-o înțelegere greșită a autorității.

Iisus Hristos spune: „ **Împărăția Mea nu este din lumea aceasta** ” (Ioan 18:36). El domnește și conduce exclusiv prin Iubire. Iar împărăția acestei lumi se bazează întotdeauna pe restrângerea libertății umane, autoritățile încercând să restrângă câmpul libertății la minimum. Acele perioade teribile din istoria Bisericii Creștine pe care le asociem cu Inchiziția și cu o persoană precum Torquemada sunt deja o obsesie a dorinței de a distruge complet libertatea individului, de a reduce libertatea conștiinței la nimic.

„Ura sfântă” este întotdeauna sinonimă cu ura față de libertate. Dacă o persoană urăște libertatea, se supune unei anumite legi, se închide într-un cadru, dar inima îi rămâne împietrită. Atunci legea nu mai este o binecuvântare pentru ea, ci o povară grea. El începe să simtă ură față de toți cei care nu au acționat în conformitate cu ea. Începe persecuția acestor oameni.

Numai iubirea poate fi sacră în adevăratul sens al cuvântului. Ura este întotdeauna a acestei lumi, pentru că, așa cum spune Apostolul Ioan, cine își

urăște fratele este un ucigaș, iar iubirea nu mai poate rămâne în el. „Ura sfântă” este întotdeauna a lumii, așa cum ura este a acestei lumi. Cel mai teribil lucru în această privință este că are loc o substituție: Domnul este „tras” în cadrul acestei lumi, iar acele pasiuni josnice pe care le purtăm în noi înșine Îi sunt atribuite Lui. Acest lucru este teribil pentru că o persoană nu mai încearcă să cultive sau să purifice chipul lui Dumnezeu în sine, ci Îl creează pe Dumnezeu după chipul și asemănarea sa. Pasiunile mele interioare, iadul meu interior, sunt proiectate asupra lui Dumnezeu. Din această cauză, Îl vedem pe Dumnezeu ca fiind rău, vicios, invidios și așa mai departe.

Fanatismul este un apel fundamental la monolog, este o dorință de a adapta lumea la propria idee despre lume.

Știm că în creștinism există teologie pozitivă (catafatică) și teologie negativă (apofatică). Creștinii au înțeles întotdeauna că nicio idee pozitivă despre Dumnezeu, adică o idee pe care o putem exprima în limbajul nostru uman, nu este atotcuprinzătoare. Ea poate servi întotdeauna pentru a conduce o persoană la Dumnezeu, dar ideea noastră despre Dumnezeu nu este Dumnezeu. Acest lucru a fost afirmat de mulți scriitori creștini.

Toma d'Aquino, care a scris cea mai puternică doctrină a Evului Mediu, a fost favorizat cu o viziune, iar când însoțitorul său de chilie a venit și i-a spus: „Părinte, e timpul să scriu”, el a răspuns: „ *Nu mai pot scrie, pentru că am văzut astfel de lucruri încât tot ce este scris mi se pare ca paiul* ”.

Experiența divină pe care a primit-o omul depășește cu mult împletirea verbală, încât aceasta pare într-adevăr goală și chiar inutilă.

Dacă o persoană nu înțelege că tot ceea ce poate spune despre Dumnezeu este doar o aproximare, va fi mereu în conflict cu o persoană dizidentă, disidentă, deoarece chipul și asemănarea lui Dumnezeu, care este în fiecare persoană, nu poate fi în niciun fel complet identică cu o altă persoană. Va exista întotdeauna un fel de discrepanță, deoarece Dumnezeu creează fiecare persoană foarte personal și, în același timp, fiecare persoană poartă în sine plinătatea chipului și asemănării lui Dumnezeu.

„Ura sfântă” este o formă de autojustificare. Acesta este modul în care o persoană își justifică incapacitatea de a iubi, adică înlocuiește iubirea cu ura.

Există un pasaj foarte bun în Evanghelie despre ura sfântă. Când ucenicii ajung în Samaria, nu sunt binevenițiacolo pentru că sunt evrei. Atunci frații Zebedei spun: „ **Doamne, vrei să poruncim să se pogoare foc din cer și să-i**

distrugă? ” Acesta este un exemplu de „ură sfântă”. Iar Domnul le spune: „ **Nu știți de ce duh sunteți** ” (Luca 9:54-55).

Ura nu poate fi niciodată un rod al Duhului Sfânt. O substituție teribilă are loc atunci când Duhului Sfânt i se atribuie roade care nu sunt roade ale Duhului Sfânt.

FANTOMA VIEȚII

Într-un document celebru se scria: „O fantomă bântuie Europa, fantoma comunismului.” Despre vremea noastră putem spune: nu o fantomă bântuie Europa, ci fantoma vieții bântuie întreaga lume. Adevărata viață este părăsirea vieții.

Fata se pregătește de muncă, se învârte în fața oglinzii, iar tot machiajul de pe masă este acum pe fața ei. Dacă vine la muncă nemachiată, colegii îi vor spune: „Mașa, nu arăți bine azi”. Când are fața pe față, nu le place, iar când are o mască, îi spun: „Ești foarte frumoasă”.

Părintele Pavel Florensky în articolul său „Iconostas” scrie că există o mască, un chip și un chip. O persoană spiritualizată are un chip. Sfinții aveau chipuri. Toată lumea vedea strălucirea vieții veșnice în ochii lor.

Albert Schweitzer a pledat la respect pentru viață. Îi părea rău pentru oamenii inferiori care nu simțeau respect pentru o floare, o pasăre sau orice altă creatură vie.

În florării, crinii albi sunt uneori presărați cu polen auriu. De ce? Crinul este frumos așa cum este. Dar oamenii s-au obișnuit cu tot ce este artificial.

Sfinții Părinți au numit orice denaturare o profanare a frumuseții divine.

Viața este un mare mister. Și omul este un mister și mai mare. Prin urmare, respectul pentru spiritualitatea umană ar trebui să fie și mai mare.

Dar oamenii resping acest lucru. Omul este înlocuit de conceptul de „masă”, „mulțime”. Conceptul de „masă” este dezgustător pentru că îl privează pe om de cel mai prețios dar al lui Dumnezeu - personalitatea.

Călcarea în picioare a individului îi transformă pe oameni într-o turmă și chiar mai rău decât o turmă.

Una dintre reviste a publicat caricaturi cu oameni. Oamenii erau desenați ca niște ouă în rochii. Toți erau la fel. Ar părea amuzant, dar în același timp teribil, pentru că într-o astfel de caricatură se poate vedea psihologia percepției moderne asupra unei persoane: în loc de persoană există o „masă" care poate fi manipulată în orice fel. În „masă", începutul spiritual al unei persoane este extrem de scăzut.

Nu poți stinge Duhul Sfânt în tine însuți. El este dat fiecărei persoane ca un dar rar. Trebuie căutat, acceptat și cultivat. Când o persoană caută în mod obișnuit doar lucrurile materiale, se jefuiește pe sine.

Omul este o ființă liberă spiritual. Nikolai Berdiaev spunea că omul este în primul rând o personalitate, iar personalitatea este de neconceput fără libertate.

Dar trebuie să luptăm pentru toate acestea, pentru că spiritualitatea nu este dată gratuit. Domnul ne spune: „ **Împărăția cerurilor se silbește, iar cei violenți o iau cu sila** " (Matei 11:12).

Când o persoană se pregătește pentru spovedanie, principalul lucru pe care ar trebui să-l întrebe este:

„Oare Dumnezeu este pe primul loc pentru mine?"

Poate că nu Dumnezeu este pe primul loc pentru mine, ci altceva, de exemplu, strângerea de bani, dobândirea de proprietăți, plăcerea, divertismentul, îmbrăcămintea, dorința de a atrage atenția, de a juca primul rol, de a primi laude, de a petrece timpul distrat, citind cărți goale și așa mai departe?

Poate pentru că îmi pasă de mine și de familia mea, Îl uit pe Dumnezeu și nu-I sunt plăcut?

Poate că arta, sportul, știința ocupă primul loc pentru mine? Poate că o pasiune (iubirea de bani, lăcomia, dragostea carnală) mi-a pus stăpânire pe inimă?

Îmi fac oare un „idol" din mine din mândrie și egoism?

Dacă este așa, atunci înseamnă că eu slujesc „idolului" meu, idolului meu, el este pe primul loc pentru mine, și nu Dumnezeu.

Așa te poți testa.

Este imposibil să iubești darurile lui Dumnezeu mai mult decât pe Dumnezeu Însuși. Darurile nu sunt Dumnezeu, ci sunt ceea ce este mai prejos decât El. Și cu toții trebuie să fim cu Dumnezeu, să trăim prin El, să dobândim Iubirea Lui.

Iubirea este viață. Și această lume, zăcând în rău, și toți oamenii care trăiesc în ea, pot fi transformați, schimbați în bine doar prin Iubire.

CLONAREA UMANĂ

Clonarea este o încercare de a crea artificial un organism viu, uman sau animal, și este o idee favorită a timpurilor moderne, știință pură.

Viciul său este că oamenii de știință încearcă să ia locul Creatorului și să facă ceea ce este posibil doar pentru Dumnezeu, nu și pentru om. Crearea artificială a omului este posibilă, dar nu trebuie să uităm că omul, pe care Dumnezeu l-a creat, combină principii naturale și spirituale.

Adevăratul moment al originii omului, așa cum vedem în Biblie, este atunci când Creatorul Atotputernic a insuflat un suflet în om. Înainte de aceasta, conform cuvintelor Sfântului Serafim de Sarov, omul era ca un animal.

Nimeni nu susține că partea animală a unei ființe umane poate fi creată prin clonare. Dar întreaga întrebare este: va fi această ființă umană creată la fel cum a fost creată de Dumnezeu? Nu.

Clonele pe care le creează muritorii de rând vor fi doar creaturi umanoide, deoarece niciun om de știință nu este capabil să creeze un suflet.

Este imposibil să-L imităm pe Duhul Sfânt, prin care au fost create lumea și omul.

Prin urmare, știința, oricât de dezvoltată ar fi, nu va putea niciodată să creeze o persoană completă.

Dumnezeu l-a creat pe om nu pentru a crea monștri care să distrugă viața, ci pentru a putea explora această lume frumoasă și a o îmbunătăți; pentru a se putea perfecționa pe sine, cunoscându-L pe Dumnezeu ca Sursă a vieții și iubirii sale.

Desigur, Biserica nu poate accepta ideea clonării, deoarece această idee este o luptă împotriva lui Dumnezeu, blasfemie, distrugând tot ce este sacru în om. Dar, în același timp, nu o poate interzice, deoarece fiecare are libertatea de alegere.

Biserica își poate exprima atitudinea creștină față de această problemă a științei, poate avertiza oamenii de știință care au respins etica creștină cu privire la pericol și poate zâmbi cu tristețe la ultima încercare a umanității de a reconstrui Turnul Babel.

DESPRE LIMBAJUL VULNERABIL

Cuvântul este marele dar al lui Dumnezeu pentru om. Viața este creată prin cuvânt. Hristos spune: „ **Cuvintele pe care vi le-am spus Eu sunt duh și viață** ” (Ioan 6:63).

Dacă le iei cuvântul oamenilor, atunci toată viața se va transforma într-un deșert.

Însă omul poate folosi greșit acest dar prețios: el adesea îndreaptă cuvântul spre distrugere, mai degrabă decât spre crearea vieții. Moartea și viața sunt în puterea limbii.

Vedem cum unii oameni înjură încontinuu și găsesc o plăcere josnică în asta.

Înjurăturile (cunoscute colocvial sub numele de înjurături) s-au răspândit acum printre oameni de toate vârstele ca o boală contagioasă. Oamenii înjură acasă, pe stradă și uneori la radio și la televizor. În conversațiile cu copiii, puteți auzi: „Ieri l-am înjurat pe profesor cu înjurături”.

O persoană cu gura murdară este întotdeauna neplăcută. Se pune întrebarea: de unde vine această poftă pentru necurat la o persoană?

Înjurăturile sunt un indicator al coruptiei spirituale a unei persoane. Limba dezvăluie întotdeauna inima unei persoane. Există putregai în copac și există putregai în trup, în suflet.

Apostolul Iacov spune că apa dulce și cea amară nu pot curge din aceeași sursă în același timp.

Dacă inima unei persoane este curată, plină de dragoste și de Duhul Sfânt, duhul vieții, atunci nu va emana niciodată o duhoare, care este o jurătură: „ **Omul bun scoate lucruri bune din comoara bună a inimii sale** ” (Luca 6:45).

O persoană spirituală creează viață în sine și în jurul său. Tot ceea ce spune pătrunde adânc în suflet, îl liniștește și îl înviorează.

Dar când un spirit al răutății, un spirit al morții, intră într-o persoană, atunci inima ei nu mai este o sursă din care curge apă pură. Spiritul răutății dă naștere unui cuvânt rău, înjurării, o persoană se află în puterea magiei negre, al cărei scop este de a distruge viața.

Când limbajul vulgar se referă la domeniul relațiilor dintre sexe, acesta înseamnă o încercare de a distruge starea normală, naturală a sexului și de a o aduce într-o stare nefirească.

Cuvântul „mat” este legat de cuvântul „mamă”. Din aceasta vedem că oamenii cu gură mare încalcă cel mai sacru lucru. Pentru toate popoarele, în special pentru cele orientale, mama este cel mai mare altar. Respectul pentru părinți este o lege sacră. Și acolo nu se permite umilirea numelui mamei, pentru o vorbă rea despre ea îți poți pierde viața.

Cum să combatem obiceiul adânc înrădăcinat de a înjura?

Răspândirea vulgarității și a răului nu poate fi eradicată din exterior prin interdicții și amenzi. Interdicția este invalidă. Va schimba ea inima unui școlar vulgar sau a unui funcționar de rang înalt?

Este necesar ca o persoană să-și schimbe viața, să devină pură în interior, adică să nu se agațe de rău, care, deghizat în bine, vine într-o astfel de cochilie încât o persoană este înșelată și îl ia drept bun.

O persoană trebuie să se ridice la un nivel spiritual. Fără a-L întâlni pe Dumnezeu, fără a-L lăsa să intre în viața sa, o persoană se dă în seama puterii forțelor întunecate, care fac cu ea ce vor. Mulți oameni au totul, dar în același timp sunt triști și neliniștiți: le lipsește Hristos.

O persoană trebuie să-L pună pe Dumnezeu pe primul loc în viața sa, nu pe sine, pe Dumnezeu, nu banii, puterea, mâncarea, băutura, munca. Tot ceea ce nu este Dumnezeu este secundar și nu reprezintă sensul și scopul vieții.

Când, după o reflecție matură, o persoană Îl alege pe Dumnezeu ca valoare supremă, ca viață a sa, atunci devine capabilă să trăiască spiritual, în măsura demnității sale. „A fi om este mai important, pentru că este mai necesar” (M. Țvetaeva).

O persoană care trăiește cu Dumnezeu și în Dumnezeu urmărește mereu mișcarea sufletului său, a inimii sale, este atentă la cuvintele pe care le rostește, de aceea, prin natura sa, nu poate jura, folosi cuvinte nedemne, transformându-le în rău.

El nu poate să-L binecuvânteze pe Dumnezeu și să-l blesteme pe oamenii care au fost creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Cel înțelept își cântărește cuvintele, căci limba celor drepți este „ **argint ales** ” (Proverbe 10:20).

Înțeleptul rostește întotdeauna cuvântul vieții, cuvântul care creează viață, adică relații bune, zâmbetul, înțelegerea reciprocă.

Un cuvânt bun transformă atât pe vorbitor, cât și pe ascultător, creează viață și nu o distruge. Conform cuvintelor Venerabilului Macarie al Egiptului, „un cuvânt rău îl face rău chiar și pe cel bun, iar un cuvânt bun îl face bun chiar și pe cel rău”.

Dar de la cel ce respinge pe Dumnezeu, i se iau atât cuvântul lui Dumnezeu, cât și cuvântul omului.

Să ne amintim: cu cuvântul meu intru într-o altă persoană și las ceva în ea. Ce las? Sămânța binelui sau a răului. Vorbe necurate, glume proaste care dau naștere la râsete rele, pângărind sufletul unei persoane, dezonorând ascultătorul.

Omul modern, din păcate, se îneacă în conversații negative, cinice, critică pe toată lumea, ridiculizează pe toată lumea și, în același timp, se plânge de o viață rea. Dar este important să înțelegem un adevăr simplu: o viață bună începe cu a ne corecta pe noi înșine, cu conștiința noastră curată.

Viața fiecărui om depinde numai de Dumnezeu.

Vine un moment în viața unui om când simte prezența lui Dumnezeu, simte dragostea Lui în inima sa. Atunci va începe să vorbească cu El, adică să se roage. Din adâncul inimii sale va putea spune: „Doamne, haideți să trăim împreună!” Și atunci Domnul îi dăruiește darul vorbirii curate.

CALEA UCENICIILOR

Cu toții suntem chemați să fim ucenici ai lui Hristos. Hristos Însuși ne invită să studiem în școala Sa. Dar dragostea Sa poate atrage o persoană, dar o poate speria. Când o persoană începe să învețe de la Hristos, acesta este secretul inimii sale.

Răspunsul inimii umane la chemarea lui Hristos devine singurul „examen de admitere” pentru cei care intră în școala lui Hristos. Trebuie să-L întâlnești pe Hristos în inimă, adică să te întinzi spre El cu toată ființa ta, să-L iubești și să dorești unirea cu El pentru totdeauna.

Ce și cum învață o persoană în școala lui Hristos, vedem din Evanghelie: „ **Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă. Luați jugul Meu asupra voastră și învățați de la Mine…** ” (Matei 11:28-29).

Este vital pentru fiecare dintre noi să cunoască misterul uceniciei creștine. Întreaga experiență a vieții noastre bisericești arată că ucenicia creștină nu este o urcare măsurată pe trepte, ci mai degrabă o plimbare pe apă, o alternanță de căderi și ridicări, de moarte și înviere.

Aș dori să citez mărturia ucenicului lui Hristos, Ioan Kalniņš din Riga, despre cum a aflat secretul uceniciei sale:

„Pentru fiecare credincios, întrebarea relației sale personale cu Hristos este acută. Cine pot fi eu înaintea lui Dumnezeu, în fața iubirii Sale nemărginite și dăruitoare de sine, cu incapacitatea mea radicală de a răspunde acestei iubiri cu demnitate? Cum pot rămâne cu El când înțeleg clar că «nu am unde să mă duc», dar înțeleg clar și că singurele cuvinte sincere pentru mine pot fi cele ale lui Petru: « **Du-te de la mine, Doamne, căci sunt un om păcătos** »” (Luca 5:8)? Cred că în acest spațiu spiritual are loc ucenicia cu Hristos.

Bunul pe care par să-l am, atunci când sunt testat de viață, se dovedește inexorabil a fi o contrafăcere. Vreau să urc pe scara perfecțiunii, dar în schimb eșuez tot mai crud. Îndrăznesc să merg pe ape, dar aproape pier; în pragul distrugerii, mâna lui Hristos mă ține în loc, când în ultimul moment reușesc să strig către El.

Un profesor poate învăța un elev să facă ceva ce el nu a făcut niciodată sau nu a fost capabil să facă. Cineva care învață să deseneze sau să facă tâmplărie nu a mai făcut asta niciodată. Dar Hristos nu are nevoie de abilitățile mele. Ucenicia are loc pe baza acceptării reciproce. Isus m-a acceptat, El mă cheamă. Și pe mine? Din partea mea, a-L accepta pe Învățător înseamnă rugăciune: o privire interioară îndreptată către El.

Ochii ucenicului, îndreptați spre mâinile învățătorului, învață meșteșugul; inima omului, întoarsă spre Hristos, învață să iubească. După ce ucenicii au strigat în implorare: „ **Doamne, mântuiește-ne, că pierim** ” (Matei 8:25), au învățat să se roage așa cum nu putuseră niciodată să se roage înainte.

Însă iluzia autosuficienței, mândria, este depășită cu mare dificultate. În cele din urmă, ea duce la o ruptură, la o catastrofă morală, la un colaps. Vedem în Evanghelie ce tragedii morale au trăit ucenicii lui Isus pe căile uceniciei lor. Pe aceste căi, când s-a întâmplat cel mai cumplit lucru, Apostolul Petru a fost mântuit doar prin rugăciunea Învățătorului: „ **Simone, Simone, iată că Satana v-**

a cerut să vă cearnă ca pe grâu, dar Eu M-am rugat pentru voi, ca să nu piardă credința voastră ” (Luca 22:31-32). Așa și noi, când vine „puterea întunericului”, suntem mântuiți pe căile uceniciei prin rugăciunea fraților și surorilor, vii și morți, cu care formăm un singur Trup.

De fapt, totul poate fi spus foarte simplu: Hristos ne învață despre iubire. În cele din urmă, asta este tot ce este necesar. Numai sub condiția iubirii putem fi împreună. Altfel, a fi împreună este un iad.

Cel mai teribil lucru este atunci când încercăm să iubim fără Hristos. Atunci iubirea devine ucigătoare, distructivă, inexpresivă.

De ce sunt cuvintele Scripturii atât de irezistibile pentru inima omului: „ **Dumnezeu este iubire** ”? Suntem capabili să ne dăm seama că iubirea este cel mai important lucru pe care îl întâlnim în viață.

În același timp, știm că nimic nu este mai distorsionat, profanat și umilit de noi decât iubirea.

Hristos ni s-a încredințat, ne-a dat să trăim cu El; noi am distrus acest dar, l-am ruinat, l-am coborât la cea mai josnică calitate. Și acum Hristos ni se revelează ca Cel Înviat, Veșnic și Milostiv.

Îl întâlnim pe Hristos cel răstignit și înviat.

Ca în orice școală, și în școala lui Hristos avem un examen final. La acesta, fiecăruia dintre noi ni se vor pune doar trei întrebări…

În primul rând: *Mă iubești?*

Al doilea: *Mă iubești?*

Și al treilea… *Mă iubești?*

FAMILIA SPIRITUALĂ

Biserica lui Hristos nu este o organizație, ci un organism spiritual. Cei care intră în ea încearcă să trăiască împreună, în comuniune constantă de iubire. Acest lucru a fost foarte bine înțeles de Biserica antică.

„Un creștin individual fără alții nu aparține lui Hristos, deoarece toți împreună Îi aparțin”, a scris protopopul Nicolae Afanasiev. Suntem mădulare ale trupului lui Hristos care nu putem trăi și acționa unii fără alții.

Singurătatea este începutul morții, așa că trebuie să ne străduim mereu să comunicăm cu ceilalți oameni. O persoană separată de ceilalți nu este o persoană, ci un „individ”. Nu se găsește pe sine. Trebuie să se caute nu numai în Dumnezeu, ci și în aproapele său. Nu mă voi găsi niciodată separat de ceilalți. Pentru a păstra forma umană, avem nevoie de comunicare.

O enoriașă a bisericii noastre mi-a povestit cum la slujba de duminică nu le-a văzut pe acele surori care se rugau mereu lângă ea. Întâlnindu-le în oraș, le-a spus cu blândețe:

- Mi-a fost dor de tine ieri.

Dar unii oameni nu au nevoie de comunicare. Ei spun ceva complet diferit:

- Ce bine a fost să mă rog în templu ieri! Nu era nimeni, nimeni nu m-a deranjat.

Când aproapele te deranjează, asta arată boala ta spirituală, dezafilierea ta față de biserică.

În biserică auzim constant amintiri că frații și surorile nu ar trebui să fie separați unii de alții, ci să trăiască ca o familie spirituală. La urma urmei, Biserica lui Hristos nu este „eu”, ci „noi”, Trupul lui Hristos. Dacă fiecare vrea să trăiască pe cont propriu, atunci acest lucru va distruge viața spirituală. A trăi pentru sine este un impas spiritual.

Unii spun: „Nu vreau să comunic cu nimeni: oamenilor le place să judece, sunt curioși, vor ști ce mănânc, unde dorm și ce am în casă.” Dar oamenii cu adevărat religioși nu sunt curioși și încearcă să nu judece pe nimeni. Ei știu să-și simpatizeze și să-și slujească aproapele. Adevărații oameni religioși au adesea puțin și, în același timp, au de toate, pentru că fiecare împarte cu aproapele său ceea ce are. Unul are o grădină de legume și o grădină, altul are o mașină, cineva are timp liber și mâini iscusite, altul este medic. Și fiecare își slujește aproapele cu darul care i-a fost dat. Săracii separat, împreună nu suferă. Trebuie doar să nu te desparți de Domnul și de aproapele tău.

Împărtășania nu poate fi înțeleasă în afara și separat de Biserică.

În afara Bisericii, în societate, nu vedem comunicare, ci un mesaj sau, cum se spune acum, contact. Este ca niște bilele de biliard care se lovesc una de alta și zboară de pe cealaltă.

Când în Biserică se spune: „comunicăm”, înseamnă că „ne iubim, suntem transparenți unul față de celălalt”. În Biserică se comunică la distanța a două

libertăți, libertatea mea și libertatea altei persoane, fără a-și impune nimic unul altuia. În Biserică, omul *este cu* omul, nu *deasupra* omului.

În această lume, omul se străduiește să fie deasupra omului, să conducă, să comande, să subjuge. Șeful vede în subordonatul său nu un om, ci o funcție: acesta este secretar, acesta este contabil, acesta este femeie de serviciu. Dar ce este în sufletul acestui om, ce dificultăți morale sau materiale are, șeful nu este interesat.

Numai Biserica poate arăta acestei lumi dezumanizante umanitate și comuniune adevărată.

Viața noastră este o viață obișnuită.

Toți sunt întotdeauna împreună, pentru că toți sunt împreună prin Hristosul lui Dumnezeu.

Trăind împreună, facem schimb de suflete. Așa se dezvăluie darurile noastre, cu care ne slujim unii altora. Viața noastră în Hristos este o primire și o dăruire.

În Duhul Sfânt primim dragostea lui Dumnezeu și prin intermediul aproapelui nostru o întoarcem Domnului. Îl experimentăm pe Dumnezeu nu numai pentru noi înșine, ci și pentru slujirea altora.

Într-o familie spirituală, cu toții învățăm să ne slujim unii altora, de la cei mici până la cei mari. Copiii din astfel de familii, chiar și cei mici, vor întreba mereu: „Mamă, cum te pot ajuta?” Acest lucru este minunat. Nu ar trebui niciodată să respingi acest ajutor. Lasă-l pe cel mic să curețe cartofii, astfel încât mama să fie nevoită să-i curețe din nou fără ca ea să observe - ar trebui să te bucuri și să-i mulțumești pentru sârguința sa.

Sentimentul de slujire în dragoste față de aproapele, cultivat la o persoană încă din copilărie, o va ajuta să reziste tentației dominației, comenzii. Orice poziție înaltă pe care ar putea-o ocupa în viață nu va fi un motiv pentru a se ridica deasupra oamenilor, ci dimpotrivă, va fi percepută de ea ca o oportunitate de a-și sluji mai bine aproapele.

Am găsit un exemplu minunat de slujire reciprocă în persoana Mitropolitului Leonid de Riga și Letonia, când odată, în timpul unei mese fraterne, văzând că nu erau farfuriile necesare pe masă, nu m-a rugat pe mine, mult mai tânăr decât el, să le aduc, ci s-a dus el însuși la bufet, a îngenuncheat și a început să le aleg. Când am auzit clinchetul farfuriilor și mi-am dat seama că trebuie să-l ajut, nu a fost de acord cu ajutorul meu, spunând cu umilință: „Și eu trebuie să slujesc”.

E ca și cum ți-ai spăla picioarele înainte de Cina cea de Taină.

În mănăstirea belgiană din Chevetogne, pe care am avut ocazia să o vizitez, primul care spală vasele după masa fraternă este starețul, iar episcopul, care uneori vine să le slujească, spală podelele după Euharistie și masă, când călugării pleacă la ascultări.

Fiecare putere, fiecare responsabilitate trebuie să exprime cea mai mare iubire. Cu cât puterea este mai mare, cu atât ar trebui să existe mai multă iubire, și nu invers.

Regretatul rege al Belgiei, Baudouin, a fost numit odată Regele Păstor, deoarece, fiind creștin, își percepea înalta poziție ca fiind în slujba oamenilor și punea întotdeauna o persoană vie pe primul loc, nu politica. Persoanele care l-au cunoscut personal mi-au povestit cum odată, după ce a vizitat o rezervație naturală, și-a luat rămas bun de la ghid și l-a întrebat: „Ce mai faci?" „Mulțumesc, sunt bine, dar soția mea este bolnavă, are cancer." „Spune-i soției tale că mă voi ruga pentru ea." Ghidul vesel se întoarce acasă și îi spune soției sale: „Am o surpriză pentru tine." „Și eu", răspunde ea, arătând spre flori frumoase dintr-un coș cu inscripția: „De la Regele Baudouin." Avea o regulă de aur: să nu amâni niciodată o faptă bună.

DESPRE MICĂ VIRTUTE

Unii oameni spun: „Ceea ce fac eu este o picătură într-un ocean."

Dar nu cât de mult ai făcut este important, ci câtă dragoste ai pus în munca ta. Chiar și cel mai modest ajutor, dar cu mare dragoste.

Bătrânul Ioan (Krestyankin) credea în faptele mici, în ele vedea puterea noastră. Are o predică minunată despre faptele bune mici.

Pentru Dumnezeu nu există fapte mari sau mici, pentru că El este atât de mare, iar noi suntem atât de mici.

Orice facem, chiar dacă doar ajutăm pe cineva să traverseze strada, o facem pentru Isus Hristos. Chiar și dând cuiva un pahar cu apă, o facem pentru Isus, așa cum El Însuși spune în Evanghelie.

El face și lucruri mici pentru noi. Dar sunt mari, pentru că Hristos le face. Lucrările Lui nu sunt mici, ci nesfârșite.

Avem un mare respect pentru acei oameni care îndeplinesc cu conștiinciozitate și grijă chiar și cele mai mici sarcini. Fericitul Augustin spune: „Sarcinile mici sunt mici, dar a face sarcini mici cu conștiinciozitate este o sarcină mare”.

Un băiat a aflat că într-o casă era o lipsă de zahăr. A venit acasă și le-a spus părinților săi: „Nu voi mânca zahăr timp de trei zile și le-l voi da acelor oameni săraci.” Băiatul își dorea din tot sufletul să-și împărtășească dragostea cu vecinii săi.

A face o faptă bună nu înseamnă doar a ajuta pe cineva financiar. Să fie doar un zâmbet. La urma urmei, un zâmbet este un semn de liniște.

Celebrul gânditor religios Ivan Ilyin scrie în cartea sa „Inima cântătoare”:

„...Putem fi cu adevărat siguri că în dezvoltarea acestei lumi nimic nu trece fără urmă, nimic nu se pierde sau nu dispare: nici un singur cuvânt, nici un singur zâmbet, nici un singur suspin... Cine a adus măcar o dată bucurie în inima altcuiva a îmbunătățit prin aceasta întreaga lume; și cine știe să iubească și să-i facă pe oameni fericiți devine un artist al vieții. Fiecare moment divin al vieții, fiecare sunet al unei inimi care cântă influențează istoria lumii mai mult decât acele „mare” evenimente, economii și politici care au loc pe planul plat și crud al existenței pământești și al căror scop este să-i facă pe oameni să înțeleagă vulgaritatea și sorti lor...”

Trebuie să vedem și să recunoaștem, să fim convinși că tocmai momentele divine ale vieții constituie substanța lumii; și că un om cu o inimă cântătoare este insula lui Dumnezeu, farul Său, mediatorul Său.

Așadar, pe pământ există o singură fericire adevărată, iar această fericire este fericirea unei inimi iubitoare și cântătoare: căci ea crește deja în timpul vieții în substanța spirituală a lumii și participă la Împărăția lui Dumnezeu.”

Fiecare persoană își dorește să iubească și să fie iubită, să știe că cineva are nevoie de ea, că cineva o poate numi a lui. Și astăzi nu avem suficient timp nici măcar să ne privim unii pe alții. Prin urmare, un zâmbet amabil este un dar minunat, iar simpatia este un dar neprețuit.

O mână întinsă este un simbol al iubirii. Oamenii sunt însetați de iubire.

Sfânta Maică Tereza de Calcutta își amintește de un incident care i s-a întâmplat la Londra:

„Mergeam pe stradă și am văzut un bărbat bine îmbrăcat, dar foarte posomorât. Părea nefericit și singur. M-am apropiat de el și i-am luat mâna. Mâna lui era foarte rece. Și mâinile mele sunt întotdeauna foarte calde. I-am strâns mâna și l-am întrebat ce mai face. S-a uitat la mine și a spus: «Dacă ai ști de cât timp n-am mai simțit căldura umană.» Ochii i-au strălucit, umerii i s-au îndreptat. Se pare că o persoană nu are nevoie de multe pentru a aduce bucurie în viața sa. Adesea, este suficientă doar atingerea mâinii calde a cuiva."

ÎNTOTDEAUNA TOȚI ȘI ÎNTOTDEAUNA ÎMPREUNĂ

Părintele Alexander Schmemann a scris: „Mă duc la Biserică" – adică mă duc la adunarea credincioșilor pentru a forma Biserica împreună cu ei, pentru a fi ceea ce am devenit în ziua botezului, adică mădulare ale Trupului lui Hristos. „Voi", spune apostolul, „sunt Trupul lui Hristos și mădulare fiecare în parte" (1 Corinteni 12:27). Mă duc să-mi arăt și să-mi realizez apartenența pentru a mărturisi înaintea lui Dumnezeu și a lumii taina Împărăției lui Dumnezeu, care a „venit deja cu putere". A venit și vine cu putere în Biserică. Aceasta este taina Bisericii, taina Trupului lui Hristos: „ **Unde sunt doi sau trei adunați în Numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor** " (Matei 18:20). Miracolul adunării Bisericii este că nu „suma" oamenilor păcătoși și nevrednici o alcătuiește, ci Trupul lui Hristos. De câte ori spunem că mergem la Biserică pentru a primi ajutor, putere plină de har și mângâiere de la ea. Dar uităm că noi suntem Biserica, că noi o constituim, că Hristos rămâne în mădularele Sale și că Biserica nu este în afara noastră, nu este deasupra noastră, ci noi suntem în Hristos și Hristos este în noi.

Creștinismul nu înseamnă că oferă tuturor oportunitatea de „dezvoltare personală", ci că creștinilor li se dă și li se poruncește să fie Biserică, „un neam sfânt, o preoție împărătească, o generație aleasă" (1 Petru 2:9), pentru a manifesta și a mărturisi prezența lui Hristos și a Împărăției Sale în lume.

Renașterea adevăratei vieți bisericești este de neconceput fără restaurarea înțelegerii misterului sacramentelor Euharistiei.

Pretutindeni și întotdeauna, renașterea bisericii începe cu renașterea Euharistiei.

Odată, după Euharistie, am întrebat o femeie: „Ați fost astăzi la biserică sau la templu?" Ea a înțeles întrebarea și a răspuns: „Din păcate, am fost doar astăzi la templu." În templul unde se celebra Euharistia, erau aproximativ treizeci de oameni care se rugau. Aproximativ zece persoane se apropiau de Potir, restul se uitau doar la cum primeau ceilalți împărtășania. Femeia în cauză era printre cei care nu primeau împărtășania. La sfârșitul Euharistiei, cei care nu primeau împărtășania cântau cu un entuziasm ciudat: „Am văzut Lumina adevărată, am primit Duhul ceresc...", adică mulțumeau pentru împărtășirea cu Trupul și

Sângele lui Hristos, pe care nu le gustaseră. Suna fals, ca o recunoștință față de gazdă pentru ceaiul pe care nu l-am băut la el acasă.

Euharistia este celebrată în mod regulat în bisericile noastre. În mănăstiri și în unele biserici orășenești chiar zilnic. Totuși, în ciuda tuturor acestora, după cum spunea protopopul Alexander Schmemann, „Euharistia în sensul real este absentă din viața noastră".

În această „absență" rezidă tragedia Bisericii în timpul nostru.

Conștiința noastră bisericească actuală este extrem de individualistă. Aproape niciodată nu întâlnim întruchiparea în viața euharistică a regulii antice: „întotdeauna toți și întotdeauna împreună". Aceasta a fost înlocuită de alta: „nu întotdeauna toți și nu întotdeauna împreună". Acum aproape niciodată nu suntem cu toții împreună, fiecare pentru sine și pentru sine.

Conștiința bisericească antică știa de ce era necesar să fim mereu adunați pentru același lucru. Acest principiu fundamental al vieții bisericești decurge din însăși natura Bisericii. Euharistia era înțeleasă și trăită ca sacrament al adunării, sacramentul Bisericii, adică unitatea poporului lui Dumnezeu.

Biserica lui Dumnezeu în Hristos este poporul adunat de Dumnezeu în Trupul lui Hristos.

Cei care au învățat misterul Euharistiei și trăiesc după acest mister nu sunt doar o adunare de oameni care se roagă într-o biserică la Euharistie, ci participanți la Cina Domnului. Ei sunt un organism viu, nu o organizație. Se cunosc și se iubesc bine unii pe alții și trăiesc după această iubire. În vremurile străvechi, fiecare comunitate creștină se numea Agape, care înseamnă Iubire.

Am citit odată o poveste fantastică. Un tânăr preot, arzând de dornic să aprindă inimile oamenilor cu credința în Dumnezeu, a ajuns într-un anumit sat. Episcopia l-a avertizat că mergând la această parohie își va pierde timpul: biserica din sat era complet moartă. Dar el și-a asumat totuși riscul și s-a apucat imediat de treabă. Preotul a vorbit cu sătenii pe care i-a întâlnit, a vizitat oamenii acasă, i-a mustrat, i-a instruit, i-a învățat, i-a invitat la slujbele de duminică. Dar totul a fost în zadar. Oamenii au rămas reci și nu au mers la biserică.

Atunci tânărul pastor a decis să recurgă la o metodă foarte neobișnuită, la limita disperării. A anunțat în ziarul local al satului că biserica era dezafectată, iar înmormântarea acesteia va avea loc duminica următoare, după slujbă. Acest anunț a tulburat regatul adormit al satului. Cele mai incredibile zvonuri, presupuneri și bârfe au început să se răspândească.

Duminică, biserica a fost plină până la refuz de o mulțime curioasă. Un sicriu decorat cu flori se afla într-un loc proeminent. După slujba de înmormântare, preotul a ținut o scurtă orație funerară și i-a invitat pe toți cei prezenți să-și ia rămas bun pe rând și să privească în fața celebrului decedat. Unul câte unul, oamenii s-au apropiat de sicriu. Dar, după ce s-au uitat în el, unii și-au întors privirea jenați, în timp ce alții, țipând isteric, au sărit de pe piedestal ca și cum ar fi fost înțepați.

S-a dovedit că preotul așezase o oglindă mare pe fundul sicriului gol, astfel încât oricine privea acolo să-și poată vedea propria reflexie.

Desigur, în viața bisericească reală o astfel de înmormântare nu ar putea avea loc. Cu toate acestea, autorul povestirii a încercat să ne arate durerea sa față de Biserică, care nu poate trăi fără oameni.

CARTEA VIEȚII

M.V. Lomonosov a spus: „Dumnezeu ne-a dat două cărți: cartea naturii și Sfânta Scriptură.” Prin ambele Îl cunoaștem pe Dumnezeu.

De ce ni se dau Sfintele Scripturi?

Sfânta Scriptură este o scrisoare către om de la Dumnezeu. Este o carte a Vieții Veșnice. Este important nu doar să o citești și, după ce ai luat-o în minte, să o ciți. Sfânta Scriptură trebuie întruchipată. Nu este suficient să vorbești despre iubire, trebuie să rămâi în Iubire, să devii Iubire. Când iubirea față de Dumnezeu și față de aproapele nostru se aprinde în inimile noastre, atunci începem să trăim cu adevărat, să trăim o Viață veșnică, și nu doar una naturală și socială.

Din păcate, vedem adesea că oamenii poartă Evanghelia în mâini, dar nu în inimă. Trăim, întorcându-ne de la Hristos. Aceasta este durerea noastră. Am pus Evanghelia deoparte. Să o citim și asta e tot.

Și unii oameni, având Evanghelia, nu o citesc deloc. Într-o zi, un băiețel a întrebat-o pe mama sa: „Mamă, este adevărat că Biblia este cartea lui Dumnezeu?” „Da, fiule”, a răspuns ea. „Atunci hai să I-o dăm, pentru că oricum nu o citim.” Biblia zăcea într-un colț, prăfuită, acoperită de pânze de păianjen.

Trebuie să înveți să citești Sfânta Scriptură. Cum să o citești? Poți face asta singur, independent sau în grup. Trebuie neapărat să lași ceea ce ai auzit sau citit să-ți treacă prin inimă.

Este important să începem să citim cu singura dorință de a descoperi adevărul, de a înțelege ceea ce se spune acolo. Diferite pasaje din Sfânta Scriptură vor rezona diferit în sufletele noastre. Unele dintre ele sunt de neînțeles, străine, provoacă respingere, neacceptare. Iar la altele se poate răspunde din toată inima. Aceasta înseamnă că eu și Dumnezeu am devenit un singur suflet. Am reușit să citesc în adâncurile lui Dumnezeu, să-L cunosc pe Dumnezeu, gândurile Sale, sentimentele Sale. Atunci se descoperă acea profunzime din mine, despre care nu aveam nicio idee înainte. Aceasta este profunzimea în care eu și Dumnezeu suntem una, ne înțelegem, ne iubim, suntem în armonie unul cu celălalt. M-am descoperit simultan pe mine însumi într-un mod nou și am început să-L cunosc și să-L înțeleg pe Dumnezeu. Dar este important nu doar să contemplăm frumusețea divină, ci să punem în practică ceea ce am descoperit în Dumnezeu, în mine, prin Sfânta Scriptură.

Evanghelia ar trebui citită cu regularitate. Așa făcea Sfântul Serafim de Sarov. O purta mereu în rucsac, nu se despărțea niciodată de ea. Este mai bine să o citești dimineața, când gândurile tale nu sunt încă împrăștiate. Nu este suficient să o iei pur și simplu și să te aștepți să te deschizi imediat către ea. Trebuie să stai înaintea lui Dumnezeu și să spui:

„Doamne, acum voi citi Evanghelia, care povestește despre viața Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Fiecare dintre cuvintele Sale este un cuvânt din veșnicie, este cuvântul lui Dumnezeu adresat mie personal.”

„Binecuvântează-mă, ajută-mă să-mi deschid mintea, să fiu sensibil cu inima, ajută-mă să fiu neînfricat. Pentru că voi întâlni cu siguranță astfel de locuri care vor necesita o schimbare în viața mea, o schimbare în atitudinea mea față de oameni, față de mine însumi, și mă voi teme de această schimbare. Ajută-mă să devin curajos, îndrăzneț, dar și înțelept…” (Mitropolitul Antonie de Suroj).

Evanghelia trebuie citită încet, fără grabă. Ziarele și cărțile se citesc repede. În timpul citirii Evangheliei, Mântuitorul stă în fața mea, îmi vorbește personal, îmi împărtășește gândurile și sentimentele Sale. El mă cheamă la o viață nouă, pe care o cunoaște din experiență.

După ce citești, este important să te liniștești, să asculți liniștea care îți umple camera, mintea și sufletul. Apoi trebuie să te rogi:

„Doamne, binecuvântează-mă acum să ies într-o zi nouă, care n-a existat niciodată înainte, care, asemenea unei câmpii albe ca zăpada, se întinde înaintea mea. Lasă-mă să intru pe această câmpie și să fac o potecă care să nu devină strâmbă, nedemnă de mine sau de Tine. Binecuvântează-mă; am dormit

aseară ca și cum aș fi fost mort, iar acum sunt ca și cum aș fi înviat și intru într-o viață nouă."

Acestea fiind spuse, trebuie să intrăm în viață și să învățăm să trăim într-un mod demn de Evanghelie.

CITIRE DE RUGĂCIUNE A SFINTEI SCRIPTURI

Înțelegerea lui Dumnezeu are loc în mod constant în viețile noastre. De asemenea, se întâmplă atunci când ne adunăm în jurul Sfintelor Scripturi.

Pentru a înțelege Biblia, trebuie să fii într-o stare de rugăciune. În Biserica creștină, există o practică minunată a lecturii rugătoare a Sfintei Scripturi. Această citire nu se face singur, ci împreună. Cititorul Sfintei Scripturi nu o va citi niciodată în același mod în care este citită de toată lumea împreună.

De ce ar trebui să citim Scripturile împreună și nu doar singuri? De ce ar trebui să citim împreună ceea ce mă privește personal? La urma urmei, Dumnezeu îmi vorbește personal.

Da, dar El vorbește personal și tuturor celorlalți care cred în El, citesc Evanghelia și Îl aud. Evanghelia nu vorbește doar despre mine sau pentru mine, ci despre fiecare.

Trebuie să te gândești la asta, să te implici și să împărtășești experiența. Când împărtășesc cele mai prețioase și sacre lucruri, fac o lucrare din iubire.

Și întreaga Evanghelie vorbește despre iubire, despre cum Dumnezeu ne iubește și cum ar trebui să ne iubim unii pe alții și pe El.

Fiecare dintre noi citește Biblia prin experiența propriei vieți, dincolo de care nu poate merge. Prin urmare, înțelegerea ei de către fiecare persoană, chiar dacă duce o viață dreaptă sau are o cunoaștere neobișnuit de vastă și o minte profundă și pătrunzătoare, va fi și ea parțială. Darul lecturii holistice nu este posedat nici măcar de un sfânt sau de altul, ci de întreaga Biserică în ansamblu.

Când ne unim, ne putem lărgi experiența, putem vedea textul pe care îl citim prin ochii altei persoane, care ne poate oferi înțelegerea sa. Desigur, acest lucru se poate întâmpla dacă suntem pregătiți să acceptăm înțelegerea sa ca pe un dar.

Când citim Evanghelia împreună și împărtășim cu dragoste înțelegerea noastră cu ceilalți, trăgem puterea de a trăi din această părtășie.

Prin urmare, într-o astfel de întâlnire nu ar trebui să compari ceea ce a fost spus de diferite persoane. Nu ar trebui să te certi sau să obiectezi, nici măcar în interior. Este mai bine să te completezi reciproc.

Printre cei adunați ar trebui să existe un spirit de pace și o ascultare atentă, binevoitoare și recunoscătoare a celorlalți.

Dumnezeu este acolo unde există pace. Când începem să ne certăm, acea pace dispare.

Chiar și atunci când ni se pare că o persoană spune ceva absurd, nu ar trebui să o judecăm, ci să-i acceptăm înțelegerea ca pe un dar, al cărui sens nu ne este încă cunoscut.

Trăim constant într-o lume a evaluărilor, ne evaluăm pe fiecare singur și, astfel, ne asumăm rolul de judecător. Nimeni nu ne-a desemnat să fim judecători, ba mai mult, ni se poruncește să nu judecăm pe nimeni. „ **Nu judecați, ca să nu fiți judecați!** ”, ne cheamă Domnul (Matei 7.1). Prin urmare, trebuie să refuzăm această judecată.

Pentru mulți, este o adevărată descoperire că un astfel de refuz este neobișnuit de rodnic: putem vedea diferit o persoană pe care poate o cunoaștem de mulți ani, dar până acum nu vedeam în ea o persoană, ci, de exemplu, că el, în opinia noastră, este îmbrăcat incorect.

Adesea îi etichetăm pe oameni: acesta e bun, acesta e rău. Cel mai important lucru este să încercăm să renunțăm și să privim o persoană fără părtinire. Se dovedește că acest lucru este dificil.

De aceea este dificil să citești Evanghelia. Cu o astfel de grilă de evaluare, suntem capabili să citim doar jumătate de procent din sensul care se află acolo. De aceea trebuie să învățăm să citim Sfintele Scripturi nu în contradicție, ci în completare reciprocă.

Când toată lumea se adună pentru citirea rugăciunii, se citește un scurt pasaj din Sfânta Scriptură, adesea bine cunoscut de toți cei adunați. Liderul le cere oamenilor să tacă nu doar la exterior, verbal, ci și la interior. Există un flux constant de vorbire în interiorul nostru, care este uneori numit „fluxul conștiinței”. Nu-i auzim pe alți oameni, nu auzim vocea lui Dumnezeu, care ne spune constant ceva, ci vorbește în liniște. Trebuie să învățăm să nu o înecăm cu conversația noastră interioară. Acest lucru este foarte dificil, dar totuși se poate învăța: trebuie să încetăm să-i evaluăm constant pe alți oameni, evenimente și chiar pe noi înșine.

În lectura plină de rugăciune este foarte important să împărtășim ceea ce Duhul Sfânt ne-a revelat în timpul lecturii. Dacă ascundem acest lucru din timiditate sau din alt motiv, vom fura de la aproapele nostru ceea ce nu ne aparține. Poate că această cunoaștere ar putea fi de o importanță vitală pentru cineva.

În timpul citirii comune a Sfintei Scripturi, rănile inimii noastre se deschid adesea. Nimeni nu „se uită în sufletele celuilalt" cu întrebări, ci Duhul Sfânt acționează în așa fel încât omul simte nevoia să împărtășească ceea ce este în inima sa. El face acest lucru deschis, confesiv, fără jenă sau teamă de a fi judecat, pentru că știe că aici, într-o familie spirituală, nu se judecă, ci se iubesc și pot simpatiza, te pot primi în rugăciunea lor.

După o astfel de întâlnire, devine brusc clar că acest pasaj conținea un întreg ocean de semnificații pe care nu le observasem până atunci. Nu doar o persoană, dar niciuna dintre cele adunate. Împreună, ne-am ajutat reciproc să deschidem spațiul de semnificație din acest pasaj al Sfintei Scripturi.

Citirea rugătoare a Sfintei Scripturi se încheie cu mulțumire. Ei îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru că i-a adunat pe toți în jurul cuvântului Său, care i-a ajutat pe toți să se vadă pe sine, pe aproapele lor, să împărtășească unii cu alții ceea ce Duhul Sfânt ne-a revelat, pentru bucuria comuniunii, pentru oportunitatea de a fi împreună.

Împărtășania în dragoste aduce întotdeauna bucurie tuturor, motiv pentru care, după citirea rugătoare a Sfintelor Scripturi, precum și după o masă comunală, înainte de despărțire, apare adesea dorința de a exprima această bucurie cântând un psalm:

Ce bine și ce plăcut este să locuiască frații împreună în unitate! (Psalmul 134:1)

FII ÎNTOTDEAUNA FERICIT

„ **Bucurați-vă întotdeauna** ", spune apostolul (1 Tesaloniceni 5:16). El vorbește despre bucuria harului, despre bucuria în Domnul.

Dar, chiar înainte de asta, trebuie să ne păstrăm și să ne menținem în veselie și prospețime spirituală. Omul poartă în sine sămânța morții și a deznădejdii, declinul îl pândește la fiecare pas al vieții. Acest lucru este natural pentru el, deși păcătos.

Pentru a combate aceste afecțiuni, trebuie să ai vigoare în tine, să acumulezi rezerve, să sporești puterea vieții în tine, nu pentru a o folosi pentru tine și propria plăcere, ci pentru a o dărui lui Dumnezeu.

Această veselie este un preludiu natural la bucuria Domnului la care suntem chemați; absența ei închide ferestrele sufletului cu culoarea neagră a deznădejdii.

Însă veselia poate fi tentantă dacă este limitată de ea însăși. Pentru astfel de oameni chiar și depresia și disperarea sunt utile pentru a se elibera de mulțumirea de sine și a căuta ceva mai înalt decât simpla veselie.

Însă, așa cum, exersând sufletul, nu trebuie să părăsim trupul, tot așa, când ajungem la viața spirituală, trebuie să supunem, să smerim și să educăm sufletul, care nu ar trebui să fie veșnic oscilat între stări de spirit dificile, ci ar trebui să fie ușor și vesel.

Sufletul trebuie să fie în ascultare de spirit și să nu se clatine precum marea. Nu calmul stoic, ci tăria creștină este sănătatea lui.

DE CE ESTE DIFICIL PENTRU OAMENI SĂ-L ÎNTÂLNEASCĂ PE HRISTOS

Apostolul Pavel a spus: „ **Căci pentru mine, viața este Hristos** ” (Filipeni 1:21).

O persoană poate avea două vieți, așa cum a avut două vieți Apostolul Pavel. Când o persoană trăiește fără Hristos, este o singură viață, iar când îl întâlnește pe Hristos, este o altă viață. Cele vechi au trecut, acum totul este nou. O persoană se naște pentru viața spirituală atunci când se leapădă de sine, așa cum a făcut Pavel. La început, aparținea elitei lumii evreiești, studia la cea mai bună instituție de învățământ, stătea la picioarele lui Gamaliel. Când ne lepădăm de noi înșine, începem să stăm la picioarele lui Hristos, începe a doua noastră viață, o viață mai bună.

Viața umană fără Hristos este o amăgire. Și Pavel a spus-o foarte bine: „ **Lucrurile care pentru mine erau câștiguri, le-am socotit o pierdere, din pricina lui Hristos** ” (Filipeni 3:7). Noul Testament cheamă constant la această naștere din nou, la o viață mai bună, astfel încât omul să devină o făptură nouă.

Când o persoană trăiește o viață naturală, spiritul său lâncezește ca într-o închisoare. Este obosit de sine însuși, pentru că crede că el însuși este sensul vieții. Dumnezeu vrea ca acest spirit să se elibereze și să-L găsească pe Hristos. Omului i se oferă un centru superior - viața veșnică, singura viață.

Totuși, unii oameni refuză cu încăpățânare să urmeze calea cu Dumnezeu. Ce îi menține în această încăpățânare a inimii, de ce se întâmplă?

Unii spun: sunt deștept, educat, inteligent, iar inteligența mea, rafinamentul meu nu mă lasă să fiu crezut.

Se pare că credința în Dumnezeu vine din ignoranță. Dar nu mintea ne împiedică să credem, ci păcatele noastre. Mintea nu este un dușman în credință, ci un ajutor minunat. Fericirile spun: „ **Fericiți cei curați cu inima, căci ei vor vedea pe Dumnezeu** ” (Matei 5:8). O persoană cu o inimă necurată nu-L va vedea pe Dumnezeu. De aceea, Domnul nostru Iisus Hristos și-a început predica publică cu chemarea: „Pocăiți-vă!” Cineva poate deveni duhovnicesc numai prin pocăință.

Unii oameni spun: „Aș vrea să cred, dar nu-L simt pe Dumnezeu.”

Dar dacă nu avem nici măcar o picătură de credință, putem avea totuși bunăvoința de a dori credința și de a comunica cu cei care o au, citind Evanghelia. Și printr-o astfel de credință putem ajunge la Dumnezeu. Dacă o persoană face chiar și un mic pas spre Dumnezeu, atunci Dumnezeu Însuși se grăbește să ne întâmpine, așa cum un tată iubitor s-a grăbit spre fiul risipitor care se întorcea.

Ce îi împiedică pe oameni să se întoarcă la Hristos? Ei se gândesc: „Ce ar trebui să schimbăm în viața noastră? Nu suntem mai răi decât alții: suntem cu bună maniere, decenți. Ce se va schimba în convertirea noastră? Suntem cam la fel ca și creștinii...”

Este foarte dificil pentru o persoană care nu înțelege că viața sa ar putea deveni mult mai bună dacă s-ar întoarce la Hristos.

Depinde de fiecare persoană cum își va trăi viața: cu un scop măreț sau cu unul josnic. Unii spun: viața este o căutare a plăcerii. Cineva spune: pentru mine, viața este profesia mea. Iar pentru alții, viața este bogăție.

O persoană crede că cel mai important lucru în viață este exprimarea de sine, afirmarea de sine și depinde complet de oameni și circumstanțe.

El speră că lumea sa interioară va fi formată de epocă, timp, lege statală, colectiv, titluri, ranguri, cultura de masă, civilizație. Se teme să fie demodat, nemodificat, se grăbește să vadă totul și să știe totul, amintind de un copil mic care, plimbându-se cu mama sa, întreabă constant: „Mamă, cumpără o mașină,

cumpără o armă, cumpără înghețată, cumpără gumă de mestecat.” Cumpără, cumpără, cumpără...

Omul trebuie să se întrebe: de ce își subordonează esența eternă unor lucruri atât de neînsemnate și își concentrează atenția asupra a ceea ce este pieritor și nu este etern? Dacă o persoană nu alege veșnicia, atunci viața sa, neînchinată lui Hristos, va fi nenorocită și neînsemnată.

Dezorganizarea în comunicarea unei persoane cu lumea, deschiderea deplină către această lume dăunează sufletului unei persoane. Devine distrată, nestăpânită, omnivoră, trăiește ca un impresionist în momente, impresii, iritanți, adică pe orizontală. În vizibil, nu contemplă invizibilul. Revelația eternității în timp dispare pentru ea. Neprimind iritanți externi, se plictisește, se chinuie, suferă, nu are pentru ce să trăiască. De aceea este atât de irezistibil atrasă de piețe, de străzi, unde mulțimi de oameni care caută ceva sunt neliniștite, unde cultura de masă și civilizația se arată în toată urâțenia și nerușinarea lor.

În lumea modernă, o persoană trăiește adesea intrând în „spațiul virtual” - nu doar într-o lume virtuală a computerului, ci într-o lume imaginară, ireală. Trăiește schimbând măștile: una la serviciu, alta în familie, a treia cu prietenii. O mască poate fi orice lucru pe care o persoană îl folosește pentru a se ascunde de viață, de Dumnezeu.

Dar, la un moment dat, Domnul îi dezvăluie o viziune reală despre sine.

Adesea, acest lucru este legat de evenimente extraordinare, vesele sau tragice. Pentru ca o persoană să se despartă de masca obișnuită, chiar și pentru o clipă, este aproape întotdeauna nevoie de o schimbare de situație. Și ceea ce vede sub mască, nu-i place întotdeauna.

Ce să fac în continuare?

O persoană spirituală rezolvă această situație prin pocăință, care este necesară pentru a se întoarce pe calea vieții adevărate, viața fără măști, unde se poate trăi cu Dumnezeu.

Dacă o persoană nu s-a trezit încă la viața spirituală, atunci de foarte multe ori, văzându-se fără mască, se sperie. Nu se cunoaște încă așa. Dar Domnul așteaptă ce va alege persoana: să se întoarcă în lumea imaginară familiară sau să încerce, precum un bebeluș, să învețe să trăiască în lumea reală. Ultima alegere este foarte dificilă, dar numai pe această cale ne poate ajuta Domnul. El nu ne poate încălca libertatea dacă alegem să trăim ascunzându-ne de El.

Dacă o persoană nu folosește această ocazie pentru a întâlni Viața, pe Dumnezeu, atunci masca se poate lipi de ea pentru tot restul vieții. Vedem adesea aceste măști chiar și cu ochiul exterior - oamenii se aranjează, schimbându-și aspectul natural. Este deosebit de trist să vedem acest lucru la persoanele în vârstă.

Este clar că o persoană nu vrea să-și dea jos masca, îi place. Și celor din jur le place. Dacă celor din jur nu le-ar plăcea, atunci persoana respectivă și-ar scoate această mască. Nu există frumusețe aici, ci doar vulgaritate. O persoană trebuie să-și păstreze aspectul natural, pe care Dumnezeu i l-a dat. Dar această problemă nu poate fi decisă pentru ea.

Dacă rupi măștile, poți răni o persoană, îi poți provoca o cădere nervoasă. Atunci nu va mai avea de ce să trăiască. Prin urmare, nu ar trebui să rupi măștile, nu să le expui, ci să conduci persoana cu delicatețe și grijă până în punctul în care își scoate ea însăși această mască.

O persoană își pune măști când îi este frig, când nu vede dragoste în jurul său. Dacă suntem indignați de ceva atunci când întâlnim o persoană, chiar dacă nu am spus niciun cuvânt, curenți invizibili vin din noi și îi simte. Dacă încălzești inima unei persoane, ea însăși își va scoate masca. Când o persoană intră într-o cameră îmbrăcată în haine groase, stă și vorbește. Căldura din această cameră crește. Apoi își scoate singur haina, pentru că îi este cald.

Poți pur și simplu să zâmbești. Nimeni nu i-a zâmbit persoanei respective, toată lumea purta măști, relațiile cordiale nu sunt acceptate în societate, există doar funcții - și dintr-o dată persoana respectivă a fost zâmbită.

Tot ce este dur și uscat nu este viață, ci viață moale, fragedă, curgătoare. Privește un copac uscat și ce se întâmplă cu el când vântul și ploaia se dezlănțuie. Se rupe. Dar acest copac va sta în picioare când va fi viu. Așa raționau înțelepții din vechime.

Pentru ca sămânța bunătății și dorința de a trăi cu Dumnezeu să crească într-o persoană, este nevoie de pământ sau de o educație. Dacă există o sămânță bună, dar nu există pământ pentru ea, ci doar o piatră, atunci nu voi arunca această sămânță pe piatră, știu că nu va crește. Nu există oameni răi, există educație rea. Dacă o persoană ar fi crescută în dragoste încă din copilărie, ar fi o persoană a iubirii în viață, capabilă să ofere oamenilor bucurie, mângâiere, ajutând spiritual pe toți cei pe care îi întâlnește în această viață.

Totuși, se întâmplă ca încă din copilărie două persoane să fi crescut în aceeași familie, să fi primit aceeași educație, dar una să meargă pe calea binelui, iar cealaltă să aleagă o cale complet diferită.

Acest lucru este adesea legat de atitudinea părinților față de copiii lor - unii au fost iubiți mai mult, li s-a acordat mai multă atenție, iar alții mai puțină, iar acest lucru a afectat apoi psihicul oamenilor, starea lor morală și etică. O mamă normală și un tată normal nu dau preferință unui copil față de altul, trebuie să învețe să trateze pe toată lumea cu toleranță, chiar dacă copilul merge în cap. Iar comportamentul trebuie corectat cu răbdare și atenție. Și dacă i se refuză acest lucru, copilul se va simți inferior și va protesta.

Sentimentul de inferioritate este, se pare, unul dintre motivele care împiedică o persoană să vină la Dumnezeu. Acesta este sentimentul că „nu mi-au dat ceva”.

Și se întâmplă ca unei persoane să i se acorde prea multă atenție, să fie suprasolicitată cu această atenție, răsfățată, să fie transformată în secret într-un fel de „centru al pământului”. Când o astfel de persoană iese în lume, nu găsește atenția cu care este obișnuită în familie. Și atunci începe să se răzvrătească și împotriva unei atitudini diferite față de el.

Este posibil să „suprahrănești” o persoană cu dragoste? Ce se numește a o răsfăța? Foarte des întâlnim oameni despre care nu se poate spune că nu au fost iubiți, dar dragostea a fost atât de nemăsurată încât au rămas traumatizați.

Sfinții Părinți au spus: „Fă binele cu discernământ”. Aceasta este valabil și pentru iubire. Iubește cu discernământ. A iubi nu înseamnă doar a mângâia o persoană, a oferi daruri. A iubi înseamnă a nu arăta violență față de o altă persoană. A iubi înseamnă a o lăsa să trăiască liberă, protejând acea libertate, care nu este permisivitate, ci libertate interioară. O mamă și un tată trebuie să înțeleagă că copilul lor are un Tată Care poate iubi mai bine decât ei. Nu poți aduce un copil la tine - părinții fac adesea această greșeală. Trebuie să încerci să aduci un copil la Dumnezeu. Atunci el va trăi complet diferit de această libertate binecuvântată de care avem nevoie cu toții. Dar oamenii nu au întotdeauna suficientă prudență pentru asta.

O persoană crescută în bunătate este o persoană întreagă. Bunătatea este plenitudine. Dacă nu este crescută în bunătate, atunci dezvoltă o ruptură interioară. Nu se poate spune că nu are deloc această sămânță a bunătății. Ea este acolo, dar nu se manifestă într-o asemenea plenitudine încât să nu facă loc răului, care încearcă întotdeauna să pătrundă în om.

Este important să depășim această divizare, această dualitate. Trebuie să fim capabili să luptăm împotriva forței întunecate. Adesea, oamenii nu știu cum să lupte împotriva răului și să răspundă răului cu rău. Dar o persoană poate fi corectată doar prin iubire.

Dacă o persoană se gândește și înțelege acest lucru nu doar cu mintea, ci și cu inima, atunci se va strădui să comunice cu toată lumea în dragoste, va ierta, pentru că va percepe orice atac al răului asupra sa din punct de vedere spiritual nu ca pe un act de huliganism, ci ca pe un strigăt de ajutor din partea unei persoane care nu a fost suficient iubită, care se simte rău. Într-o formă atât de paradoxală, o persoană strigă adesea după ajutor.

Lumea nu înțelege asta. Dacă o persoană fură, atunci din punct de vedere civil, social, acesta este un fenomen criminal, persoana respectivă trebuie pusă în închisoare, după gratii. Dar dacă o înțelegi spiritual, atunci în această formă omul strigă către întreaga lume: „Nu am fost suficient iubit!” Ce fel de atitudine poate avea un medic față de o persoană care are temperatură ridicată, care este bolnavă? El încearcă din toate puterile să ajute această persoană, pentru că altfel va muri. Așa este și aici: o persoană strigă după ajutor și are nevoie de ajutor, uitând că este hoț și recidivist.

A fost un caz în care doi hoți au spart un apartament. Proprietarul nu era acasă, iar câinele familiei, un ciobănesc german, era încuiat în bucătărie. Hoții au curățat apartamentul și au fugit pe lângă fereastră cu sacii. Câinele, chiar și în timp ce se prefăceau, arăta anxietate, lătra, dar nu putea ieși spre ei, pentru că ușa era încuiată. Așa că a spart geamul, a sărit (s-a întâmplat la parter) și a alergat după ei. L-a apucat pe unul dintre hoți de gât, i-a rupt aorta. A început să sângereze, iar oamenii care locuiau în curte au văzut. Au înțeles că au de-a face cu hoți. Dar nu au spus: „Ai dreptate!”, ci au alergat imediat să cheme o ambulanță. Când a sosit ambulanța, medicul nu a mai putut face nimic, pentru că câinele nu l-a lăsat să plece pe bărbat, doar stăpânul l-a putut lua. Atunci oamenii și-au amintit numărul de telefon al proprietarului, l-au sunat la serviciu. Acesta a sosit, a luat câinele, iar apoi hoțul care însângera a fost trimis la spital cu ambulanța.

Doctorul care l-a ajutat nu a judecat cine se afla în fața lui. Pur și simplu a văzut o persoană care avea nevoie de ajutor. Aceasta este deja o atitudine spirituală, creștină, atitudinea lui Hristos față de o persoană.

Calea creștină este atât calea urcării, cât și calea coborârii. Poate că, pentru a vedea o persoană așa cum l-au văzut acești oameni și doctorul, trebuie să avem experiența Taborului. Abia după ce am fost pe Tabor, putem vedea o persoană cu alți ochi: o persoană criminală, o persoană suferindă.

Cine este aproapele tău? Se spune: cel care are nevoie de ajutorul tău. La Liturghie ne rugăm pentru pacea întregii lumi, adică pentru oamenii pe care nu îi cunoaștem. Vecinul poate apărea pe neașteptate. O persoană merge pe stradă și vede dintr-o dată: un bătrân a căzut, epuizat. Nu-l cunosc deloc și era distant pentru mine, dar acum a devenit vecin. Nu pot trece pe lângă el, trebuie să mă opresc, să-l ridic. Dacă are un infarct, atunci trebuie să chemi o ambulanță, ajutor.

Așadar, aproapele nostru este cel care are nevoie de ajutorul nostru, ajutor de diferite feluri, atât trupesc, cât și spiritual.

Cel mai ușor este să ajuți material. De ce? Pentru că o persoană adesea nu este pregătită să accepte un alt dar. Ajutorul extern este ușor de oferit. Dar ajutorul spiritual, astfel încât să fie acceptat, este mai dificil de făcut. Vrei ca o persoană să trăiască cu Dumnezeu. Dar acesta nu este un dar care se află în mâna ta, astfel încât el să-și întindă mâna și tu să pui acest dar în ea.

Asta nu înseamnă că ajutorul spiritual nu se poate oferi: ne rugăm pentru oamenii care trăiesc cu Dumnezeu în mod anonim. Dar când va avea loc întâlnirea lor, când li se va deschide inima, când vor vedea în mod imprevizibil, aceasta nu este o acțiune rațională. Putem doar să le urăm binele, dar este imposibil să vii la Dumnezeu pentru o persoană, este imposibil să devii spiritual pentru o persoană. Trebuie să se trezească singură. Și cum va acționa Domnul în viața lui este un mister.

Chiar dacă o persoană nu crede în Dumnezeu, Dumnezeu crede în om. El crede cu speranța că va veni un moment în care omul se va trezi.

CASA IUBIRII

Cum să trăiești într-o familie? Este necesar ca fiecare membru al familiei să includă în viață nu doar ceva material, de exemplu, ceea ce câștigă, ci în primul rând latura morală, spirituală. Dacă atât părinții, cât și copiii își aduc această contribuție, atunci atmosfera din familie devine veselă și plină.

Într-o zi, o mamă cu un copil mic a venit la Sfântul Serafim de Sarov să-l întrebe cum să-și crească copilul. Bătrânul i-a răspuns: „Nu te grăbi să-i înveți pe copii muzică și știință. Pregătește-le sufletele și totul va urma.” El a sfătuit-o cu înțelepciune să pună pe primul loc în viață lucrurile spirituale, nu cele lumești, căci sufletul este mai prețios decât această lume.

Fiecare dintre noi are chipul lui Dumnezeu, iar „cunoașterea că Dumnezeu există, El Însuși a sădit-o în firea fiecăruia” (Sfântul Ioan Damaschin).

Sentimentul religios este dat fiecăruia inițial, în mod natural, ca o nevoie urgentă. Dumnezeu este cu noi, după cuvântul apostolului, trăim, ne mișcăm și existăm prin El. „Sufletul îl cunoaște pe Dumnezeu, Care l-a creat și deosebește binele de rău”, scrie Sfântul Ioan Gură de Aur. Prin urmare, credința nu trebuie să fie sădită artificial în sufletul omenesc ca ceva străin și străin de el. De aici provine greșeala acelor profesori și părinți care spun că credința trebuie „impusă” unui copil.

A educa spiritual înseamnă a transmite cuiva nu cunoștințe religioase exterioare, ci a-L transmite pe Dumnezeul cel viu, iubirea Lui. Conținutul real al Sfintei Scripturi nu va prinde viață, ci se va transforma într-un depozit mental, dacă educatorul nu are o inimă arzătoare.

Un exemplu viu de credință este mai bun decât orice cuvinte despre credință. „Este mai bine să vorbești cu Dumnezeu decât să vorbești despre Dumnezeu.” Mitropolitul Antonie de Suroj spunea: „Nimeni nu poate părăsi lumea și să se întoarcă spre veșnicie dacă nu vede în ochii sau pe chipul a cel puțin unei persoane strălucirea vieții veșnice.”

Educația spirituală înseamnă a hrăni constant cu iubire pe cel pe care Domnul ți l-a încredințat, comunicând mereu cu el în Duhul Sfânt, urmărind cu atenție și liniște cum Duhul Sfânt începe să acționeze în el. Este foarte ușor să-i controlezi pe copii, să le spui ce să nu facă și ce să facă: să se închine, să se închine, să citească rugăciuni, vieți, să dea de pomană săracilor, dar aceasta va fi mai degrabă o dresare decât o hrănire a sufletului. Aceasta poate distruge libertatea interioară a copilului și îl poate transforma într-un sclav.

O persoană spirituală nu este zidită, nu este făcută, ci este hrănită, ajutată să crească în ea chipul viu al lui Hristos. Domnul crește, iar noi ajutăm această creștere doar cu tot ce putem, contemplând cu evlavie taina spiritualizării omului.

Copiii care trăiesc într-o familie trebuie să treacă printr-o școală a umanității.

„În familie”, își amintea un preot, „am urmat școala filantropiei. Principiile morale ne-au fost insuflate nu prin cuvinte, ci prin viața însăși, întrucât aceste principii erau țesute în însăși structura vieții de zi cu zi a familiei. Părinții noștri nu ne vorbeau atât de mult despre onestitate sau despre dragostea de muncă, cât ne învățau prin exemplul lor; am crescut în atmosfera lor spirituală și morală.”

Totul în lumea noastră depinde de capacitatea noastră de a ne iubi unii pe alții. În familia în care un bebeluș își începe viața, ar trebui să existe o atmosferă de iubire. Părinții ar trebui să comunice cu el doar în limbajul iubirii, pentru că el nu acceptă nicio altă limbă.

Trebuie să ne rugăm mereu, pentru ca atât familia, cât și lumea din jurul nostru să devină frumoase spre bucuria Domnului. O familie în care oamenii se roagă împreună nu se destramă. Trăiește cu evlavie și nu apar tensiuni în ea. De aceea, este foarte important să întoarcem rugăciunea în familie. Copiii pot învăța cel mai bine dragostea și rugăciunea într-o familie religioasă, văzând cum mama și tatăl lor îi iubesc și se roagă pentru ei. Rugăciunea părinților sfințește copilul.

O femeie care așteaptă un copil trebuie să se roage, să se spovedească și să ia împărtășania, deoarece tot ce i se întâmplă se reflectă în copil. După nașterea bebelușului, rugăciunea părinților asupra lui și pentru el continuă.

Au fost cazuri când părinții au încetat să se mai roage pentru copilul lor, iar acesta a devenit neliniștit și a dormit prost, dar când au reluat rugăciunile, totul s-a schimbat în bine.

Rugăciunea comună, adică atunci când toți membrii familiei stau înaintea lui Dumnezeu, îi unește și îi îmbogățește interior, dezvoltă în ei un sentiment de paternitate spirituală. Devine evident că înaintea lui Dumnezeu sunt toți copiii: bunicul, bunica, tata, mama, frații și surorile.

De îndată ce mintea pruncului se trezește, copilul se alătură de bunăvoie rugăciunii celor mai în vârstă. Trebuie să i se dea ocazia să vorbească cu Dumnezeu, să se roage așa cum știe, cu propriile cuvinte. O astfel de rugăciune îi deschide inima, el conversează cu Dumnezeu în același mod ca și cu mama, tatăl, frații, surorile sale. El învață să-L audă pe Dumnezeu însuși și astfel „ **devine un ucenicul lui Dumnezeu** ” (Ioan 6:45).

Copilul învață să nu ascundă nimic, ci să-I spună lui Dumnezeu tot ce-i spune conștiința lui, iar conștiința lui este curată ca un izvor. Nu există atunci colțuri întunecate în sufletul lui. Un astfel de copil nu va minți niciodată, relațiile sale cu părinții și oamenii vor fi întotdeauna sincere. Oamenii fără minciuni sunt întotdeauna transparenți unii față de alții. Ei înțeleg că în fața lui Dumnezeu cineva poate doar să fie, și nu să fie stilizat sau măști. Se spune: „Cel care Îl caută pe Dumnezeu trebuie să evite orice duplicitate”.

Când copiii cresc, ei pot, ca și adulții, să-și examineze conștiința, să se compare cu Hristos, căci ei cunosc deja bine viața și învățătura Lui: „Ar putea Hristos să facă această faptă? Ar aproba-o sau nu? M-ar binecuvânta să o fac sau nu?”

Rugăciunea părinților este un ajutor pe viață pentru copii. Trebuie să vă rugați cu ardoare pentru copiii voștri. Deși nu au învățat încă să trăiască și nu cunosc adevăratele valori ale vieții, sfaturile părinților adesea nu îi vor ajuta, iar o rugăciune rostită în secret de ei va înmuia chiar și o inimă împietrită. Este bine

atunci când apar relații de încredere între copii și părinți. Experiența părinților îi va ajuta întotdeauna pe copii să nu greșească în viața lor.

În orice circumstanțe, părinții trebuie să fie la apogeul iubirii. Copiii nu ar trebui să le vadă certurile sau disputele. Când un copil observă că părinții se comportă urât, se simte pierdut și se răzvrătește.

Dacă un soț și o soție nu se roagă împreună, familia este distrusă. Domnul spune: „ **Fără Mine nu puteți face nimic** ” (Ioan 15:5).

Criza spirituală și morală este acum legată de faptul că familia încetează să mai fie un centru al iubirii, ci se transformă într-un loc de reședință.

Unde s-a stins focul iubirii, vedem necazuri: fie soțiile își părăsesc soții, fie soții își părăsesc soțiile, părinții își abandonează copiii, iar copiii își abandonează părinții.

Sfânta Maică Tereza de Calcutta a spus: „Nu voi uita niciodată cum m-am trezit într-o casă în care locuiau părinți, abandonați de fiii și fiicele lor. Acești bătrâni aveau tot ce le trebuia pentru o viață normală, dar nu-și luau ochii de la ușă. Și nu erau zâmbete pe fețele lor. Eram atât de obișnuită să văd zâmbete pe fețele oamenilor, chiar și zâmbetul pe moarte. Am întrebat: «De ce? De ce sunteți atât de triști?» Și mi-au răspuns: «Încă sperăm că vor veni copiii să ne viziteze.» Au fost răniți pentru că au fost uitați.

Părinții ar trebui să fie foarte atenți la ceea ce spun, deoarece adesea nu își controlează cuvintele atunci când comunică cu copiii. Pot numi un copil leneș, prost, lipsit de talent. Așa își distrug copiii. Copiii sunt ușor influențați și chiar devin așa.

„Părinții mei”, își amintește o persoană, „au fost întotdeauna răbdători și infinit de pașnici; nu m-au amenințat niciodată și nu au fost răzbunători, nu și-au ridicat niciodată vocile la mine. Răbdarea cu care părinții mei au încercat să mă înțeleagă, soluția practică la toate problemele, m-a uimit de fiecare dată. Nu-mi amintesc să mă fi simțit vreodată abandonat, temându-mă de părinții mei sau de Dumnezeu.”

În schimb, din cauza amenințărilor banale, a lipsei de iubire, a sensibilității părinților, a cerințelor lor exagerate și a pedepselor frecvente pentru încăpățânarea copilului, copiii își pot forma o imagine incorectă despre Dumnezeu. El le va apărea ca fiind pedepsitor, nu iubitor. Mulți oameni suferă de o astfel de imagine despre Dumnezeu.

Ar trebui să încerci să nu lovești niciodată un copil. În cazuri extreme, dacă chiar merită, dă-i o palmă. Dar tot trebuie să fii atent.

Nu poți pedepsi un copil dacă părinții sunt supărați. Copilul va uita repede de bătaie, de palmă, dar nu va uita niciodată privirea lor plină de ură.

Pedeapsa nu ar trebui dictată de faptul că părinții „și-au pierdut răbdarea", ci de dorința de a-l face pe copil să înțeleagă că, pentru binele său, există reguli care trebuie respectate.

Într-o familie prietenoasă și iubitoare, copiii au o încredere infinită în părinții lor și îi ascultă.

Așa S-a comportat Iisus Hristos în Nazaret, liber, fără constrângere, trăind în supunere față de părinții Săi.

Fericirea familiei trebuie cultivată cu răbdare, cu mult efort, străduindu-se să se mențină pacea și iubirea în ea, tolerând cu răbdare slăbiciunile spirituale ale fiecăruia. Câtă iubire vie, inteligență, tact trebuie să aibă cineva pentru a nu pierde copiii și a-i aduce la Dumnezeu!

A crea ceva de genul unei familii fără iubire înseamnă a crea o fantomă a unei familii. O familie începe cu iubire, iar iubirea trebuie să dureze o viață. Dar iubirea nu este niciodată auto-intensivă; trebuie hrănită. Cine dăruiește iubire? Este lucrarea lui Dumnezeu. Dar pentru ca roadele ei să crească, o persoană trebuie să depună un efort. Roadele nu cresc în cinci minute. Cultivarea iubirii este o sarcină ascetică pentru o viață întreagă.

DARUL MATERNITĂȚII

Dumnezeu l-a creat pe om cu marele scop de a iubi și de a fi iubit.

Dar de ce unul dintre noi este bărbat și celălalt femeie?

Acestea sunt fețe diferite ale lui Dumnezeu. Femeia și bărbatul se completează reciproc. Împreună, ei reflectă mai pe deplin esența iubirii lui Dumnezeu.

O putere specială a iubirii se manifestă într-o femeie atunci când devine mamă.

Maternitatea este darul vieții de la Dumnezeu. Viața de familie este binecuvântată de Dumnezeu.

Prima poruncă pe care Dumnezeu o dă creației Sale este „ **Fiți roditori și înmulțiți-vă** " (Geneza 1:22). În Vechiul Testament vedem o atenție specială

acordată nașterii de copii, deoarece nașterea de copii este împlinirea poruncii lui Dumnezeu.

Dar s-a întâmplat ca multe femei să nu aibă copii mult timp: Sara, Rahela, părinții Maicii Domnului, părinții lui Ioan Botezătorul. De ce? Aceasta este o încercare și una foarte dificilă. Dar Domnul, Stăpânul imposibilului, a eliminat sterilitatea, pentru că cei care L-au chemat s-au supus voinței Sale și au ascultat-o.

Cât de recunoscătoare ar trebui să fie o persoană pentru acest dar minunat al maternității, care aduce bucurie și viață!

Din păcate, în lumea de astăzi acest dar nu este apreciat de toată lumea și vedem încercări de a-l respinge. În fiecare zi în lume, copii sunt uciși în pântece. Copilul încă nu i-a spus mamei care îl poartă: „Mamă!”, și a fost deja distrus.

Mama comite această crimă teribilă în cunoștință de cauză, adică ucide în mod conștient sufletul pruncului angelic, face un pact cu moartea. Profetul Isaia a spus: „ **Voi spuneți: «Am făcut un legământ cu moartea și am făcut un tratat cu iadul: când va trece flagelul care lovește atot, nu va ajunge la noi - pentru că am făcut din minciună un refugiu al nostru și ne-am acoperit cu înșelăciune»... Și legământul Tău cu moartea este rupt și legământul Tău cu iadul nu va dăinui. Când va trece flagelul care lovește atot, veți fi călcați în picioare** ” (Isaia 28:15, 18).

Uciderea unui bebeluș este în același timp uciderea mamei. Pruncuciderea este un păcat de moarte, consecințele sale se vor reflecta în sufletul mamei, precum și în acei copii pe care îi va naște ulterior spre propria „bucurie”. Aceștia vor suferi în viață și se vor răzbuna involuntar pe mamă, răsplătind-o cu necazurile și bolile lor pentru frații și surorile care nu au văzut lumina lui Dumnezeu. Această lege este în vigoare până când femeia, în adâncul inimii sale, își dă seama de gravitatea păcatului săvârșit și se întoarce către Domnul cu lacrimi de pocăință.

Absența copiilor este unul dintre cele mai importante motive pentru care o familie se destrămează.

Câți copii ar trebui să aibă o familie? O casă nu stă pe un perete, sau pe doi sau trei. Stă pe patru pereți. Și dacă sunt mai mulți copii? Aceasta este deja inspirația lui Dumnezeu. În parohia noastră există o familie tânără cu șapte copii. Unii oameni îmi povestesc despre asta:

- Părinte, de ce nu le interzici să aibă copii?

- Ce s-a întâmplat?

- De ce se creează sărăcie?

„Dacă Domnul”, le răspund eu, „le dă copii, atunci El va avea grijă și de hrana lor.”

Niște cunoștințe au dat recent acestei familii o mașină și un microbuz. Nici măcar nu au sugerat nimănui despre nevoia lor. Tatăl familiei îmi spune:

— Copiii ne hrănesc acum!

Credincioșii, văzându-și situația, încearcă să ajute pe cât pot. Așa acționează Domnul, Stăpânul imposibilului.

O persoană crede că munca, cariera și bogăția sunt mai importante decât dragostea, dăruirea de sine altuia. Dar nimic nu poate înlocui dragostea.

Un om care își face o carieră face ceea ce i se potrivește cel mai bine. Încearcă să-și întrețină familia financiar.

Dar scopul unei femei este altul: în primul rând, ar trebui să se gândească la dragostea din familie și abia apoi la muncă.

DESPRE POCĂINȚĂ

Ce ar trebui să ne amintim atunci când ne îndreptăm voința spre pocăință? Păcatul, răul, faptele rele? La ce ar trebui să ne concentrăm?

Foarte des, pocăința este percepută ca o listă de greșeli trecute și prezente. Pocăința este un apel, o întoarcere către Dumnezeu, în greacă „metanoia”. Îl părăseam pe Dumnezeu, iar acum vreau să mă duc la El.

- Ajută-mă, Doamne! Sprijină-mă, dă-mi puterea să merg mai departe.

A trăi înseamnă a merge. Nu a sta în picioare, ci a merge. Viața în secolul XXI nu este viața în primul secol.

Duhul Sfânt este mereu în mișcare, El nu stă locului, El creează mereu totul nou. Prin urmare, dacă vrem să avem Viață, vrem să trăim prin Duhul Sfânt, trebuie să fim constant în mișcare.

În același timp, așa cum spunea poetul Maximilian Voloșin:

Toată trepidația vieții tuturor secolelor și raselor
Trăiește în tine mereu, acum, acum.

În vârsta fizică avem douăzeci, cincizeci, șaptezeci de ani, dar în vârsta umană suntem „bătrâni în zile”.

Nu poate exista nou fără vechiul, ceea ce a precedat. Fără acest „înainte” nimic nu poate exista. În viața duhovnicească, așa cum spuneau Sfinții Părinți, nu ar trebui să existe smucituri, ar trebui să existe treptare. Cum crește un copac? Aspectul său se schimbă constant. Un brad în copilărie nu este același lucru pe care îl vedem la douăzeci de ani. Când este mic și pufos, nu-i vedem trunchiul. În fața noastră este ceva pufos, ca o iarbă-tumbler. Crește, se întinde, ramurile inferioare cad treptat și deja putem vedea trunchiul. Este același brad. Doar aspectul său este diferit, pentru că este viu.

Prin pocăință, omul devine diferit. Cel care era firesc a devenit spiritual, adică a acceptat Duhul Vieții, Duhul Sfânt. Și dacă nu-L acceptă, atunci numai duhul omenesc va acționa în el. Și acest lucru nu este suficient pentru viață.

Pocăința este atunci când încetăm să ne mai amestecăm în munca Domnului care creează viață în noi. Are loc spiritualizarea omului. El era sub puterea duhurilor acestei lumi, dar a acceptat Duhul Vieții.

O persoană se vindecă. A fi vindecat înseamnă a deveni întreg. El a fost fragmentat, dar a devenit întreg. Orice despărțire este chin pentru o persoană. Nu este viață, ci chin. Și când devine întreg, există pace, calm în el.

Când un preot spune: „Pace tuturor!” înseamnă: „Domnul este cu voi!” Pacea este unul dintre numele lui Dumnezeu. Când o persoană acceptă Pacea, îl acceptă pe Domnul. Iar Hristos, când li se arată ucenicilor după Înviere, spune: „Pace vouă!” Ce înseamnă aceasta? „Eu sunt cu voi”.

Pacea înseamnă să încetăm să ne mai luptăm cu Dumnezeu. Dacă o persoană Îl acceptă pe Dumnezeu, atunci nu mai există luptă, Dumnezeu trăiește în ea. Nu mai este loc în inimă pentru nicio altă forță. Cel rău va încerca să-L provoace și să-L înlocuiască pe Dumnezeu, dar totul depinde de persoană, de hotărârea ei de a respinge aceste atacuri.

Omul este supus ispitelor. Ce este ispita? Este o confruntare între fire și duh. Ispita nu este deloc un păcat, ba chiar joacă un anumit rol important în viața unui om, așa cum spune Apostolul Iacov: „ **Frații mei, socotiți-o o bucurie deplină când cădeți în felurite încercări** ” (Iacov 1:2). Dacă înțelegem ispita spiritual, ea stimulează convertirea la o viață mai elevată. Omul se testează pe sine prin ispită.

Care este cea mai bună metodă de a învinge ispita? Ignor-o. Este inutil să te lupți cu ea, oricum va câștiga. Ce să faci? Imaginează-ți: înoți în mare și, dintr-o dată, un val uriaș vine spre tine. Este inutil să te lupți cu valul, nu vei avea suficientă putere, te vei îneca. Cum să te salvezi? Trebuie să te scufunzi! Când ispita vine spre tine ca o avalanșă, scufundă-te!

Când spunem „ignorează-l", nu înseamnă „nu crezi că merită atenție". Pur și simplu ignoră-l, asta e tot.

Dar în Epistola către Romani se spune: „ **Recunoașteți-vă pe voi înșivă ca fiind cu adevărat morți față de păcat** " (6.11).

Aceasta înseamnă că trebuie să fim fără milă față de păcat. În momentul în care avem hotărârea de a abandona păcatul, noi, având încredere în Dumnezeu, primim sprijin de sus. De aceea, apostolul spune: „ **Umblați în Duhul** " (Galateni 5:16).

Este important să nu repetăm păcatul. Trebuie să tindem spre acest lucru. Dacă o persoană învață să nu repete păcatul și aceasta este o străduință spre ce e mai bun, atunci va apărea o stare complet diferită, iar mărturisirea va avea loc într-o dimensiune diferită.

Există păcate voluntare și involuntare. „Nu am vrut, dar dintr-o dată am cedat. Nu am vrut să o fac, dar s-a întâmplat pur și simplu involuntar." Uneori, oamenii spun la spovedanie: „Beau", „Fur". Eu întreb: „Regreți pur și simplu sau vrei să te perfecționezi?" „Nu, doar regret, dar nu pot face promisiuni. S-ar putea să cedez din nou mâine."

Trebuie să existe hotărâre de a abandona păcatul. Nu te poți juca cu păcatul. Când a fost întrebat de ce creștinii sunt atât de relaxați astăzi, Sfântul Serafim de Sarov a spus: „Pentru că nu există hotărâre".

Îi spun unei femei: „Ești atât de bună, sinceră, dar îți place un pahar și te distruge. Trebuie să te oprești. Poți muri de beție. Oprește-te!" Iar ea spune: „Dar mie îmi place să beau!" Ce pot să spun aici? Cum te pot ajuta dacă îți place să bei tot timpul?

Yevgeny Yevtushenko a scris în poezia sa „Grăbește-te":

O, omule, al cărui nume este sfânt!
Ridică-ți ochii în rugăciune,
În mijlocul decăderii și desfrânării, Oprește-te! Oprește-te! Oprește-te!

A nu face nimic, ci înseamnă a nu face rău.

Mulți recunosc că nu au hotărârea de a renunța la păcat. Când o persoană nu se poate hotărî, crede că totul depinde de ea, nu are încredere în Dumnezeu, că după decizia sa Dumnezeu va acționa.

Determinarea nu înseamnă că mă voi corecta singur.

Determinarea este direcția liberului meu arbitru, alegerea mea. Mi se oferă viața și moartea. Aleg viața. Dar trebuie să fac această alegere împreună cu Dumnezeu, adică să-I cer ajutorul. Manifest hotărârea de a-L lăsa să acționeze în viața mea.

„Doamne, vorbește în mine, acționează în mine!”

Trebuie să-i deschizi lui Dumnezeu ușa inimii tale. Aceasta poate fi comparată cu modul în care o persoană, înainte de o operație, se dă în mâinile chirurgului și nu se amestecă în munca acestuia.

Se întâmplă diferit pentru fiecare persoană. Femeile în vârstă care au ucis copii în pântecele lor când erau mici se pocăiesc de acest păcat și întreabă: „De unde putem ști dacă Dumnezeu ne-a iertat păcatele noastre sau nu?” Dacă nu repetați păcatul, atunci Dumnezeu v-a iertat. Firește, nu mai repetă acest păcat, pentru că persoana are deja mulți ani. Dar acesta rămâne în memorie ca o faptă rea care i-a întunecat întreaga viață. Persoana are în continuare nevoie să vorbească despre asta. Dacă există nevoie, atunci este necesar să se curețe sufletul.

Pocăința nu ar trebui să ducă la deznădejde.

O persoană ajunge la pocăință doar atunci când lumina lui Hristos, lumina Împărăției Cerurilor, intră în sufletul său și luminează tot ce este rău acolo. Ioan Botezătorul a spus: „ **Pocăiți-vă, căci Împărăția Cerurilor este aproape!** ” (Matei 3:2). Numai o persoană care vede această lumină a Împărăției poate ajunge la pocăință.

În pocăință trebuie să existe întotdeauna o conștientizare a venirii acestei lumini. Trebuie să înțelegi că pocăința s-a născut în tine doar pentru că a venit lumina. Atunci ar trebui să te bucuri, nu să plângi!

Pocăința, așa cum spunea Mitropolitul Antonie, nu înseamnă să sapi în propriile gunoaie. Poți săpa atât de mult încât să te aduci la deznădejde. Iar pocăința constă, potrivit Arhimandritului Zinon, în a tinde spre ce e mai bun. Dacă există o

tindă spre ce e mai bun, aceasta este pocăință. Spre ce e mai bun înseamnă spre Hristos.

Dacă o persoană nu L-a întâlnit încă pe Dumnezeu, nu se poate pocăi, pentru că nu există încă această lumină în interior care să lumineze toate colțurile întunecate ale sufletului, astfel încât să vadă toate gunoaiele, această murdărie. Încă există întuneric acolo, și în întuneric nu poți vedea nimic.

Chemarea pe care o auzim adesea în biserică: „Pocăiți-vă! Pocăiți-vă!” poate fi dăunătoare pentru o persoană care nu este încă pregătită.

La spovedanie spun: „Dacă vezi ceva rău în tine, atunci există deja speranța că te vei îmbunătăți. Nimeni nu vrea să fie rău. Toată lumea vrea să fie mai bună. Pentru că atunci când o persoană se ascunde în spatele unei măști, nu vede nimic, atunci nu există nimic de îmbunătățit. Dar tu ai deja o perspectivă exterioară asupra stării tale. Deci, există speranță. Încearcă, dar fă-o împreună cu Dumnezeu!”

IERTARE

Iartă - lasă să trăiască. Nu te iert, asta înseamnă că nu te las să trăiești.

Iartă pentru a oferi libertate. Eu te-am eliberat.

Mulți oameni spun: „Aș fi bucuros să iert, dar nu pot uita.”

Dar o persoană se simte bine atunci când are o așchie în deget? Nu va ține o așchie în deget și nu va spune că se simte bine. Se grăbește să scoată așchia.

Cel care refuză iertarea își face rău sieși. Această așchie stă în el și îl doare. Există o stare de bucurie, când o persoană se bucură de răul făcut. Dar acesta este deja un sentiment pervertit, o bucurie falsă. Este mai degrabă masochism, o boală.

Resentimentul îl distruge pe cel care îl face. Trebuie să încercăm să ne eliberăm de el, pentru că persoana se află într-o stare de sclavie, de nelibertate. Răul îl ține în frâu și nu mai poate face nimic bine.

Când iert pe un greșit, îl eliberez, îi dau viață. Apoi se dovedește că mi-o dau mie însumi. Beneficiul spiritual este atât pentru el, cât și pentru mine.

Și cum rămâne cu memoria? L-am iertat, dar îmi amintesc totul. Schița e afară, dar mâna mă doare încă mult timp. Poate chiar a rămas o cicatrice pentru

totdeauna. Dar când vedem această cicatrice, nu simțim durere. Doar o vedem. Prin urmare, dacă îmi amintesc trecutul, nu este pentru că mi-l doresc. Ei bine, îmi amintesc de el și trebuie să-l las să plece. Nu poți aminti răul mult timp, este distructiv. Memoria trebuie curățată. Aceasta se referă la memoria umană și la memoria unor națiuni întregi, în care s-au acumulat multe nemulțumiri reciproce.

Luptăm împotriva gândurilor. Ele vin - le controlăm, verificăm cine le inspiră. Gândurile bune vin de la Domnul, doar cele rele de la diavol. Acceptăm gândurile bune, le alungăm pe cele rele. Când o persoană stă într-o cameră încălzită și dintr-o dată ușa se deschide, vântul năvălește înăuntru, ninge - persoana nu va continua să stea, fără să facă nimic - se va ridica, va închide ușa, ca să nu răcească, ca să nu se îmbolnăvească. Așa este și aici: pentru a nu te îmbolnăvi spiritual, trebuie să închizi ușa gândurilor rele.

Nu este neobișnuit să auzi următoarele cuvinte: „Sunt gata să-l iert, dar el nu-mi cere iertare. Cum aș putea să-l iert?”

Trebuie să începi întotdeauna cu tine însuți. Nu poți rezolva această problemă pentru o persoană. Ei bine, el nu întreabă și nu întreabă. Trebuie să-i spui lui Dumnezeu, să-i arăți această situație: „Vezi ce se întâmplă? El nu vrea iertarea mea. Nu pot repara această persoană, numai Tu poți face asta.”

Și cum va acționa Domnul este un mister. Se poate întâmpla ca o persoană să fi clocotit de ură, iritare și neiertare, să se fi blocat în asta și, dintr-o dată, într-un mod misterios, să înceapă să se schimbe.

O femeie era foarte supărată că vecina ei nu o salutase de ani de zile. Îi era foarte greu să locuiască lângă ea. Chiar s-a gândit că ar fi mai bine dacă nu ar exista. Am întrebat-o:

- Ai încercat vreodată să te rogi pentru ea?

Ea spune:

- Este dezgustător, este imposibil.

„Tot ce mi-ai spus acum, spune-i lui Dumnezeu”, îi spun eu.

- Dar oare va fi asta o rugăciune?

—— Te poți ruga lui Dumnezeu din „nu pot”-ul tău. Crezi că rugăciunea este extaz, lacrimi? Rugăciunea este comunicare cu Dumnezeu. Poți spune cu

sobrietate despre tine, fără să te lauzi, că, Doamne, sunt așa, am mânie pe această femeie, nici măcar nu vreau să mă rog pentru ea.

A încercat să se roage pentru vecina ei. Apoi vine și îmi spune:

- Mi-a zâmbit ieri.

Când nu putem ierta, putem încredința acea persoană lui Dumnezeu. O putem da în mâinile lui Dumnezeu.

Așa se ruga Mitropolitul Antonie. Când voia să ajute pe cineva, făcea eforturi, dar nimic nu funcționa, îi spunea lui Dumnezeu: „Tu, Doamne, ai creat această lume. Totul este în mâinile Tale, viața fiecărui om. Ia acest suflet, creația Ta, și fă cu el ce vrei Tu, ce aș vrea eu să fac cu el, dar nu pot, pentru că Tu ești Dumnezeu, iar eu sunt om".

Trebuie să predăm totul Domnului. Și cum va acționa El, nu știm, este un mister. Dar dacă întrebăm, El nu poate decât să răspundă. Dumnezeu vrea întotdeauna ca omul să devină viu, nu mort.

Pocăința înseamnă o întoarcere. Dacă vedem că o persoană ne-a făcut ceva rău înainte, iar astăzi nu mai comite nicio faptă rea, atunci asta înseamnă că s-a întors la Dumnezeu. Nu se mai joacă cu păcatul, nu se uită înapoi, ci merge înainte.

Uneori oamenii întreabă: „Am jignit pe cineva. M-a iertat, am acceptat iertarea, dar nu mă pot ierta pe mine însumi."

Trebuie să-I cerem lui Dumnezeu să ne elibereze de aceasta. Eu nu mă pot elibera de păcat, dar Dumnezeu poate. Ne putem ruga: „Doamne, eu nu mă pot ierta, dar Tu poți!"

Cu Dumnezeu toate lucrurile sunt posibile. Sfântul Charles de Foucauld spunea: „Dumnezeu este Domnul imposibilului".

VÂRSTĂ

S-ar părea că vârsta este determinată de timp, de cronologie, dar nu este așa. Ivan Ilin în cartea sa „Inima cântătoare" spune că cei a căror inimă nu cântă se nasc bătrâni. Cei a căror inimă cântă sunt întotdeauna tineri. O inimă cântătoare este o inimă iubitoare. O inimă în care nu există iubire este o inimă de piatră, moartă și nu poate cânta. Prin urmare, cineva poate fi întotdeauna tânăr,

întotdeauna poate înflori: ca și copil, în adolescență, în tinerețe, la maturitate, la bătrânețe, trăind ultimele zile ale vieții sale pământești.

Ivan Ilin scrie:

„Există copii fără inimă și imaginație, sensibili peste vârsta lor și insensibili de la naștere: «un fruct sărac, copt înainte de vreme» (Lermontov); nu au fost niciodată tineri și vin la viață ca bătrâni. Și există oameni de vârstă înaintată, cu o inimă profundă și un spirit viu, ca un vin vechi, nobil, aprins. Cel a cărui inimă cântă este întotdeauna tânăr, iar cel a cărui inimă nu a cântat niciodată se naște bătrân. Adevărata tinerețe este o proprietate a spiritului, puterea sa, jocul său creativ. Și acolo unde spiritul suflă și înflorește, unde inima cântă, bătrânețea nu este decât lipsa de tact a timpului și o aparență înșelătoare."

Din păcate, oamenii știu puține lucruri despre asta. Le lipsește puterea spirituală de a-și determina propria vârstă; și nu au arta de a rămâne tineri spiritual. Prin urmare, se supun stării corpului lor, numără cu neliniște anii pe care i-au trăit, se uită cu tristețe la părul care le cade, încearcă să-și ascundă adevărata vârstă de ceilalți, se enervează la întrebări nepăsătoare, tac despre ziua lor de naștere și, în cele din urmă, își iau glandele drept cel mai important lucru din viață... De câte ori suntem nefericiți din cauza miopiei și a naivității și nu înțelegem că *spiritualitatea este cheia adevăratei fericiri* ...».

Societatea modernă se bazează pe schema psihologului american Erikson, care descrie etapele de la naștere până la maturitatea unei persoane. Lumea își dorește să vadă o persoană pe deplin pregătită să se alăture vieții publice și să joace un rol social. Un copil și un bătrân nu se încadrează în această schemă.

Există o altă schemă. A fost propusă de filosoful german Nietzsche. El a descris etapele dezvoltării umane folosind trei alegorii.

Prima etapă este etapa cămilei, când o persoană acumulează cunoștințe bazate pe experiența epocilor anterioare, adică este ca o cămilă care poartă o povară uriașă.

A doua stare este transformarea unei persoane într-un leu. Nu se mai smerește în fața a nimic, sfâșie tot ce a acumulat, devenind ca un leu.

Ultima etapă este copilul, care, spune el, este principiul etern creativ, o roată care se rostogolește singură.

A fi la orice vârstă este atât dificil, cât și bucuros. Vârstele prunciei, copilăriei, adolescenței, tinereții, maturității, bătrâneții se contopesc organic una cu cealaltă, creând calea vieții noastre.

Copilăria. Aceasta este o perioadă de învățare, o perioadă în care o persoană are încredere în bătrâni, bătrânii sunt o autoritate absolută pentru ea. La început, aceștia sunt părinți, apoi rolul lor începe să se schimbe, dar într-un fel sau altul, un copil are cu siguranță încredere în vreun bătrân și învață, conștient sau inconștient, acele lucruri simple și în același timp profunde care ulterior determină în mare măsură personalitatea unei persoane. Adesea, privind în urmă, o persoană înțelege că anumite norme care au fost acceptate în familie i-au determinat viața pentru o lungă perioadă de timp.

Copilăria, în mod normal, este o perioadă foarte luminoasă, deoarece copilul nu a avut încă experiențe dificile și poate visa și trăi în unele vise care nu au fost încă testate prin experiență.

Se rănește undeva, dar amintirile copilăriei sunt atât de luminoase pentru că o persoană visează, trăiește și se joacă liber în copilărie. Diferența dintre viață și un basm, un vis, este destul de fragilă. De aceea, o persoană își poate aminti apoi copilăria toată viața ca pe o perioadă de basm, când încă nu și-a făcut vânătăile.

Când Domnul Isus Hristos se adresează ucenicilor Săi, El spune aceste cuvinte uimitoare: „ **Dacă nu vă veți întoarce și nu vă veți face ca pruncii, nu veți intra în Împărăția cerurilor** ” (Matei 18:3).

Ucenicii întreabă: „ **Cine este cel mai mare în Împărăția cerurilor?** ” Domnul îl ia pe copil la Sine și răspunde: „ **Oricine se smerește ca acest copil, acela este cel mai mare în Împărăția cerurilor** ” (Matei 18:1,4).

Copilăria din momentul nașterii este o experiență, aș spune, a spontaneității. Principalul lucru care distinge un copil de un adult este capacitatea sa de a fi surprins și de a accepta această lume cu credință, încredere deplină și deschidere.

Cel mai uimitor lucru care izbește în copilărie este capacitatea de a crea. Când observăm cum comunică copiii între ei prin joc, înțelegem că învață regulile comunicării în joc. Vedem cât de serioase sunt toate acestea. Dacă un adult se joacă cu o dedicare parțială, atunci un copil se dăruiește întotdeauna complet jocului, este foarte captivat de acesta.

Copilul trebuie să fie mereu prezent în noi, desigur, nu în sensul unei lipse de cunoștințe, abilități și așa mai departe, ci în sensul acestei deschideri, recunoștințe și bucurii față de viață.

Amintirile din copilărie se află, aparent, foarte adânc, pentru că acum, fiind adult, simți că este ceva foarte important, se află undeva adânc, dar încă nu pot ajunge acolo, procesul de autocunoaștere este încă în desfășurare. Se pare că amintirile din copilărie sunt dezvăluite într-un mod nou atunci când se instalează maturitatea deplină.

„Am avut o experiență foarte valoroasă a prezenței Divine în viața mea", mi-a spus prietenul meu. „Fiul meu cel mare avea șase luni pe atunci. Într-o zi am venit acasă prost dispusă. M-am așezat și chiar am plâns. La un moment dat m-am uitat la copilul meu și am tremurat: mă privea cu niște ochi înțelepți, atotînțelegători. Am avut sentimentul că Domnul mă privea prin copil."

Adolescența. Aceasta este ieșirea unei persoane în lumea mare din lumea domestică. Și această perioadă este întotdeauna contradictorie, adesea dureroasă, pentru că există un cap plin de umflături. Vrei să te bagi peste tot, să vezi totul, să experimentezi totul. Dar încă nu există experiență.

Tranziția către adolescență este asociată pentru o persoană cu înțelegerea faptului că există și alte persoane în jur și că trebuie cumva să-și stabilească limite pentru a nu-i înlocui pe aceștia cu cererile și nevoile lor.

Adolescenta este, în mod normal, un copil care învață să fie ascultător într-un sens social. El dobândește abilități de a comunica cu alte persoane. De obicei, adolescența coincide cu procesul de socializare sau de intrare a unei persoane în societate, când un copil începe să meargă la grădiniță sau la școală. El învață să înțeleagă valorile culturale prin scris, citind cărți, vizionând unele emisiuni TV.

Cred că o persoană la această vârstă trece printr-un fel de criză spirituală internă. În adolescență, viața unei persoane este cuprinsă de o conștientizare dramatică și nu complet clară a prezenței morții în viața sa. Un copil trăiește cu un sentiment de nemurire, nu își pune întrebări despre moarte. Pentru un adolescent, aceasta este adesea o întrebare dureroasă. Acest lucru se întâmplă atunci când, de exemplu, o bunică moare în familie sau unul dintre părinți - mama sau tata. Pentru un copil, aceasta devine o criză a conștiinței de sine. El începe să pună niște întrebări simple, dar în același timp foarte profunde. Ce se va întâmpla cu „eul" meu? Unde este bunica când corpul ei zace nemișcat? Această stare de întrebări mai mult sau mai puțin conștiente este foarte importantă, ar trebui să se dezvolte într-o persoană.

Adolescentul are simțul a ceea ce este permis și ceea ce nu este permis. La această vârstă, cel mai important lucru este să-l învățăm să simtă limita nu prin intermediul unor măsuri represive, ci prin dobândirea unei abilități interne.

Dacă în copilărie un copil trăiește ca și cum ar fi într-un câmp al sfințeniei și transcendenței, nu are încă idei clare și profunde despre bine și rău, atunci adolescența este o perioadă în care o persoană începe să înțeleagă binele și răul. Acest lucru este foarte important. Dacă dezvoltarea este normală, adică în copilărie nu a fost umilit, jignit și nu a experimentat propria valoare scăzută sau privațiuni, atunci de obicei o persoană alege binele.

Când un copil se uită la desene animate sau la filme de aventură, este foarte interesant cum trăiește aceste experiențe. Aceasta este o experiență naturală a luptei dintre bine și rău. El se înclină întotdeauna intuitiv spre partea binelui. El vrea ca binele să învingă.

În ceea ce privește limitele de vârstă, depășirea lor, există două fațete.

Prima este depășirea limitelor de vârstă, care nu este legată de păcat (de exemplu, când un adolescent începe să fumeze, să bea și să facă lucruri rele), ci de geniul. În primii cincisprezece ani din viața lui Pușkin, toate etapele dezvoltării sale se manifestaseră deja, nu exista nimic imatur acolo devreme. Geniul este atunci când o persoană are o viziune specială, un auz special, interacționează diferit cu lumea, realitatea, Dumnezeu și pătrunde în unele lucruri dincolo de bariere. Geniul devine o podoabă a vieții. Un geniu poate oferi mult altora.

Datorită acestui fapt, avem literatură, artă, știință, atunci când cunoașterea umană se deplasează pe un fel de cale supraexperiențială, o cale a geniului.

Dar, mai des, aceste schimbări ale limitelor de vârstă sunt legate de faptul că acel copil își dorește să fie ca un adult. Dar, în același timp, el este totuși un copil în interior.

O persoană intră într-o experiență mai profundă, nefiind încă pregătită pentru aceasta în interior. Aici, mult depinde de experiența părinților, de încrederea în familie. Este normal ca un copil să iasă pe stradă în adolescență, să se joace, să comunice. Dar înainte de asta, familia ar trebui să fi pus deja în el bazele care să-i ofere oportunitatea de a nu-și pierde personalitatea. Acesta este un moment pedagogic.

Aspectele negative ale confuziei acestor granițe sunt legate de lipsa de disponibilitate a unei persoane, dintr-un motiv sau altul, de a accepta noua lecție pe care i-o dau Dumnezeu și viața.

Fumatul, înjurăturile, alcoolul - toate acestea iau forme copilărești, dar ideea este că devin deosebit de teribile din această cauză. Cele mai teribile pagini din „Arhipelagul Gulag” al lui Soljenițân sunt paginile despre copiii din lagăr, când se spune că acolo cresc copii fără să aibă nicio idee despre moralitate, despre bine și rău - sunt crescuți de cealaltă parte a binelui și răului. Într-un mediu criminal, cresc copii care știu ce este bine și ce este rău. Acesta nu este un studiu, ci o operă de artă, arată că o persoană își pierde înfățișarea umană atunci când aceste limite sunt schimbate la un copil.

Tinerețea. Aceasta este o perioadă care poate fi definită, cu toate avantajele și dezavantajele sale, ca o perioadă de testare a libertății. O persoană testează empiric cât de mult se poate întoarce fără a se răni pe sine sau pe alții.

Experiența primei iubiri înseamnă să ieși în afara propriului spațiu familiar și să întâlnești o altă persoană pentru prima dată, la un nivel nou și serios.

Aceasta este perioada romantismului, cu nemărginirea și sentimentele sale contradictorii.

Tinerețea este o perioadă de căutare a unei baze de viață autosuficiente. Există un pasaj minunat din Frații Karamazov de Dostoievski care spune povestea lui Alioșa. În contextul general, el era pur și simplu un tânăr care căuta cu curiozitate cărui să-și dedice viața - tinerețea este plină de pasiune și sacrificiu. După cum spune Dostoievski, dacă Alioșa ar fi crezut că adevărul se află în socialism, probabil ar fi devenit socialist. Dar l-a întâlnit pe Zosima cel Bătrân, iar acest om i-a arătat o cale a unei vieți pline de sens, pe care Alioșa a încercat să o urmeze tot restul vieții sale.

Chestiunea vieții, a idealurilor cărora cineva ar trebui să-și dedice viața, este esența tinereții.

Îți poți trăi epoca în moduri diferite. Poți să vorbești nepăsător în copilărie sau tinerețe sau te poți concentra pe întâlnirea cu Realitatea. Episcopul Anton de Suroj a avut o întâlnire cu Dumnezeu deja la vârsta de paisprezece ani. Aceasta este o mare raritate. Domnul i-a dat o profunzime mai mare în a-și trăi epoca.

Perioada tinereții. Aceasta este perioada în care, mai mult sau mai puțin, te regăsești pe tine însuți și poți interacționa cu lumea largă nu doar pentru a crește, a te lovi de lucruri sau a lovi pe alții, ci pentru a crea, a interacționa cu lumea în mod creativ, constructiv, productiv.

Undeva în tinerețe (poate este tranziția de la tinerețe la maturitate) există un moment de alegere nu doar între bine și rău, ci între bine și bine. Ți se oferă

multe, fiecare diferit, dar există întotdeauna o alegere și trebuie să te concentrezi asupra a ceva, să te concentrezi asupra a ceva. Acest moment este dificil.

Aici este importantă întrebarea cum se schimbă autoritățile pentru un tânăr. Mai întâi - încrederea necondiționată în părinți, apoi - neîncrederea în oricine, doar în sine, apoi - un fel de slujire conștientă, care coincide cu alegerea făcută între bine și rău, când o persoană învață măsura în sine și învață să trăiască cu această măsură și să se dăruiască lui Dumnezeu și aproapelui său, simțindu-se pe sine și construindu-și, astfel, relațiile cu lumea.

Există o glumă despre interacțiunea cu autoritatea. Până la vârsta de cinci ani, un copil spune: „Mama are întotdeauna dreptate”. De la cinci la zece ani: „Mama greșește uneori”. De la zece la patruzeci de ani, o persoană spune: „Mama nu are niciodată dreptate”. Iar după patruzeci de ani, spune: „Mama a avut dreptate până la urmă”.

În fiecare epocă poți găsi ceva pozitiv și ceva negativ. Latura pozitivă a tinereții este că o persoană este intransigentă, își dorește totul sau nimic și nu se va mulțumi cu mai puțin. Acest lucru este bun, deoarece pentru dezvoltarea normală a personalității și exprimarea ei de sine, o persoană trebuie să urmeze calea conștientizării responsabilității pentru propriile alegeri.

Latura negativă a tinereții, pe care o observăm adesea în viață, este cruzimea. Potrivit poetului francez Francois Villon, cruzimea este soarta tinereții. În căutarea sa, o persoană poate deveni nemiloasă și fără inimă. Acest lucru se datorează de obicei faptului că starea tinereții este conflictuală: o persoană simte că are resurse nelimitate, caută un adversar demn și intră conștient în conflict. Acest lucru este foarte bine reflectat în cartea lui Turgheniev „Părinți și fii”. Conflictul etern dintre tinerețe și calm.

În lumea modernă întâlnim diverse mișcări de tineret. Acestea nu sunt întotdeauna constructive. Dacă nu există o bază spirituală și totul este construit doar pe protest, atunci acest protest poate fi foarte crud. Se poate transforma într-o simplă dorință de a distruge, de a devaloriza ceea ce în momentul de față pare a fi un obstacol, o prostie, o graniță.

Nu degeaba se spune că revoluția este opera tinerilor, deoarece în tinerețe o persoană este capabilă de un act foarte îndrăzneț. Dacă în copilărie o persoană este ca și cum ar fi deasupra lumii, în adolescență învață să intre în contact cu această lume, atunci în tinerețe apare oportunitatea de a se opune întregii lumi.

Poate că această perioadă arată că Domnul l-a creat pe om după chipul și asemănarea Sa, deoarece un singur om, având acest chip și asemănare, poate

concura cu întreaga lume, o lume care nu este a Lui. Aceasta înseamnă că manifestă în sine o asemenea plenitudine încât se poate opune lumii. Nu este o coincidență faptul că în gândirea filosofică mari schimbări au fost de obicei făcute de tinerii care au fost capabili să pună la îndoială orice altceva și să creeze ceva bazat pe îndrăzneala propriului „Eu”.

Care este ispita tinereții?

Omul este atât de prins în propriile activități, în sine însuși, încât nu are nici timp, nici dorința să-L întrebe pe Dumnezeu: „Ce vrei?”

Charles de Foucauld, autorul cărții „Scrisori din deșert”, a avut un elev care aparținea unei organizații de tineret creștine; acesta scria, publica cărți și participa la diverse discuții. După cum spunea el, nu avea timp, nici ziua, nici noaptea. Avea sentimentul că mântuirea lumii depindea în întregime de activitatea sa. La un moment dat, Domnul i-a arătat un vis: ținea asupra sa un turn imens, care era pe punctul de a se prăbuși, și încerca din toate puterile să susțină acest turn. Deodată, a simțit că nu mai poate face asta și și-a părăsit locul. I s-a părut că se va întâmpla o catastrofă. Dar nu s-a întâmplat nimic. În vis, o voce s-a auzit: „Acesta este Cel Răstignit care susține greutatea întregii lumi.”

Preocuparea față de sine este probabil principala ispită a tinereții, deoarece omul pierde idealurile transformării lumii, refăcând lumea în sine. În cele din urmă, lumea pe care o creează nu mai este după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, ci după chipul și asemănarea sa.

Calitatea pozitivă a tinereții este munca asiduă, capacitatea de sacrificiu, zborul. Dar ceea ce poate duce lipsă tinereții este sobrietatea și evaluarea consecințelor propriilor activități. Mulți oameni de știință sau reformatori sociali care au fost captivați de anumite idei în tinerețe, au renunțat la ele la vârsta adultă, spunând că nu le-ar fi propus niciodată dacă s-ar fi putut gândi temeinic cine și cum vor fi recepționate ideile lor, ce va ieși din asta. Tinerețea se caracterizează printr-o incapacitate de a evalua realitatea acestei lumi, chiar dacă este distorsionată. Acest lucru duce foarte adesea la consecințe nefaste.

Cu toate acestea, tinerețea este încă frumoasă, pentru că în tinerețe omul își alege calea vieții, adică slujirea.

Maturitate. Aceasta este, în primul rând, conștientizarea limitelor a tot: atât a vieții, cât și a activităților. Pe de altă parte, acesta este sentimentul suprem al responsabilității pentru ceea ce fac și cum fac.

Cineva a definit foarte bine ce este maturitatea. Maturitatea este pierderea unor iluzii despre sine. Atunci o persoană se recunoaște pe sine. Dacă un tânăr tinde să dea vina pe toți și pe toate, pe întreaga lume și, într-un fel, chiar și pe Dumnezeu, atunci maturitatea se distinge nu doar prin disponibilitatea de a-și asuma toată vina asupra sa (aceasta este, de asemenea, o stare de oarecare imaturitate, căci Hristos a făcut deja acest lucru), ci prin capacitatea de a împărtăși vina, de a împărtăși suferința și de a împărtăși bucuria.

Maturitatea este perioada în care o persoană devine capabilă să slujească. Nu degeaba în Biserica Ortodoxă hirotonesc o persoană care este deja capabilă să fie responsabilă nu numai pentru sine, ci și pentru ceilalți oameni, deoarece nu are natura categorică a tinereții, atitudinea intransigentă față de oameni, ci este mai reală, smerită, capabilă să accepte slăbiciunea unei persoane, să o accepte și să o înțeleagă.

Maturitatea nu este tocmai o categorie de vârstă. Desigur, există unele procese pur biologice de maturizare umană. Dar pentru o persoană, maturitatea ca stare spirituală s-ar putea să nu apară deloc în viață, iar la patruzeci de ani o persoană va fi capricioasă și lăudăroasă ca un copil de cincisprezece ani, în timp ce o alta se poate maturiza până la douăzeci de ani, posedând o calmă și o responsabilitate completă.

În zilele noastre, întâlnim adesea „elevi eterni” - oameni infantili. Infantilismul este acum, într-adevăr, un flagel. Omul amână momentul responsabilității și al intrării responsabile în viață, interacțiunea cu realitatea și cu Dumnezeu.

Pentru un creștin, acest lucru este important. Creștinismul poate fi perceput distorsionat ca o evadare din realitate, o continuare a unei perioade romantice din copilărie. Când se întâmplă acest lucru, vedem o încălcare a unei legi: sunt deja adult, pot purta responsabilitatea, dar într-un mod nefiresc, forțat, amân această perioadă. Acest lucru se manifestă întotdeauna, într-un fel sau altul, ca o distorsiune. O persoană se dovedește a fi sterilă din punct de vedere intern.

Un semn al maturității unei persoane este capacitatea de a raționa și de a oferi sfaturi spirituale. Foarte des, atunci când comunicăm cu prietenii, sfaturile vin dintr-o simplă tulburare de gândire și proiectăm propria noastră stare mentală asupra altei persoane. Nu intrăm, nu suntem capabili să pătrundem în situația unui prieten, ca și cum ne-am da sfaturi nouă înșine.

Este foarte tragic când apare o astfel de imaturitate în viața spirituală, iar apoi o persoană începe să-și impună voința asupra altora. Nimic bun nu va ieși din asta, doar vieți distruse. În Ortodoxie există o definiție - bătrânețea tinerească,

atunci când o persoană își asumă o povară care nu este un dar pentru ea și pentru care nu a crescut.

Grecii antici numeau starea de maturitate „acme”, care înseamnă „vârf, vârf”. Pentru ei nu era atât de important anul în care se năștea o persoană, ci momentul în care atingea „acme”, adică vârsta la care devenea capabilă să răspundă, să cântărească și să acționeze conform propriilor motive și idealuri. Toată educația greacă avea ca scop acest lucru.

O persoană este matură atunci când înțelege pe deplin inviolabilitatea altei persoane. Pentru mine, acesta este un indicator al maturității. Maturitatea Îl tratează deja pe Dumnezeu fără patos: „Mă voi apropia de Tine mai mult decât s-a apropiat oricine altcineva din lumea aceasta vreodată”. Aceste isprăvi tinerești se termină de obicei cu un fel de prăbușiri în propria viață. Dar o persoană matură își dă seama că tot ceea ce a primit este un dar de la Dumnezeu. Prin urmare, există o responsabilitate maximă pentru fiecare moment al vieții pe care Domnul l-a dat.

Rugăciunea persoanelor de vârstă mijlocie

Doamne, Tu știi mai bine decât mine că în curând voi îmbătrâni.

Ferește-mă de obiceiul de a crede că trebuie să spun ceva în fiecare ocazie și în fiecare situație.

Scutește-mă de dorința de a conduce treburile tuturor. Fă-mă atent, dar nu plictisitor.

Păcat că nu-mi folosesc toată vasta rezervă de înțelepciune, dar Tu știi, Doamne, că vreau să-mi păstrez măcar câțiva prieteni la sfârșitul vieții!

Eliberează-mi mintea de revărsarea nesfârșită a detaliilor. Dă-mi aripi să ating scopul!

Pecetluiește-mi gura ca să nu vorbesc despre boli și afecțiuni, ele se înmulțesc, iar repetarea lor devine mai dulce cu anii.

Nu pot cere o memorie bună, ci doar mai puțină încredere în sine atunci când memoria mea se întâlnește cu a altcuiva.

Învață-mă o lecție că și eu greșesc.

Fă-mă să văd binele în locuri neașteptate și talente neașteptate în oameni și lasă-mă, Doamne, să le spun asta!

Bătrânețe. Recent am auzit aceste cuvinte de la un cuplu de bătrâni:

- Trebuie să fim uciși.

- De ce? îi întreb.

— Suntem bătrâni, nimeni nu are nevoie de noi.

Adesea, bătrânii spun că s-au săturat să trăiască și vor să moară. Se pune întrebarea: este bătrânețea într-adevăr o perioadă insuportabilă, cea mai grea din viața unui om? Uneori întâlnești oameni care cad într-un fel de deznădejde senilă, de la care auzi de fiecare dată același cântec plângăcios: „Totul dor, fiica mea nu ascultă, fiul meu nu ascultă, totul este rău, nu este nimic bun...”. Atunci înțelegi cu adevărat că bătrânețea este o stare teribilă, deoarece o astfel de persoană, care este o povară pentru ea însăși, este instinctiv împinsă din viață de către alți oameni.

Probabil că acest lucru se întâmplă pentru că persoana respectivă trăia fără o viață interioară, spirituală. Avea un fel de rol social, iar când îl pierdea, nu mai avea pentru ce să trăiască.

Pe de altă parte, am întâlnit persoane în vârstă care strălucesc cu o oarecare bunătate la bătrânețe. Adesea, acestea erau persoane cu experiențe foarte teribile de exil și dizabilitate.

O femeie nu putea merge, dar nu se plângea niciodată. Vorbea mult cu prietenele, vorbea despre ceea ce învățase și simțea din cărți, din Sfânta Scriptură. Dar nu au existat niciodată plângeri că „toată lumea m-a abandonat, nimănui nu-i pasă de mine, nimeni nu mă iubește”.

O enoriașă a bisericii noastre, Maria Ivanovna Vasilieva, trăia în deplină încredere în Domnul. Înainte de pensionare, lucra la calea ferată, locuia într-o cameră de șef de gară în satul Bozovo. Venea adesea la biserica noastră, se spovedea și primea împărtășania. Mângâierea ei era Dumnezeu și vecinii, pe care îi slujea cu tot ce putea. Întâmpina și îi saluta pelerinii care veneau la biserica noastră. Întotdeauna încerca să aducă ceva la masa frățească. Era primitoare și prietenoasă. Îmi amintea de acele bătrâne atingând pălării vechi de paie, care puteau fi văzute pe băncile bulevardelor din Moscova nu cu mult timp în urmă. Bunele lor maniere, modestia, bunăvoința și curățenia le inspirau un respect sincer. Au suferit mult în vremurile când multe lucruri erau interzise, dar nu se considerau nefericite și lipsite de resurse, știau să se bucure de viață. Acest lucru era legat de libertatea lor interioară, iar oamenii liberi din interior sunt liberi în orice epocă.

Maria Ivanovna era paralizată, iar vecinii ne-au povestit despre asta. A primit urgent împărtășania și a fost transportată la Karsava la unul dintre enoriași, care a avut grijă de ea până la moarte. Întrucât nu avea rude, la înmormântare au fost prezenți doar prieteni, frați și surori din parohie. Au cântat, au cărat sicriul și au aranjat o masă pomenită. Până în ziua de azi, pe mormântul Mariei Ivanovna sunt mereu flori, iar în zilele de pomenire - lumânări aprinse. Maria Ivanovna a fost mereu deschisă către toată lumea, așa că bătrânețea ei a fost luminoasă și veselă, în ciuda afecțiunilor fizice specifice vârstei sale.

Bunica uneia dintre cunoștințele mele a fost o persoană plină de viață și activă toată viața; în familia ei au existat paisprezece generații de rabini. În ultimii ani ai vieții sale, a suferit o fractură de șold și a zăcut nemișcată câțiva ani. În ciuda acestui fapt, casa ei era centrul familiei. Tinerii veneau acolo - copii, nepoți, care își aduceau tinerele soții, soții. Ea le dădea, oricât de ciudat ar părea, un fel de îndemn de veselie. Cunoașterea mea a venit la bunica lui cu soția și copilul. Pe atunci, erau prea leneși să meargă cu copilul. Bunica a spus un cuvânt atât de înflăcărat din patul ei încât i-a convins: soția a început să meargă cu copilul în fiecare zi.

Solomon scrie că nu părul gri este un semn al adevăratei bătrâneți, ci mai degrabă modul de viață și înțelepciunea dobândită.

Când persoanele în vârstă, în special femeile, nu vor să accepte bătrânețea, pare nefiresc. O prietenă de-a mea a crescut într-o familie cu bunici evreice. Nu le era deloc jenă să fie bătrâne. Purtau bătrânețea ca o regalitate matriarhală.

Se dovedește că viața nu este o povară întunecată care devine din ce în ce mai grea cu fiecare an care trece, coloana vertebrală se îndoaie mai jos, iar omul se apropie din ce în ce mai mult de durere, insignifianță și praf, ci, dimpotrivă, este o bogăție vie de experiență. Cei oameni care își dau seama de acest lucru au întotdeauna ochi uimitor de vioi, tineri, memoria și experiența strălucesc în ochii lor. Aceștia sunt oameni cu o minte limpede. Bătrânețea, într-un caz normal, nu este asociată cu scleroza, marasmul, acestea sunt rezultatele unui fel de tulburare.

Totul depinde de modul în care o persoană se înțelege pe sine, sensul vieții. Oamenii înțelepți au prețuit întotdeauna iluminarea bătrâneții ca pe o stare de claritate, înțelepciune. Poetul rus Konstantin Balmont a fost de acord cu aceasta:

Ziua e bună doar spre seară,
Cu cât mai aproape de moarte, cu atât viața e mai limpede.
Crede în legea înțeleaptă
Ziua e bună doar spre seară.

Aceste replici nu pot fi luate literal. Fiecare moment al zilei este frumos în felul său: dimineața devreme, când lumea nu este încă pângărită de nimic, și amiaza cu căldura sa. La fel și vârsta umană, fiecare este uimitoare și semnificativă.

O femeie a trăit aproape o sută de ani. Când îți compari experiența cu a ei, înțelegi că vei fi mereu oarecum în urma acestei persoane, pentru că a privi această lume cu ochii deschiși timp de o sută de ani și, în același timp, a menține o atitudine atât de caldă și bună față de viață, recunoștință față de Dumnezeu - aceasta este deja o performanță. Când o persoană poartă infirmitatea bătrâneții fără plângeri, fără murmur, atunci ești impregnată de respect pentru bătrâneți, pentru bătrânețea care s-a resemnat și a devenit iluminată.

Dacă o persoană și-a trăit viața cu Domnul, atunci bătrânețea este pentru ea o anumită perioadă în care, așa cum se cântă la Imnul Heruvimilor, toate grijile lumești sunt lăsate deoparte. Când o persoană intră în rugăciune în această perioadă, o asemenea lumină și bucurie vin de la ea! Într-un fel, ea se apropie deja de acea lume de care grijile lumești ne despart.

Dacă o persoană nu și-a găsit un nucleu interior în timpul vieții sale, atunci când este trimisă la pensie, nu are pentru ce să trăiască, își petrece tot timpul fie uitându-se la televizor, fie bârfind în curte. Acest lucru este înfricoșător în sensul că o persoană nu s-a găsit pe sine în timpul vieții sale. Atunci este posedată de un sentiment de apropiere a sfârșitului: te apropii de un fel de pierdere, iar acest lucru este foarte înfricoșător. Este neplăcut să privești când o persoană în vârstă se agață isteric de această viață. Acest lucru arată că nu și-a trăit viața spiritual: a trăit doar o viață socială, plată.

Bătrânii spun: „Trebuie doar să ne trăim zilele.” Dacă privești din exterior, seamănă cu un fel de stoicism involuntar: o persoană, strângând din dinți, își târăște cumva viața.

Însă din punct de vedere creștin, totul este diferit. Ce este viața? Constă în comunicarea omului cu Dumnezeu. Când o persoană trăiește în așa fel încât viața sa este cu Domnul și în Domnul, fie că înțelege sau nu, atunci pur și simplu nu se pune problema „trăirii până la sfârșit”, deoarece persoana își păstrează plenitudinea vieții până la moarte. Desigur, moartea nu va fi atunci sfârșitul unui fel de discordie, necazuri și suferințe.

De obicei, oamenii care spun: „trebuie să trăim, să rezistăm”, au foarte des ideea că moartea este sfârșitul a tot, dispariția completă. Din orice punct de vedere mai mult sau mai puțin sensibil, aceasta este doar o iluzie. Nu se întâmplă. Așadar, a te consola cu iluzia dispariției este, de asemenea, nerezonabil.

Când am venit odată să dau împărtășania unei bătrâne care deja părăsea această viață, am întrebat-o: „Ți-e frică să mori?” Mi-a răspuns calm: „Părinte, nu mi-e frică să mor, mi-e frică de păcate.” Și a început să plângă. Cu acest răspuns, mi-a dat de înțeles că ceea ce numim moarte nu era nimicire și moarte pentru ea, că nu va muri spiritual, că trăise și va trăi veșnic. Îi era frică de păcate, pentru că o puteau împiedica să-L întâlnească pe Dumnezeu, nu Dumnezeu să o împiedice, ci să o împiedice. Dar iertarea Domnului este întotdeauna acolo. Și niciun păcat omenesc nu poate anula dragostea Lui, nici măcar cea mai gravă. Domnul vede păcatele noastre, dar El privește chipul Său în om.

Poetul leton Raivo Bitenieks are următoarele versuri:

Am vrea mai degrabă să ne cufundăm în toamnă
cu melancolia ei transparentă și fumurie,
să zâmbim cu un zâmbet umil
și să ne înrudim cu pământul frățesc.

Toamna este anotimpul meu preferat. Toamna, lumea lucrurilor de care te-ai agățat, despre care te-ai înșelat adesea, devine transparentă. În spatele lumii vizibile, lumea invizibilă devine clară. Aceasta este cea mai transparentă perioadă a anului.

„O vreme tristă, farmecul ochilor”, spune Pușkin. Toamna nu este doar farmecul ochilor, ci și dezamăgire, ochii sunt deja eliberați de lumea vizibilă. Peisaje de toamnă, când frunzele au căzut din copaci, doar fructele atârnă de copac - aceasta este o imagine a unei vieți umane pline de sens.

Dacă bătrânețea este asemănată cu toamna, este timpul rodniciei. Toamna este apropierea sfârșitului. Atunci îți dai seama că rodul principal al vieții tale este ceea ce ai acumulat în Spirit. Nici măcar faptele, care sunt și ele foarte importante; ci cel mai important rod este ceea ce se acumulează în tine, în inima ta. Toamna devine mai ușor să respiri. Uneori întâlnești oameni care reprezintă transparența toamnei, precum pământul în toamnă. Dacă primăvara totul este abundent, totul fierbe, crește, iar vara totul este și foarte furtunos, atunci toamna în pământ există, aș spune, un secret al tăcerii, pe care îl simți cu fiecare fibră a sufletului tău.

O persoană vine în această lume ca un mister. Îl vezi ca pe un străin de undeva și este tăcut, purtând încă o plenitudine ascunsă în sine. Așa este și cu statutul de bătrân, prin experiența vieții care a trecut, acesta pare să se smerească, devine tăcut și intră într-o stare de contemplare. Acesta este misterul prezenței, nu există nimic mai înalt decât acesta. Cred că acesta poate fi principalul rod al statutului de bătrân. Uneori întâlnești o persoană care pare să nu mai locuiască

lângă tine, ci trăiește cu un fel de contemplare, o premoniție a viitorului, a ceea ce va fi.

Unul dintre învățătorii Bisericii, Clement din Alexandria, are o lucrare numită „Pedagogul", tradusă literalmente ca „călăuz pentru copii". În ea, el prezintă pedagogia ascensiunii omului spre Împărăția lui Dumnezeu.

Dacă bătrânețea este manifestă, dacă există ceva în spatele ei, atunci cred că este o viață trăită cu sens. După cum spune Apostolul Ioan, există o astfel de iubire care cu adevărat nu cunoaște chinuri, iubire care eliberează de păcat.

În viețile unor oameni remarcabili precum Mitropolitul Antonie (de Souroj), Papa Ioan Paul al II-lea și fondatorul comunității din Taizé, fratele Roger, putem vedea cum, în momentul în care trupul este dedicat pământului, rodul vieții este, ca să spunem așa, eliberat prin moarte. Și acest rod devine vizibil pentru toți.

Astfel de oameni, la bătrânețe, în infirmitatea lor, au devenit oameni simbolici, adică nu atât acțiunile lor au dat roade, cât însăși imaginea lui Hristos cel întrupat, Împărăția lui Dumnezeu cel întrupat. Și aceasta în viața noastră devine un semn al prezenței unei alte lumi.

Dorința de a trăi pentru aproapele este sacră și salutară, ne leagă mereu de oameni. Trăiește în inima unui profesor pensionar din Karsava, care abia se mișcă cu ajutorul a două bețe, dar în ciuda slăbiciunii sale fizice, a avut grijă de vecina sa bolnavă până la moartea acesteia. Acest om lucrează mereu nu doar în curtea sa, ci și curăță zăpada de pe stradă. Spune că se bucură să vadă oameni mergând pe drumuri înghețate într-un loc curățat, știind că nimeni nu va aluneca sau cădea.

Poate că unul dintre momentele dificile ale bătrâneții este atunci când o persoană care a fost activă în trecut trebuie să accepte îngrijirea altor oameni. Dar trebuie să înveți să înțelegi că prin intermediul altor oameni, Domnul Însuși are grijă de tine. Și acest lucru te va ajuta să accepți ajutor.

Unul dintre cele mai valoroase roade ale bătrâneții este dispariția fricii animalice de moarte la om. Acesta este un semn că o persoană și-a trăit viața cu Dumnezeu.

Dacă o persoană are atitudinea corectă față de Dumnezeu, dacă înțelege că viața este un dar de la Dumnezeu care a învins moartea, atunci nu se va mai chinui cu frica de moarte, care naște dorința de a prelungi viața fizică cu orice preț. Acest lucru este lipsit de sens. De asemenea, nu va avea frică de chin. Tot ceea ce Dumnezeu îi dă unei persoane, aceasta acceptă cu recunoștință.

În acest sens, o persoană atinge o stare de detașare: nu este zdruncinată de vânturi pasionale, nu se grăbește dintr-un colț în altul, ci deja în sine este conștientă de calea despre care Hristos spune: „Eu sunt calea, adevărul și viața”. O persoană este conștientă că se află pe această cale, că această cale este în interiorul ei și apoi acceptă tot ceea ce întâlnește ca fiind voia lui Dumnezeu.

Rugăciunea bătrânilor Optina este rodul unei astfel de înțelepciuni senile: „Dă-mi pace sufletească să întâmpin tot ce-mi va aduce ziua care vine”. Omul nu mai trăiește cu amintiri ale trecutului, vise vagi despre viitor, ci trăiește pentru ziua de azi: „Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi”.

„Bătrânețea nu este o bucurie”, spune un proverb popular. Dar acestea sunt cuvinte triste care nu conțin întregul adevăr al vieții. Ele vorbesc despre slăbiciunea fizică naturală îmbătrânirii. Dar cel care trăiește în Hristos nu îmbătrânește în interior, pentru că „ **Hristos este același ieri, azi și în veac** ” (Evrei 13:8).

CUM SĂ TRĂIEȘTI LA VÂRSTA TA

A-ți trăi cu adevărat epoca, nu biologic, nu social, nu istoric, ci spiritual, este posibil doar împreună cu Dumnezeu, adică dacă rămâi mereu într-o stare de conștientizare a prezenței lui Dumnezeu în viața ta, că El este mereu cu tine. Dacă El este mereu cu tine, nu poți cădea în deznădejde, nu poți face ceea ce El nu aprobă. Pentru că El vede totul în felul Său misterios. Și când omul înțelege acest lucru, atunci se abține de la abaterea spre rău și împlinește ceea ce se spune în psalm: „ **Depărtează-te de rău și fă binele** ” (Psalmul 33.15).

Nu știm când o persoană Îl va întâlni pe Dumnezeu. Se poate întâmpla atât într-un moment în care persoana nu își dă încă seama de acest lucru, cât și când a ajuns la o vârstă înaintată.

În copilărie, o întâlnire cu Dumnezeu se poate întâmpla prin intermediul părinților care îi oferă copilului lor dragoste. Dacă acesta nu realizează încă această dragoste cu mintea sa, nu înțelege că aceasta este dragoste, atunci o simte fizic. Se bucură. Vedem cum un copil iubit pare să se scalde în această dragoste. Această întâlnire cu Dumnezeu prin intermediul părinților este înregistrată în inima sa, el absoarbe dragostea pe care părinții credincioși o au și sunt capabili să o transmită în mod misterios copiilor lor. Aceasta este o întâlnire foarte intimă cu Dumnezeu. Iar în perioadele ulterioare, aceasta este atât o întâlnire secretă, cât și una sinceră. Sinceră, pentru că o persoană poate deja realiza această întâlnire atât cu mintea, cât și cu inima sa și poate spune: „L-am întâlnit pe Dumnezeu”. Un copil mic nu poate spune asta. Deși starea sa de bucurie arată acest lucru, el nu poate aprecia și realiza acest lucru.

O fetiță a învățat să citească devreme. La vârsta de cinci ani, a citit Evanghelia și a înțeles că tot ce era acolo era adevărat. A reușit chiar să-i explice surorii sale mai mici, de trei ani, că Hristos a înviat și că acest lucru era adevărat. Totul este posibil pentru Dumnezeu. El i-a revelat acest lucru. Nu pentru că ea însăși se îndrepta spre acest lucru în mod conștient și a înțeles că „vreau să-L întâlnesc pe Dumnezeu". Domnul a vizitat-o și i-a deschis inima și mintea - din moment ce putea vorbi despre asta, El i-a deschis mintea.

Dumnezeu Se descoperă omului pe Sine și lumea Sa mai întâi în cadrul familiei, apoi în cadrul școlii, facultății, unor cercuri de prieteni și apoi se construiesc relații în lumea largă.

Există limite de vârstă dincolo de care o persoană nu-L mai poate întâlni pe Dumnezeu? De exemplu, dacă și-a trăit întreaga viață fără El?

Nu pot exista limite aici. Nu este niciodată prea târziu pentru o persoană să se întoarcă la Dumnezeu. Totul depinde de Dumnezeu, de cum va acționa El. Nu este vorba de numărul de ani trăiți cu Dumnezeu, ci de deplinătatea unității cu El.

Există cazuri când o persoană, după ce a trăit o viață lungă fără Dumnezeu, Îl găsește doar undeva la sfârșit. Important este cum ne încheiem viața pământească: în sfințenie sau în păcate. Poți începe viața fără Dumnezeu, apoi să-L găsești și să-I fii credincios pentru totdeauna sau, dimpotrivă, poți începe cu credință și să sfârșești în necredință.

Putem veni la Dumnezeu întotdeauna, în orice perioadă a vieții, fără să ne fie rușine că am trăit o parte din ea fără El sau în relații reci cu El, sau în uitare completă de El. Este important să ne întoarcem, adică să nu ne jucăm cu păcatul, să ne pocăim, să ne schimbăm viața, iar Domnul va ajuta o persoană de orice vârstă, chiar și una în vârstă, să pornească pe calea spirituală.

Am fost nevoit să botez oameni în vârstă de mai multe ori.

Acum câțiva ani am vizitat o femeie care avea deja 80 de ani. Își trăise toată viața în afara Bisericii, deși uneori venea la biserică pentru a se calma. Am vorbit și i-am dat o Biblie să citească, sugerându-i că poate va deveni creștină într-o zi. Ea a spus: „Orice, dar nu asta. Voi citi Biblia, dar nu voi fi botezată."

I-am sugerat să se gândească la asta: un tânăr poate să-și facă niște planuri, iar acest lucru este riscant, pentru că nimeni nu știe când va părăsi această viață. Și la bătrânețe, nu mai suntem lumânări aprinse înaintea lui Dumnezeu, ci cioturi. Cât timp va arde un ciot? Va fi foarte tragic dacă vom părăsi această viață fără să-L întâlnim vreodată pe Creatorul nostru, la Care mergem cu sufletul gol...

S-a gândit mult timp, am vorbit iar și iar. A venit momentul când a spus că vrea să fie botezată. Am botezat-o. Și după, probabil, un an și jumătate, s-a dus la Dumnezeu...

Unii oameni cred că la bătrânețe o persoană are mai multe motive să vină la Dumnezeu.

Dacă nu a făcut asta de-a lungul vieții sale, există oare alte condiții prealabile, în afară de slăbiciunea fizică, atunci când o persoană nu se mai poate baza pe sine? Totuși, voia Domnului este întotdeauna pentru mântuirea omului. Și El știe când vine momentul cel mai favorabil pentru ca sufletul să-L întâlnească pe Dumnezeu.

Un prieten de-al meu avea o rudă, un om cu o inteligență remarcabilă, foarte activ, un revoluționar, un ateu principial, conștient, așa ceva nu se găsește des. Când era deja destul de în vârstă, era foarte grav bolnav și se concentra în toate felurile posibile asupra unui singur punct: cum să scape de boală? Își organiza singur îngrijirea medicală, nu avea încredere în nimeni, iar toți cei din jurul lui erau pur și simplu epuizați de cererile sale de îngrijire. Nu se vedea decât pe sine. Și atunci a devenit clar pentru toată lumea că boala era fără speranță. Dar nu a plecat. Aceasta a durat destul de mult timp, săptămână de săptămână. Nu dormea noaptea, suferea foarte mult. Dar, în același timp, îi chinuia pe alții. Și apoi a venit momentul în care, într-o seară, i-a spus soției sale, care era complet epuizată: „Te-am epuizat complet. Du-te, odihnește-te. Voi îndura singur noaptea.” Și noaptea Domnul l-a luat. Poate pentru prima dată în viața lui nu s-a văzut pe sine, ci pe altcineva. Toți prietenii și rudele lui au înțeles că Domnul l-a luat în cel mai înalt moment al sufletului său. Domnul aștepta ca acest lucru să se întâmple.

Putem considera că aceasta a fost o întâlnire?

Da, nu s-a gândit la sine, ci la ea, a devenit liber. Și în această libertate față de sine însuși s-a dus la Dumnezeu. Aceasta este cea mai înaltă libertate - a fi eliberat de propriul „eu”, de egoism. Un astfel de sfârșit, poate, a fost botezul său.

Aceasta este o întrebare despre cum se va purta Domnul cu acei oameni care au plecat fără a fi botezați. Aceasta este o taină. Dacă nu a existat răutate în sufletele lor, ci bunătate, atunci asemănarea se combină cu asemănarea. Dumnezeu este bun, iar omul prin această stare se unește cu Dumnezeu. Bunătatea este atrasă de bunătate.

Un preot pe care îl cunosc din New York a venit odată la micul dejun, un fel de iluminat. A spus: „Tatăl meu mi-a apărut aseară.” Tatăl său era un om bun, dar sovietic, cu toate consecințele care decurgeau din aceasta: nu-L cunoștea nici pe Dumnezeu, nici pe Biserica. Tatăl său i-a spus: „Știi unde sunt? Sunt în Împărăția Cerurilor. Și vei fi teribil de surprins să afli cine mai este aici. Îți amintești de vecinul nostru din apartamentul comunal? Tatăl meu îl striga pe nume, era rău cu toată lumea, turna niște lucruri urâte în oale. Chiar și el este aici! Vă puteți imagina cât de mare este mila lui Dumnezeu!”

Cum s-a întâmplat, cine a avut ce fel de întâlnire cu Dumnezeu, este într-adevăr un mister. Nu putem ști. Probabil, există mult mai mulți oameni care au întâlnit Viața decât ne imaginăm!

Viața însăși a pătruns adânc în ei. Și au trăit după ea, poate nu întotdeauna pe deplin conștienți de ea. Domnul i-a hrănit și i-a sprijinit tot timpul.

Uneori se făcea conștient. Un prieten al unui prieten, un ucrainean, acum decedat, a trăit în Donbas toată viața. Era încă un copil în timpul războiului. Mama lui a trecut prin toate ororile războiului: ocupația, foametea, moartea celor dragi, frontul mișcându-se mai întâi într-o direcție, apoi în cealaltă. După război, a existat un banditism teribil, când oamenii erau uciși fără motiv. Soțul meu a fost capturat, apoi s-a întors și a fost pus într-un alt lagăr, unul sovietic. Mama a mers la biserică toată viața, dar numai în liniște, nu vorbea niciodată despre asta. Odată, fiul ei deja mare a întrebat-o: „Cum de nu ți-a fost frică să trăiești într-o astfel de vreme, cum ai putut trece prin toate încercările?” Ea a răspuns: „Știi, fiule, am crezut întotdeauna că Fecioara Maria merge la doi pași de mine. Nu mi-a fost frică de nimic.” Era o femeie simplă, nu a studiat niciodată nimic. Când fiul meu a înțeles toate acestea, a fost surprins: „Ce credință! A mea este fără valoare cu toate cărțile și educația.”

SOARTĂ

Unii percep soarta ca pe o sentință: ceea ce este destinat va fi, nimic nu poate fi schimbat. Raționând astfel, o persoană se pune într-o poziție de supunere și nu încearcă să schimbe nimic. Aceasta este o stare de sclavie, o dorință de a-și face viața dependentă de ceva de care, în realitate, viața sa nu depinde deloc.

Interesele astrologice sunt răspândite acum, iar oamenii cred că soarta lor depinde de mișcarea planetelor, a lumii stelare. Mulți oameni se bazează doar pe ei înșiși sau pe un patron, în spatele căruia, după cum li se pare, se poate trăi foarte sigur, sau se bazează pe forța fizică, arme, dar acest lucru se termină întotdeauna cu un eșec.

Providența lui Dumnezeu acționează în viața umanității indiferent dacă oamenii o percep sau nu. Dumnezeu ne iubește întotdeauna, este întotdeauna cu noi, are întotdeauna protecția Sa asupra noastră. Și dacă o persoană nu simte încă și nu-I mulțumește lui Dumnezeu pentru această protecție, asta nu înseamnă că este lipsită de ea.

Creația nu poate trăi fără Creator, căci nu are putere în sine. Este nerezonabil să te bazezi pe tine însuți, pe propria putere, dar este rezonabil să te simți slab înaintea lui Dumnezeu, ca un copil, căci puterea lui Dumnezeu „ **se desăvârșește în slăbiciune** ” (2 Corinteni 12:9). Adesea nu-I permitem lui Dumnezeu să lucreze în noi, ni se pare că putem face ceva singuri, Îl rugăm pe Dumnezeu să ne ajute doar puțin. Dar Isus spune: „ **Fără Mine nu puteți face nimic** ” (Ioan 15:5).

Primii creștini credeau că atunci când o persoană este botezată, Hristos o eliberează de puterea sorții. Primii creștini trăiau prin credința în Dumnezeu, în Fiul lui Dumnezeu Iisus Hristos, care a venit pe Pământ pentru a mântui omul de puterea păcatului și a morții.

În timpul nostru trebuie să ne gândim din nou la demnitatea omului de a fi fiu al lui Dumnezeu și dacă omul trăiește la nivelul demnității sale, dacă s-a apropiat de izvorul vieții, Dumnezeu, și dacă trăiește prin El.

Un credincios, un creștin, nu folosește cuvântul „soartă”. Pentru că știe: viața lui nu depinde de soartă, ci doar de Dumnezeu.

Dificultățile exterioare pe care le întâmpinăm pot fi depășite spiritual dacă îi permitem lui Dumnezeu să acționeze în viețile noastre. Acolo unde este Dumnezeu, relațiile cauză-efect sunt abolite, iar imposibilul devine posibil. Prin urmare, nu există o dependență fatală de circumstanțe. „Cu cât noaptea este mai întunecată, cu atât stelele sunt mai strălucitoare.”

Viața noastră spirituală este dublă: Dumnezeu ne ajută întotdeauna, dar și noi trebuie să-L ajutăm pe Dumnezeu. Dumnezeu este întotdeauna cu noi, El nu ne trădează niciodată, El ne iubește întotdeauna, omul este cel care Îl trădează pe Dumnezeu. De aceea, omul trebuie să spună cu sobrietate că cauza necazurilor este în el.

Foarte rar ne aflăm într-o situație de „vinovat fără vină”. Uneori Domnul ne permite o astfel de situație pentru a nu ne mândri după ce am făcut ceva bun. El ne arată că nu putem trăi singuri, fără Dumnezeu, nu avem putere.

Ca și creștin, îmi percep viața doar ca pe o viață după voia lui Dumnezeu. Dacă mă duc la Dumnezeu, atunci am încredere deplină în El. El îmi creează viața și nu ar trebui să mă amestec în El, adică să fiu încăpățânat. Dacă spun „vreau", „cred", atunci acțiunile mele mă vor duce într-un impas. Voința proprie este dulce la început, apoi amară. Principalul lucru pentru fiecare dintre noi este să ne conectăm cu Dumnezeu.

O persoană își poate schimba circumstanțele vieții cu răbdare, prin exemplul său. Să presupunem că ajunge într-un mediu în care oamenii sunt leneși. Și, fără să aștepte ajutorul lor, începe să facă ceea ce i s-a încredințat, cum se cuvine și bine. Știind că face asta nu pentru oameni, ci pentru Dumnezeu. Exemplul său îi poate corecta pe alți oameni care se comportă greșit.

Circumstanțele tragice afectează fiecare persoană, deoarece cu toții trăim în aceeași lume. Cu toții provenim din aceeași rădăcină, din Adam. Prin urmare, nu suntem străini unii de alții, ci suntem conectați unii cu alții și responsabili unii pentru alții.

Răul a intrat în lume prin om, prin alegerea sa greșită, când acesta L-a respins pe Dumnezeu și a dorit să trăiască după propria minte, în mod autosuficient. Totul în lume nu este lipsit de păcat. Răul se înmulțește prin gânduri, acțiuni, dorințe rele și poate răni chiar și pe cei care nu fac rău, cum ar fi bebelușii. Răul care s-a acumulat în lume creează un fundal provocator. Prin urmare, pentru a rezolva circumstanțele tragice din viață, trebuie să începem prin a ne corecta pe noi înșine.

Iisus Hristos spune: „Ia-ți crucea și urmează-Mă." Ni se pare că crucea mea este crucea MEA. De fapt, este crucea lui Hristos, deoarece numai El mântuiește omul. Pe cruce, Iisus Hristos Și-a arătat Iubirea sacrificială pentru noi toți, Iubire care se uită pe sine de dragul altuia. Nu putem iubi așa. Dar este în puterea noastră să încercăm să mutăm centrul atenției către aproapele nostru, adică să renunțăm la egoism. Și dacă avem o astfel de hotărâre, vom crea astfel un câmp de libertate pentru Domnul, iar El va începe să acționeze în viețile noastre.

Pentru ca Domnul să poată acționa în noi și în lume fără limitări, trebuie să transferăm toată grija față de noi și față de lume către Dumnezeu și să nu intervenim în acțiunea Lui, ci să fim instrumente ascultătoare și devotate Lui.

Aceasta nu este o desconsiderare a omului, ci o înălțare a lui. Suntem puternici doar atunci când Dumnezeu este în noi, când ne-am pus toată nădejdea în El:

Tatăl meu! Mă încredințez Ție.

Fă cu mine cum îți place.

Pentru tot ce mi-ai făcut,

Mulțumesc.

Sunt pregătit pentru orice și accept totul.

Însetez doar de un lucru, Doamne,

Ca să se facă voia Ta în mine,

În toate creațiile Tale.

Doamne, în mâinile Tale îmi încredințez sufletul,

Cu dragoste și din adâncul inimii mele Ție ți le dăruiesc.

Pentru că te iubesc.

Și această iubire nemăsurată

Cu încredere nesfârșită

Mă dă în mâinile Tale,

Căci Tu ești Tatăl meu.

BOALĂ

Ce este boala în natura ei, în esența ei?

Boala nu este în niciun fel planul lui Dumnezeu. Nu este ceva creat de Dumnezeu. Este o tulburare a organismului. Boala fizică conține întotdeauna o particulă de moarte. Trecând prin boală, o persoană simte uneori mai profund, alteori mai puțin profund, fragilitatea sa, mortalitatea sa, dependența sa de ceilalți oameni.

Venirea lui Isus în această lume este vindecare în cel mai adevărat sens al cuvântului. El este Creatorul tuturor lucrurilor, iar Creatorul a creat lumea, omul, sănătos. Prin urmare, cu o singură atingere, un singur cuvânt, El poate face omul sănătos.

Așa s-a întâmplat cu soacra apostolului Petru. Isus a venit la ea, a ridicat-o în picioare și „ **îndată a părăsit-o frigurile** ” (Marcu 1:31). De la o singură atingere a lui Isus, puterea a ieșit din El – boala s-a retras, așa cum întunericul se retrage înaintea luminii, așa cum moartea se retrage înaintea vieții.

Trebuie să ne amintim acest lucru în raport cu noi înșine. Dacă ne îmbolnăvim, nu trebuie să credem că medicii pot face totul. Deși medicina este binecuvântată de Dumnezeu, trebuie mai întâi să ne încredem în Domnul, căci atât în Vechiul, cât și în Noul Testament, El este numit Medicul sufletelor și trupurilor noastre. Când Potirul este adus la Euharistie, preotul le spune celor adunați că primesc Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos pentru vindecarea sufletului și a trupului.

Ceea ce s-a întâmplat cu soacra lui Petru nu a fost doar o recuperare fizică. Ea nu numai că s-a dat jos din pat, dar a început să le slujească.

Aceasta indică faptul că au avut loc unele schimbări interne în ea. La urma urmei, a servi nu înseamnă pur și simplu a ajuta într-un fel. Poți servi doar pe cineva în care ai încredere, pe cineva pe care îl iubești.

Vindecând trupul acestei femei, Isus i-a vindecat și sufletul, iar slujirea ei este lucrarea chiar a acestui suflet vindecat de Isus.

Așa ar trebui să tratăm orice boală care ne atinge pe noi sau pe cei dragi. Nu suntem doar oameni fizici, avem și un suflet nemuritor. Care este rostul să vindecăm doar trupul dacă sufletul rămâne bolnav?

Foarte des o persoană, fiind sănătoasă fizic, dar bolnavă spiritual, poate săvârși răul și își poate folosi sănătatea nu pentru a-L sluji pe Dumnezeu, ci pentru a-L sluji pe Satan, și atunci nu va exista niciun beneficiu. Sfinții Părinți au vorbit despre asta. Adesea Domnul nu vindecă o persoană, prevăzând că sănătatea fizică îi poate vătăma sufletul.

O persoană se îmbolnăvește și spiritual. Una dintre bolile spirituale este împietrirea inimii. Aceasta este o stare în care o persoană nu este capabilă să trateze o altă persoană cu compasiune. Împietrirea inimii este o stare în care Dumnezeu nu poate pătrunde în inima unei persoane, iar dragostea lui Dumnezeu nu poate rămâne în acea persoană.

Fiecare medic știe din proprie experiență că nu poți intra în contact cu un pacient în mod abstract, de la distanță, ci trebuie cumva să-i lași boala să pătrundă în tine, să empatizezi cu ea și numai atunci vei putea ajuta această persoană.

Isus a acționat și acționează în același fel. Diferența dintre Isus și un doctor care își slujește cu onestitate chemarea este doar aceea că Isus are surse inepuizabile pentru reînnoirea omului.

Când o persoană este bolnavă, își pune adesea toată speranța în oameni care l-ar vindeca. Cheltuiește mulți bani pe tratament, dar nu primește vindecare, se înrăutățește din ce în ce mai mult. Și se întâmplă adesea ca tocmai la limita disperării, când pierdem orice speranță pentru ajutorul uman, să-L întâlnim pe Iisus Hristos. Dar rezultatul acestei întâlniri depinde de credința noastră, de încrederea noastră.

O persoană ar putea spune, complet disperată: „Dacă nimeni nu m-a putut ajuta, atunci așa sunt sortită să-mi sfârșesc viața."

Dar dacă are credință în Isus Hristos, se va însănătoși.

În nicio circumstanță a vieții noastre nu trebuie să pierdem credința că Isus este disponibil pentru noi, trebuie să-L căutăm. Chiar și atunci când pierdem speranța pentru ajutorul uman, trebuie să căutăm ajutorul lui Isus Hristos, iar credința noastră, speranța noastră nu ne va face de rușine, fie că este vorba de boli fizice sau psihice, fie de anumite circumstanțe ale vieții.

Un teolog spunea că credința noastră ar trebui să fie atât de vie, atât de arzătoare, încât să înțelegem că, dacă am putea să-L atingem pe Isus Hristos cu inima noastră, în El este vindecarea noastră, în El este mântuirea noastră, în El este pacea și speranța noastră.

NU EXISTĂ MOARTE

Mulți se tem de moarte. Moartea este inevitabilă. Fiecare persoană are ceasul ei când sufletul se va separa de trup. Nu putem trăi în această lume pentru totdeauna. Psalmistul spune: „ **Zilele anilor noștri sunt șaptezeci de ani și, când suntem mai puternici, optzeci de ani** " (Psalmul 89:10).

Dar pentru un creștin, moartea nu este înainte, ci în urmă. Pare paradoxal, dar în realitate așa este.

Fizic, moartea este înainte, dar spiritual este în urmă, pentru că omului i se dă viața veșnică. În Crez cântăm: „Aștept cu nerăbdare învierea morților și viața veacului viitor".

O femeie mi-a spus: „N-am avut niciodată sentimentul că nu exist și nu am sentimentul că nu voi exista într-o zi." Moartea nu este un zid de care viața unei

persoane este zdrobită în bucăți și nu rămâne nimic. Nu este anihilare. Moartea este o ușă care se deschide către Împărăția Cerurilor.

Dacă vedem o ușă, înseamnă că în spatele ei există spațiu, niște oameni, și putem comunica cu ei. Nu are rost să stăm în prag, este o trecere. Intrăm prin această ușă într-o altă lume, unde binele și răul nu sunt amestecate, unde Dumnezeu este în toate, unde este plenitudinea Vieții.

C.S. Lewis a spus: „Ușa la care am bătut toată viața se va deschide în sfârșit."

Fiecare dintre noi a fost la căpătâiul unui muribund. O persoană bolnavă în fază terminală deja pleacă într-o altă lume, este aceeași și nu mai este aceeași, privește cu aceiași ochi și, în același timp, acești ochi nu mai sunt aceiași. Își vede cei dragi nu așa cum i-a văzut întotdeauna, sunt diferiți pentru el. Pentru că el însuși devine diferit, se află la granița dintre această viață și o altă viață.

În vremurile străvechi, se vorbea despre moarte ca despre o naștere în viața veșnică. Moartea nu era simțită ca un sfârșit, ci ca un început. Viața era percepută ca o cale către veșnicie, în care se putea intra prin porțile morții. Primii creștini își aminteau mereu unii altora: să aveți memoria morții.

Omul modern nu acceptă aceste cuvinte. Dar, în realitate, gândul la moarte, amintirea ei este singurul lucru care dă vieții noastre cel mai înalt sens.

Trebuie să ne străduim să trăim în așa fel încât moartea să poată veni în orice moment și să ne găsească la apogeul spiritului nostru, astfel încât ultimele noastre cuvinte să nu fie goale.

Suferința, dacă o persoană o acceptă și nu se plânge, se termină în Bucurie, o Bucurie nepământeană.

Este foarte important ca fiecare om să se regăsească la cruce precum Maica Domnului. Nu are unde să se ducă. Maica Domnului nu se grăbește, nu se agită. Așadar, omul, bând până la fund paharul suferinței, se umple de lumină nepământeană.

Fiica unei femei decedate mi-a spus că, cu puțin timp înainte de moartea ei, mama ei i-a mărturisit: „Mă veți înțelege: sincer vorbind, nu aș vrea să mă însănătoșesc, aș pierde ceea ce Domnul mi-a revelat în timpul bolii mele".

Faimoasa cântăreață Anna German l-a întâlnit personal pe Dumnezeu în adâncul suferinței sale, pe patul de boală. A fost o persoană remarcabilă. A trăit patruzeci și șase de ani fără să se întoarcă la Dumnezeu. Nu a fost botezată.

Dar avea, așa cum spunea un sfânt, un tainic schimb de direcție. Se poate auzi o dorință în vocea ei. De fapt, era o dorință inconștientă după Dumnezeu. Totul s-a rezolvat în ultimele zile ale vieții sale, când suferea fizic - cancerul îi mânca trupul, deja refuza să trăiască, iar sufletul ei se îndrepta spre Dumnezeu. Spiritul ei se bucura. Toate gândurile ei erau ocupate cu Dumnezeu. Tot ce era lumesc se retrăgea în fața eternității.

Când avea dureri fizice mari, se așeza la pian și cânta psalmi și rugăciuni, ale căror melodii se născuseră în sufletul ei. Cânta „Tatăl nostru", Psalmul 23, „Domnul este păstorul meu" și „Imnul iubirii" din Prima Epistolă a Apostolului Pavel către Corinteni.

Jugul despre care am vorbit a devenit o binecuvântare pentru ea. Dumnezeu nu i-a trimis aceste suferințe ca să o chinuie, ca să o aducă într-un fel de deznădejde. Suferințele pe care le-a îndurat cu curaj au condus-o la Dumnezeu, sufletul ei a găsit pacea.

Ascultând ultimul cântec al Annei, simți, așa cum spunea Anastasia Ivanovna Țvetaeva într-una din poeziile sale, setea sufletului ei de a bea nemurirea apei vii și apoi „din întunericul trupului la spirit, unde este liniște și lumină".

Un prieten care a vizitat-o pe Anna cu două zile înainte de moartea ei a mărturisit: „Am văzut o persoană foarte bolnavă, răbdătoare, dar plină de calm și speranță. Ne-am luat rămas bun de la această Anna".

Ultima melodie a Annei a fost o rugăciune.

„ **Femeia, când naște, se întristează, pentru că i-a venit ceasul; dar cum a născut copilul, nu-și mai aduce aminte de durere, pentru că se bucură că s-a născut un copil în lume.** " (Ioan 16:21)

Moartea este o ușă care se deschide și ne lasă să pătrundem în imensitatea eternității. Ar fi închisă pentru totdeauna pentru noi dacă moartea nu ne-ar elibera pe fiecare dintre noi din sclavia acestei lumi.

MISTERUL ANIMALELOR

Cu puțin timp înainte de moartea sa, Anastasia Ivanovna Țvetaeva mi-a trimis următoarea scrisoare.

„Mulți ani m-am gândit cine va fi responsabil pentru soarta animalelor de pe pământ, pentru suferința lor."

Undeva în scrierile scriitorilor orientali am citit că omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, iar animalele după chipul îngerilor.

Dar, oricât de mult i-am întrebat pe preoți despre soarta viitoare a animalelor, răspunsul a fost vag.

Animalele nu au suflet? Dar dacă un câine este atât de devotat stăpânului său încât va alerga după trenul care l-a luat până la epuizare, atâta timp cât mai are suflu?

Dacă nu mă înșel, artistul Surikov povestește: când ruda lui a murit la moșie, pisica ei s-a așezat sub masă, cu cearșafurile în jos, pe care zăcea defuncta; când au venit la slujba de înmormântare, pisica s-a așezat pe prag. Când toată lumea a ieșit să-și îngroape stăpâna în parc, pisica a mers cu toată lumea, dar nu s-a mai întors, a dispărut, nu a mai venit să mănânce. Când, după câteva zile, locuitorii s-au dus la mormânt, pisica a zăcut pe el înghețată. Și nu dovedește asta că pisica are suflet? La aceasta mi-au răspuns: „Da, animalele au suflet, dar este trecător.” Un suflet trecător? Dat spre folosință? Întrebarea s-a scufundat în întunericul incomprehensibilității. Și am persistat în indignare timp de cincisprezece sau douăzeci de ani.

Ultima persoană care mi-a răspuns a fost părintele Alexandru din Ufa. Mi-a scris că omul va intra în paradis transformat, dar nu am auzit de transformarea animalelor (ca răspuns la cuvintele mele că animalele erau în paradis, leul păștea cu mielul, animalele părăseau paradisul și abia după ce omul a început să ucidă).

Și întrebarea mea a rămas fără răspuns. Transfigurarea animalelor?

Dar, se pare că un răspuns la întrebare era pregătit de sus...

În Pavlodar, unde am locuit după mulți ani de închisoare împreună cu fiul meu, cartea „Raiul și Iadul” mi-a ajuns în mâini.

Vorbește despre fericitul Andrei. Au fost trei: în secolul al III-lea, în secolele al IX-lea și al X-lea (dar memoria mea e slabă, cel care a fost răpit până în al treilea cer [1] ; mai sus, îmi amintesc, apostolul Pavel nu s-a ridicat).

Acolo, minunându-se de înălțimea și frumusețea de nedescris a copacilor din paradis, fericitul Andrei a văzut animale alunecând de culoarea zorilor și a cerului, iar blana lor era ca mătasea și răsunau cu sunete muzicale.

Și pe când se minuna, i s-a auzit un Glas de sus: „De ce te miri, Andrei? Chiar crezi că Dumnezeu va da stricăciune chiar și uneia dintre făpturile Sale?”

Inima a început să-mi bată ca o pasăre. Luând o foaie de calc, am copiat pagina de titlu a cărții și i-am trimis o întrebare lui Ufa: „Pot să cred o carte publicată sub vechiul regim și aprobată de Sinod?” Răspunsul a fost: „Da, crede-o”.

Apoi i-am scris Părintelui Alexandru rândurile despre fericitul Andrei și Vocea de sus. Și pacea a venit în mintea și inima mea.”

DIMINUARE

Fiecare persoană care începe să citească sensul Evangheliei cu seriozitate, cu atenție, și nu doar pentru a-și lărgi orizonturile și a satisface nevoi culturale, își dă seama foarte devreme că Împărăția Cerurilor reprezintă ceva diferit de această lume. Acele valori și acele cantități, acele realități pe care le reprezintă Împărăția Cerurilor, diferă de valorile și prioritățile acestei lumi.

Trăim acum într-o lume în care totul este determinat de dorința unei persoane de putere și de capacitatea de a exercita și deține această putere. Și adesea ni se pare că acesta este singurul mod de a trăi. Nu observăm și nu trecem cu vederea acele cazuri în care vedem că o persoană care trăiește cu o sete atât de intensă de a se agăța de putere se epuizează, se schilodează și schilodează mulți, mulți oameni din jurul său.

Când Isus l-a întâlnit pe Pontius Pilat, l-a pus întrebarea: „Ești Tu Împăratul Iudeilor?” Isus a răspuns: „ **Împărăția Mea nu este din lumea aceasta** ” (Ioan 18:36). De aceea, când Isus a vorbit despre Împărăția Cerurilor, a folosit pilde. Este imposibil să explici ce este Împărăția Cerurilor în conceptele și categoriile acestei lumi.

Și iată-i pe ucenicii Săi. Ei, ca și noi, nu erau deloc îngeri. Erau oameni crescuți într-un anumit mediu social, unde se știe că cel mai mare este cel mai mare, iar cel mai mare dintre toți este cel care are cea mai mare putere.

Când au început să-L urmeze pe Isus, au crezut că El era Mesia. Pe atunci, ideile lor despre împărăția mesianic, despre triumful mesianic erau destul de umane. Ei credeau că împărăția mesianic va veni exact în acest mod uman, prin forță și putere.

Miracolele pe care le-a înfăptuit Isus - vindecări, înviere a morților - au fost manifestări ale unei mari puteri. Această putere a dat autoritate, iar ucenicii, la un moment dat, au fost înșelați de această putere.

Însă curând Iisus Hristos a început să le zdruncine această idee. Iată, frații Ioan și Iacov au venit la Iisus și au zis: „ **Dă-ne nouă să ședem unul la dreapta Ta și altul la stânga Ta, întru slava Ta** ” (Marcu 10:37). Ei tânjeau după această putere. Iisus le-a răspuns: „ **Nu știți ce cereți** ” (Marcu 10:38). Când Iisus a început să vorbească despre umilință, scuipat, respins, acest lucru nu a intrat deloc în înțelegerea ucenicilor. Ucenicii pur și simplu nu au putut înțelege. Și Petru a început să-L oprească, zicând: „ **Ai milă de Tine Însuți, Doamne; aceasta nu Ți se va face** ” (Matei 16:22). Atunci Iisus L-a luat și i-a zis: „ **Înapoi de Mine, Satano, ești o piatră de poticnire pentru Mine! Căci nu gândești la lucrurile lui Dumnezeu, ci la cele ale oamenilor** ” (Matei 16:23).

Foarte devreme ucenicilor le-a devenit clar că Împărăția Cerurilor necesită unele schimbări interioare, transformare în persoana însăși. Evanghelia după Matei descrie o situație în care Isus explică ce trebuie să se întâmple cu o persoană care poate intra în Împărăția Cerurilor.

„ **În vremea aceea, ucenicii s-au apropiat de Isus și I-au zis: «Cine este cel mai mare în Împărăția cerurilor?** »” (Matei 18:1).

Ce a făcut Isus? A chemat un copilaș. L-a pus în mijlocul lor, ca și cum l-ar fi pus în frunte, și a zis: „ **Adevărat vă spun că, dacă nu vă veți întoarce și nu vă veți face ca pruncii, nu veți intra în Împărăția cerurilor. De aceea, oricine se smerește ca acest copilaș, este cel mai mare în Împărăția cerurilor** ” (Matei 18:3-4). „Să se smerească pe sine” poate fi tradus prin „să se smerească pe sine”.

Aici, desigur, nu vorbim despre o persoană care se transformă într-un copil, ca și cum ar opri limita creșterii. Isus nu cere acest lucru. El nu spune: „Dacă nu vă faceți copii”. El spune: dacă nu vă veți întoarce și nu veți fi *ca* copiii, nu veți intra în Împărăția Cerurilor. Și acest lucru *este* foarte important.

Cel care va intra în Împărăție va fi cel care se smerește și devine ca un copil. Un copil este complet dependent de ceilalți oameni. El nu are puterea care să le permită oamenilor să supraviețuiască în această lume. Este dependent, neprotejat, într-un fel este foarte vulnerabil. Trebuie să se bazeze pe dragostea părinților săi, trebuie să aibă încredere că aceștia îl vor proteja, păstra, hrăni, mângâia, învăța, adică întreaga sa viață este plină de un fel de încredere inițială.

Și asta este ceea ce spune Isus, că Tatăl Ceresc așteaptă de la oameni tocmai acest fel de încredere în El. El așteaptă ca oamenii să nu construiască un fel de ziduri protectoare în jurul lor, să nu mărească limitele puterii lor, ci să se facă din ce în ce mai dependenți de Dumnezeu chiar și în cele mai mici lucruri.

Este interesant că Isus spune: oricine se smerește (se coboară) ca acest copil.

La urma urmei, de foarte multe ori ceva este neplăcut pentru un copil. Dar el trebuie să accepte ceea ce este, că nu poate fi altfel. De exemplu, părinții beau. Nu-i place, dar totuși acceptă cumva, încrederea în ei rămâne o vreme. Într-unul dintre adăposturile din Letonia, am văzut copii care își iubeau părinții alcoolici care i-au abandonat.

Un copil este capabil de smerenie. Și iată ceea ce trebuie să dezvoltăm în noi înșine: capacitatea de a ne smeri înaintea Tatălui Ceresc și de a avea încredere în providența Lui, în grija Lui pentru noi.

Smerenia voinței cuiva, dorințele cuiva înaintea voinței Sale, a dorinței Sale - aceasta este smerenia care îl face pe om mare în Împărăția Cerurilor.

Maica Domnului a devenit un exemplu de o astfel de smerenie.

Cine era ea după standardele acestei lumi? O fată evreică simplă, logodită cu un văduv în vârstă, Iosif. Nu avea niciun avantaj față de ceilalți. Dar când Îngerul Domnului i s-a arătat și i-a spus că va deveni Mama Mântuitorului acestei lumi, tot ce a spus ea a fost: „ **Iată, roaba Domnului; fie-mi mie după cuvântul tău** ” (Luca 1:38). Nu și-a înălțat inima proclamându-și măreția, ci s-a smerit și a devenit smerită în inima ei. Și aceasta o face mare în Împărăția lui Dumnezeu.

Există și alte locuri în Evanghelie: aceasta este parabola săracului Lazăr și a bogatului și cuvintele lui Isus cu care îi mustră pe farisei: ce este mare înaintea oamenilor este urâciune înaintea lui Dumnezeu.

Smerenia nu este suprimarea esenței, a naturii cuiva, nu este violență împotriva propriei persoane. Pentru a înțelege sensul smereniei, misterul smereniei, trebuie să ne adâncim în imaginea lui Isus Hristos. Fără Hristos, va fi o falsă smerenie. Ne vom juca de-a ea.

Dar trebuie să absorbim din ce în ce mai mult imaginea lui Isus Hristos, să imităm această imagine și să vedem cum este El: fiind Fiul lui Dumnezeu, fiind purtătorul gloriei veșnice, El devine unul dintre săraci. Deși s-ar fi putut naște într-o familie regală, El alege soarta fiului unui tâmplar. Ar fi putut domni peste cei puternici ai acestei lumi, dar El alege să se asocieze cu vameși, păcătoși, desfrânate, cu bolnavii, cu schilozii. El alege ca ucenici ai Săi nu pe înțelepții strălucitori care înțeleg totul pe neașteptate, ci pe pescarii galileeni. În cele din urmă, El moare pe cruce ca un sclav.

Numai aprofundând această cale a lui Iisus Hristos - și ne putem aprofunda în ea doar iubindu-L, adică agățându-ne de El - vom simți ce este umilința, ce este smerenia.

Sfântul Charles de Foucauld a exclamat: „O, Doamne! Cât de curând va iubi cel ce Te iubește locul din urmă.” Și și-a petrecut întreaga viață luptând pentru penultimul loc, știind că Iisus Hristos ocupase cu fermitate ultimul loc.

SUNTEM COPII AI LUI DUMNEZEU

Unul dintre învățătorii Bisericii a spus: cuvântul „Dumnezeu” este mult mai puțin semnificativ pentru noi decât cuvântul „Tată”. Cuvântul „Dumnezeu” subliniază diferența dintre El și noi, cuvântul „Tată” arată rudenia: suntem copiii Lui, ai noștri, ai noștri, mereu și neclintit iubiți. Și cât de bucuros este pentru noi să răspundem acestei iubiri!

Sfânta Scriptură pune întrebarea: „ **Cine este omul?** ” (Psalmul 24:12). De asemenea, oferă răspunsul: ești un copil al lui Dumnezeu.

Suntem copiii lui Dumnezeu. Dumnezeu nu are prieteni sau străini, credincioși sau necredincioși.

Trebuie să ne dăm seama de natura noastră interioară profundă, să ne vedem asemănarea cu Dumnezeu. Se pare că avem toate perfecțiunile și sfințenia pe care le are Tatăl nostru Ceresc. De aceea Domnul spune: „ **Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru care este în ceruri desăvârșit este** ” (Matei 5:48).

Domnul ne-a înzestrat nu doar cu existență, chip și asemănare, ci și cu activitate divină.

O persoană este confuză din cauza propriilor păcate și neajunsuri, a ispitelor din jur, a circumstanțelor dificile ale vieții și începe să se rătăcească. Rătăcirea este tipică pentru cei care nu își dau seama că sunt copii ai lui Dumnezeu.

Și dacă ne dăm seama și credem cu tărie, sperăm și ne bucurăm, atunci avem o liniște sufletească inalienabilă - starea noastră naturală.

Suntem copii ai lui Dumnezeu atât prin fire, cât și prin har. Prin fire ne-am încălcat loialitatea față de Tatăl nostru ceresc, dar prin har Fiul lui Dumnezeu ne-a restaurat-o.

Murind pentru noi pe cruce, El ne-a adus la Părintele Său. Prin aceste mijloace pline de har vom trăi.

Suntem călători temporari aici pe pământ și suntem în pericol constant.

Așadar, cum trebuie o persoană să se țină strâns de Tatăl său Ceresc, cum trebuie să fie devotată voinței lui Dumnezeu în toate!

Când venim la Domnul cu adevăr profund și sincer și cu smerenie, conștientizând neputința și păcătoșenia noastră, aceasta este sursa sfințeniei.

Domnul spune: „ **La acesta Îmi voi uita: la cel smerit și smerit în duhul său și care se cutremură de cuvântul Meu** ” (Isaia 66:2). „ **Dumnezeu stă împotriva celor mândri, dar dă har celor smeriți** ” (Iacov 4:6).

Să aducem Domnului această smerenie a sufletului.

DE UNDE VINE RĂUL?

Una dintre cele mai fundamentale întrebări care se pune în fața unei persoane atunci când începe să-și înțeleagă existența în lume, viața sa, este contactul cu răul.

Când se confruntă cu răul, o persoană își pune două întrebări: de unde vine răul în lume și cum ar trebui să se raporteze la rău?

Foarte des, o persoană atribuie existența răului lui Dumnezeu. Aceasta este o temă eternă. Dostoievski spunea că nu acceptă Împărăția Cerurilor dacă aceasta costă o lacrimă de copil. Existența răului în lume este cea care împiedică adesea o persoană să-L accepte pe Dumnezeu.

Răul nu este uniform. Există rău - răul social, pe care îl putem considera în viața umană: cruzimea, războaiele, oprimarea, umilirea unei persoane de către alta. Reformele sociale sunt încercări de a justifica și de a crea o anumită ordine socială, o bază juridică pe care ar fi posibilă combaterea răului.

A doua arie a răului este răul irațional, adică răul pe care îl observăm în natură: creaturi care se devorează reciproc, cutremure, dezastre, boli, moarte.

În sfera existenței umane, sursa răului este inima omului. Dostoievski spunea că câmpul de luptă este inima omului, în care se luptă Dumnezeu și diavolul.

Pentru a găsi atitudinea corectă față de rău, trebuie să citim cu mare atenție primele capitole ale cărții Genezei, povestea căderii omului.

Când citim primul capitol al Genezei, vedem că Dumnezeu a creat lumea ca fiind bună. Totuși, Biblia arată că, odată cu crearea lumii bune, există o bază

irațională a răului care îl supune pe primul om ispitei. Când omul se combină cu această ispită, când se îndepărtează de Dumnezeu, atunci răul intră în lumea lui.

Această poveste biblică arată, într-un fel, că răul nu are o bază esențială, el se străduiește să cucerească spațiul liber, să cucerească inima omului. Și numai omul, cu energia sa, cu impulsul său spiritual, poate da acestui rău o oarecare existență.

Este important să știi ce se află în centrul vieții tale. Odată, doi tineri letoni au venit să ne viziteze: un băiat și o fată care se convertiseră recent la ortodoxie. Prima întrebare pe care au pus-o a fost despre Anticrist. Au fost foarte intimidați. Fata a spus, aproape în lacrimi, că într-o mănăstire i s-a spus că toată lumea ar trebui să meargă la mănăstiri: Anticristul este activ în lume și numai acolo se poate mântui cineva de el. Iar tânărul a spus că știe oameni care, din acest motiv, se mută din orașe în pădure, își construiesc colibe acolo. Am întrebat în glumă: „De ce nu pe Lună? Nu o vor găsi acolo imediat!" „Ce ar trebui să facem?", a întrebat el. „Uită-te la ce crezi, la ce ai ajuns. Crezul nu spune nimic despre credința în Anticrist, spune despre credința în Dumnezeu. Concentrează-te pe asta." Când sugerează mutarea centrului atenției către rău, atunci răul capătă o mare putere.

Știm din Scriptură că Anticristul va veni și Domnul îl va ucide cu duhul gurii Sale. Și știm despre întruchiparea răului în această lume încă din primele vremuri ale creștinismului: Nero, Irod. Și tiranii secolului XX: Lenin, Stalin și Hitler. Toți erau oameni posedați. Dar nu ar trebui să ne temem de această putere. După cum spunea Venerabilul Siluan Athonitul, „diavolul doar sperie, dar nu are putere".

Trebuie să pornim de la faptul că „Domnul este lumina și Mântuitorul meu. De cine să mă tem? De cine să mă înspăimânt?" Cu Dumnezeu, omul nu se teme de nimeni. Poate un copil mic, ținut în brațele unei mame iubitoare, să se teamă de ceva? El se bucură, zâmbește fericit. Și chiar dacă apare cineva cu o înfățișare înspăimântătoare, s-ar putea să-i fie puțin frică la început, dar știe că este cu mama sa și că această persoană nu-i poate face nimic.

Se pune întrebarea: ce atrage răul spre sine? Starea de gol spiritual atrage răul spre sine.

Dacă Domnul locuiește într-un om, atunci răul nu poate înrobi o persoană și nu o poate invada. Dacă casa este goală, atunci tâlharii intră în ea și iau tot ce se află acolo. Dar dacă cineva este în casă, aude pași sau voci, atunci nu va intra în casă cu efracția, se va teme.

Găsim o înțelegere foarte profundă a naturii umane, a esenței umane ca atare la Nietzsche, deși a fost o persoană contradictorie în multe privințe. Însăși filosofia lui Nietzsche este un fel de protest împotriva creștinismului, care a devenit filistin, împotmolit în complacere și prostie. Una dintre revelațiile lui Nietzsche, când definește diagnosticul stării sufletului unui om modern, spune că Dumnezeu a murit în sufletele oamenilor. El a murit, El nu este acolo. În același timp, spune că omul nu va tolera niciodată golul. Starea de gol este cea mai insuportabilă pentru om. Omul se aruncă atunci în veselie, în autodistrugere, ceea ce adâncește acest gol.

Unul dintre oamenii iluminați, Fiodor Dostoievski, în „Frații Karamazov" oferă două exemple despre cum golul interior atrage o persoană în procesul de autodistrugere în moduri diferite. Personalități foarte contradictorii - Ivan și Dmitri Karamazov - sunt unite de acel gol spiritual, pe care încearcă să-l umple fiecare în felul său. Dar, în ambele cazuri, renunțarea la Dumnezeu duce la acumularea răului în sufletele lor. Iar răul care a triumfat în sufletul unei persoane își caută deja un fel de întruchipare.

O persoană își păstrează întotdeauna natura sa creativă, chemarea sa creativă, pentru că o persoană este chemată să creeze, o persoană nu poate să nu creeze. Singura întrebare este dacă această creativitate are o bază pozitivă, care afirmă viața, sau dacă are un fundal întunecat, atunci creativitatea devine distructivă. O persoană poate fi absorbită de un triumf al unei apocalipse întunecate. Când auzim muzica lui Wagner, în ea este prezent un astfel de patos apocaliptic al distrugerii. Se dovedește că poate infecta sufletele oamenilor unei întregi epoci.

Fericitul Augustin a spus că Domnul ne-a creat cu dorința de Sine în inimile noastre și inima noastră nu se va odihni până nu va găsi pacea în Domnul.

Uneori, o persoană trebuie să treacă prin dificila experiență de a-L înlocui pe Dumnezeu cu altceva pentru a înțelege că aceste lucruri sunt create, sunt inferioare lui Dumnezeu, nu pot consola o persoană pe dinăuntru, persoana va rămâne nemulțumită. La fel este și când unui copil flămând i se oferă o suzetă. O va scuipa pentru că vrea să mănânce ceva adevărat. Același lucru este valabil și pentru o persoană. El găsește întotdeauna niște înlocuitori, surogate, imitații, iar această imitație nu va umple niciodată o persoană cu bucurie, pace. Nu se va întâmpla niciodată. O persoană va distruge de foarte multe ori cu propria viață ceea ce ea însăși a creat.

Răul nu are de fapt nicio bază ontologică, deoarece este întotdeauna o forță distructivă, mai degrabă decât una creativă.

În principiu, putem numi răul o abatere de la fundamentele vitale ale ființei. Dumnezeu nu creează răul. Dar libertatea acordată omului presupune că acesta îl poate folosi și își poate abate voința de la bine.

Răul irațional, revărsat în natură, este greu de explicat și de acceptat. Cu toate acestea, în multe dezastre și catastrofe naturale pe care le observăm în lumea modernă, se poate observa legătura lor strânsă cu activitatea umană. Când o persoană începe să trateze această lume, care îi este dată spre cultivare și îngrijire, într-un mod prădător, atunci lumea se răzvrătește ca și cum ar fi împotriva omului, începe o luptă între creaturi. Ceva se întâmplă în adâncurile lumii, o rebeliune irațională cu care intrăm în contact. Așadar, nu se poate spune că omul nu este pe deplin responsabil pentru acest lucru.

Toate manifestările răului pe care le vedem în viața umană se datorează faptului că omul și-a distorsionat natura. Dorința de a trăi nu în iubire, în afara acordului chiar și cu legea Vechiului Testament, ci dorința de a trăi complet egocentric duce la faptul că răul își începe mișcarea în spațiul social. De obicei, o astfel de cale spontană de multiplicare a răului constă în faptul că răul dă naștere inevitabil răului, adică reprimarea dă naștere la rebeliune, violența dă naștere la rezistență, care nu depășește cadrul aceleiași violențe.

În final, ajungem la situația pe care filosoful englez Thomas Hobbes a descris-o astfel: „Viața și existența omului într-o lume decăzută este un război al tuturor împotriva tuturor sau un război cu toți.” Hobbes vede aceasta ca fiind rațiunea existenței statului: este necesar pentru ca răul și războiul să nu transforme viața umană într-un haos complet. Există un sâmbure de adevăr în aceasta. Ceea ce o persoană poate pune în fața dezlănțuirii răului este legea, ca o anumită limită, o anumită graniță care se bazează pe frica de om: dacă treci această graniță, vei fi pedepsit.

Este necesar să înțelegem că legea nu poate în niciun fel să corecteze sau să vindece adâncimile omului. Poate pune răul în anumite limite, îl poate înfrâna, dar nu-l poate eradica.

Cel mai important lucru pentru o persoană este să iasă din starea de vid. Acest lucru este posibil doar atunci când o persoană intră pe calea spiritualizării vieții sale și nu rămâne pe calea socializării vieții.

Unii oameni moderni iubesc calea socializării, dar se tem sau nu vor să o urmeze pe calea spirituală. După ce a parcurs calea socializării, o persoană dorește să trăiască doar o viață exterioară, fără Dumnezeu. Trăiește în lumea naturală, socială, istorică. Dar este important pentru ea să intre în lumea vieții spirituale, o lume specială, o lume în care există cea mai reală, cea mai înaltă viață. Desigur,

o persoană trebuie să muncească, să trudească, prin urmare, este implicată în viața socială. Dar este important să facă orice muncă de dragul lui Dumnezeu și cu Dumnezeu. Vedem cum fără Dumnezeu toate faptele omenești sunt distruse. Nu putem părăsi această lume până când sufletul nu este separat de trup. Prin urmare, este foarte important pentru o persoană, care trăiește în această lume, să se descurce spiritual cu această lume. O corabie navighează pe apă, dar nu ar trebui să fie apă în ea. Dacă există un fel de gaură, se va umple cu apă și se va scufunda până la fund. Dacă o persoană își deschide larg sufletul către această lume, va avea loc o prăbușire a personalității.

Ceea ce face Domnul Iisus Hristos ne arată calea eroismului și posibilitatea de a lupta împotriva răului. Hristos nu se limitează doar la a izola răul sau a se distanța de el. El vine în lume și tot răul acestei lumi cade asupra Lui. El arată calea: adevărata victorie asupra răului poate fi obținută doar atunci când o persoană își asumă isprava de a nu răspunde răului cu rău, numai în acest caz se poate opri lanțul multiplicării răului.

De unde poate cineva să obțină puterea pentru o astfel de atitudine, pentru o astfel de atitudine în această lume? Nu poate exista decât un singur răspuns creștin: să privești la isprava lui Dumnezeu și să absorbi Duhul Sfânt. Dumnezeul Creator este nelimitat și infinit. Iar răul, ca manifestare a unui fel de boală creată sau a unei distorsiuni create, are totuși un fel de scop în sine. Astfel, supremul poate fi depășit doar printr-o conexiune cu transcendentalul și infinitul.

OBSERVAȚIE RĂU

Un subiect alunecos pentru conștiința modernă este obsesia omului pentru rău.

În istoria creștinismului au existat întotdeauna situații când, sub atacul răului, personalitatea umană a devenit neajutorată, adică a apărut o stare care poate fi numită obsesie față de rău.

Într-un fel, orice ședere lungă în rău reprezintă un anumit grad de obsesie. Ce caracterizează starea de obsesie? O persoană își pierde atât de mult sobrietatea conștiinței, mintea, încât nu se mai gândește la consecințele pe care rămânerea în acest rău le aduce asupra sa, asupra vecinilor săi, ca să nu mai vorbim de alți oameni.

Dar există o stare în care o persoană își dă seama că există o anumită forță, putere în interiorul ei, căreia nu îi poate rezista.

Este posibil să se distingă cazurile în care o persoană cade în obsesie din cauza unui anumit stil de viață, adică dacă o persoană se deda la beție și pasiuni

sălbatice pentru o lungă perioadă de timp, atunci este clar la ce va duce acest lucru.

Însă au existat situații în istorie când aproape întreaga societate a fost posedată într-o oarecare măsură. Întotdeauna mi-a fost foarte greu să înțeleg cum, de exemplu, în timpul erei Hitler, națiunea germană, care poartă în sine perspective filozofice, poetice și muzicale foarte profunde, a putut fi posedată de o ideologie foarte superficială, lipsită de suflet. Poate că soluția la acest mister sau la aceste situații din istoria omenirii se află în cartea lui Iov sau în opere precum Faust de Goethe și Maestrul și Margareta de Bulgakov.

Domnul pare să permită acest lucru, dacă omenirea, la un moment dat, refuză să se apropie de Dumnezeu. Lecția este: dacă nu vrei să-L vezi pe Dumnezeu, îl vei vedea pe diavol. Dostoievski, cu mult înainte de Revoluția Rusă, aprofundând adâncurile conștiinței contemporanilor săi, a prevăzut la ce va duce acest lucru. Trebuie să fim întotdeauna conștienți de faptul că obsesia este o cale directă spre distrugere. Dacă răul în această lume este într-un anumit sens inevitabil și poate fi compatibil cu viața (spunem chiar că răul face parte din viața noastră), atunci starea de obsesie este deja o stare a unei căi puternice și evidente spre distrugere.

Pe de altă parte, trebuie să înțelegem că posedarea este întotdeauna o experiență care se poate transforma în opusul ei, așa cum a fost cazul demonizatului din Gadaren. Oamenii chinuiți de demoni, care își pierduseră complet forma umană și erau separați de viața umană, se vindecau atunci când intrau în contact cu Iisus Hristos. Când demonii părăsesc o persoană, atunci această persoană, simțindu-L și recunoscându-L pe Domnul Iisus Hristos și puterea Lui în viața sa, se agață pentru totdeauna de El cu tot sufletul său.

Acest lucru este valabil și pentru Maria Magdalena, care era posedată de șapte demoni, pe care Hristos i-a alungat, și ea s-a lipit de El din toată inima, devenind cea mai credincioasă ucenică a Domnului.

Când întâlnim o persoană aflată într-o stare de obsesie și nu știm ce să facem, cum să acționăm, trebuie să ne amintim că pentru Domnul nu există situații nerezolvabile. Foarte des în viața noastră întâlnim manifestări de obsesie pentru a învăța să credem în Dumnezeu și să iubim acest suflet suferind, deoarece obsesia implică întotdeauna o mare suferință pentru o persoană. Acolo unde suferința devine nemărginită, acolo dragostea lui Dumnezeu și compasiunea lui Dumnezeu se apropie foarte mult de o persoană.

Aceste stări de obsesie pot duce adesea la un fel de răsturnare profundă și la pocăință, când deja înțelegem că inima umană nu poate fi goală: fie este plină de

viață divină, sens, pace, iubire, fie este plină de rău și apoi dă naștere unui rău și mai mare, unui întreg cerc vicios de suferință, lipsă de speranță și disperare.

DESPRE PASIUNI

Teologul ortodox francez Olivier Clement, în cartea sa „Origines”, creează un fel de imagine a sfințeniei în antropologia patristică. Aceasta este o descriere a acelor perspective despre om oferite de Sfinții Părinți. Mi-a plăcut foarte mult ideea că omul are, prin natura sa, un fel de parte pasională a sufletului. Pasiunea, într-un fel, este un fel de forță vitală a omului. Întreaga problemă cu omul este că natura sa a fost distorsionată. El a fost întotdeauna chemat să subordoneze partea inferioară celei superioare, dar prin cădere s-a întâmplat contrariul în om: partea inferioară a omului subordonează mintea, spiritul și conștiința superioare.

Pasiunile în sine, dacă sunt îndreptate către un scop corect, pot servi bine. Se pot da exemple din viață atunci când o persoană foarte pasionată servește binelui prin pasiunea sa.

În parohia noastră există Alexandru, pe care mulți îl numesc „catolic ortodox”. Se împărtășește la slujbă, apoi vine la biserica noastră, unde îi place și să se roage. Îi place cu pasiune să colecteze plante medicinale, știind totul despre ele, și face asta pentru alții. Îi vindecă pe toți cei pe care îi poate ajuta și o face complet gratuit. Se grăbește literalmente să ajute pe oricine suferă de o boală.

Acest om arată ca un zelotă. Își dorește cu adevărat să facă o treabă bună și își dedică toată puterea acesteia, uitând de sine însuși. Este adesea obosit, îi este frig, dar vrea să ajute oamenii și o face minunat. Există zel pentru ajutor. O face atât de ușor, cu bucurie. Toți oamenii, când acceptă darurile sale, sunt și ei, cum ar spune, saturați de bucuria lui. Se străduiește foarte, foarte mult să ajute o persoană, iar Domnul îi dă inspirație pentru aceasta, pentru că în inima lui există doar o dorință pură de bine, nu există interes personal, nu există așteptarea că i se va mulțumi. Este jenat de recunoștință, dar încearcă să slujească tot timpul, și să slujească, și să slujească. Toată lumea este surprinsă unde găsește atâta putere pentru aceasta. În exterior, este un om slab și bolnav, dar după cuvântul apostolului, „ **puterea lui Dumnezeu se desăvârșește în slăbiciune** ” (2 Corinteni 12:9). Credincioșii înțeleg că face aceasta nu prin propria putere, ci prin puterea lui Dumnezeu. Toate acestea pentru că are o dorință sfântă de a-și sluji aproapele.

Există însă și alte cazuri când o anumită pasiune începe să crească necontrolat într-o persoană, devine nestăvilită. Aceasta amintește de o căruță care se mișcă de obicei pe patru roți, iar când trei dispar, începe să se târască pe o singură

roată. O persoană are o natură complexă, o pasiune poate înlocui celelalte. De exemplu, dacă o persoană este copleșită de setea de putere, atunci o pasiune foarte puternică poate înlocui slăbiciunile persoanei: efeminarea, lenea, indecizia. O persoană va părea virtuoasă la exterior, dar, de fapt, aceasta este doar o manifestare a unei singure pasiuni.

Care este viciul pasiunii? Acea pasiune este întotdeauna oarbă, nu este capabilă să gândească, să cântărească, să se gândească la consecințe. Este o dorință oarbă, nestăpânită pentru ceva, o persoană nu se gândește nici la căi, nici la mijloace.

De exemplu, cineva copleșit de iubirea de bani poate foarte bine să înceapă să distrugă alți oameni. În relațiile care domnesc în lumea economică, mai ales în etapa capitalismului timpuriu, o persoană obsedată de pasiunea iubirii de bani se transformă într-un fel de monstru nemilos, care poate călca în picioare un număr nesfârșit de vieți omenești. În momentul în care o persoană încetează să-și coreleze pasiunea cu un anumit criteriu de bine și rău, adică atunci când o persoană nu se mai întreabă dacă este posibil să acționeze astfel sau nu, în acel moment o persoană devine un atractor și purtător al răului. În niciun caz nu putem spune că manifestarea pasiunii este o manifestare a libertății umane. Dimpotrivă, este o sclavie completă.

Nikolai Berdiaev spunea că pasiunea este o emoție de lungă durată și intelectualizată, adică, deși ea însăși este lipsită de rațiune, distorsionează complet rațiunea, o subjugă sieși. Drept urmare, rațiunea funcționează complet în afara oricăror criterii etice pentru a-și atinge propriile scopuri.

Orice pasiune care depășește și nu este supusă spiritului este întotdeauna purtătoare și multiplicatoare de rău în această lume, deoarece persoana posedată de ea încearcă să subjuge o altă persoană. Prin urmare, pasiune este întotdeauna violență împotriva altei persoane, iar acolo unde există violență, nu există, desigur, iubire, există rezistență, suferință, răutate.

Calea naturală pe care pasiunea o conduce pe o persoană este pierderea treptată a libertății interioare.

Culmea libertății interioare constă în plenitudinea vieții spirituale, unde toate puterile unei persoane, atât cele interioare, cât și cele exterioare, sunt subordonate iubirii față de Dumnezeu și față de aproapele, când totul slujește acesteia.

Însă începutul libertății interioare este atunci când o persoană poate, într-un anumit fel, să spună „Da” la ceva din sine și din afara sa și să spună „Nu” la altceva și să stea în această poziție a alegerii făcute.

Când pasiunea pune stăpânire pe o persoană, ea rostește deja aceste „da” și „nu” pentru acea persoană.

Aceasta este, desigur, o mare pierdere. Dacă o persoană și-a pierdut libertatea interioară, devine incapabilă să împărtășească libertatea și demnitatea cu o altă persoană. Atunci vrea să pună stăpânire pe această persoană, iar acest lucru nu este niciodată posibil în principiu.

Lumea modernă este, într-un fel, o imagine model a unei lupte nereușite împotriva răului. Acest eșec este determinat de faptul că oamenii încearcă să suprime și să distrugă o violență cu o altă violență. Vedem că această poziție este un fel de cerc vicios, un fel de lipsă de speranță. În același timp, este foarte greu să renunți la ea. Când citim cuvintele lui Nikolai Berdiaev despre cum răul este învins din interior, înțelegem că vorbește despre procesul pocăinței. Când o persoană își dă seama că este purtătoare a răului, că sufletul său este capturat de rău, se poate întoarce către Dumnezeu și poate ieși din cercul vicios.

În comentariul său la rugăciunea „Tatăl nostru”, Mitropolitul Antonie de Suroj spune că această rugăciune poate fi citită nu doar de sus în jos, ci și de la celălalt capăt, adică începând cu faptul că o persoană își dă seama că zace în rău. Iar prima rugăciune este apoi un strigăt de ajutor: „Doamne, izbăvește-ne de cel rău!” adică izbăvește-ne de cel rău.

Care este diferența dintre o luptă împotriva răului înțeleasă corect și una greșit? Dacă lupta este incorectă, este o luptă împotriva omului, iar o luptă spirituală înțeleasă corect este o luptă pentru om. Dacă luptăm împotriva omului, atunci violența va genera întotdeauna protestul omului.

Foarte des, agățarea de rău, mai ales pentru generația tânără, este o consecință a unei atitudini pedagogice incorecte. Când încearcă să impună ceva unui tânăr, acesta intră într-o stare de protest, adesea nici măcar nu-i pasă sub ce formă este exprimat acest protest, pur și simplu protestează. Desigur, această stare nu este deosebit de creativă pentru a protesta, dar altfel nu poate rezista violenței. Foarte des, astfel de răni adânci care sunt provocate unei persoane în tinerețe duc la faptul că aceasta se opune la ceva toată viața și nu poate afirma nimic pozitiv în viața sa.

Lupta pentru om este cea care determină înțelegerea faptului că omul trebuie luminat și refăcut, deoarece refăcerea omului implică un atac la adresa chipului

lui Dumnezeu, iar el trebuie transformat. Pentru a lupta pentru om, trebuie să înțelegem un lucru: Dumnezeu luptă deja pentru acest om înainte de lupta noastră; iar Duhul Sfânt este mereu aproape de om, dezvăluindu-Se mereu în viața omului. Iar cel mai important lucru pentru această transformare a firii omului este să învățăm să urmăm acele mișcări ale sufletului care ne sunt inspirate de Duhul Sfânt.

Faptul că o persoană este afectată este un fel de axiomă în înțelegerea unei persoane. Iluzia secolului al XVIII-lea că o persoană este bună, armonioasă și pe deplin conștientă a fost distrusă în secolul al XIX-lea, iar întregul proces al istoriei culturale ulterioare, precum și cele două războaie mondiale, au arătat că totul nu este atât de bine la o persoană, ci mai degrabă rău. Cum se manifestă afectarea unei persoane? Foarte des, se întâmplă ceea ce a exprimat cu exactitate părintele Pavel Florensky: „Totul în mine este liber, cu excepția mea." O persoană este un fel de prizonier care nu face ceva el însuși, ci în care se întâmplă ceva. Acest lucru se întâmplă foarte des atunci când mintea începe să trăiască o viață complet arbitrară, creează niște scheme, dar acestea sunt lipsite de viață, pentru că inima nu este conectată. Sau, dimpotrivă, o persoană este foarte încrezătoare, acționează fără raționament, intră tot timpul în niște situații absurde, devine ridicolă.

Același lucru se poate aplica și sferei sexuale, când sufletul și trupul unei persoane trăiesc ca și cum ar fi în planuri diferite, persoana nu se mai controlează pe sine, altceva o controlează.

De ce se produce această divizare în sufletul uman?

Pentru că vrea să-și pună „eul", eul său, în locul lui Dumnezeu. Bineînțeles, nimeni nu se închină în fața acestui zeu, toată lumea fuge de el.

Singurul care poate stabili ordine în această fragmentare, dualitate, dezordine a omului este Iisus Hristos. Personalitatea Sa divină, Sinele Său poate pătrunde în sufletul uman. Așa cum Iisus i-a spus mării: „Liniștește-te, taci", tot așa El poate aduce pace și ordine în sufletul uman, pentru că de foarte multe ori viața umană, sufletul uman este ca o mare clocotitoare, unde totul se mișcă, se înfurie și nu se întrevede niciun sfârșit.

Dimpotrivă, starea naturală, dorită pentru o persoană este pacea, liniștea. Nu este fără motiv că atunci când Hristos îi pregătește pe apostoli pentru moartea Sa și apoi, când Se arată după Înviere, primul lucru pe care îl spune apostolilor este „Pace vouă". Domnul aduce pace sufletelor tulburate ale ucenicilor Săi, care sunt chinuiți de îndoielile lor.

Cuvântul rusesc „pace” are o dublă natură: pacea este atât o stare spirituală, cât și una mentală, dar pacea este și creația lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă că pacea lui Dumnezeu și lumea creată trebuie să fie combinate; una nu poate exista fără cealaltă. Pacea în suflet înseamnă o anumită ordine. Dacă într-un suflet nepacificat toate procesele se desfășoară arbitrar, haotic, atunci pacea în suflet aduce ordine, continuitate a vieții. Acest lucru este foarte important pentru o persoană. Nu degeaba se spune că, dacă o persoană a dobândit această pace în sine, atunci ceilalți oameni sunt atrași de ea, pentru că simt cămin, căldură, prezență.

Într-o stare de confuzie, o persoană este aprinsă de dorința de a se părăsi, de a fugi, de a uita de sine în realitatea virtuală, în plăceri, lux. Dar toate acestea sunt încercări de a evada dintr-o stare interioară nesatisfăcută, devastatoare. Și invers, pacea în suflet înseamnă că o persoană și-a revenit, este în sine și, într-o stare de pace, se poate raporta cu sobru și iubire la o altă persoană, adică poate aduce pace, ordine în viața sa.

A păstra pacea înseamnă a nu lăsa răul să intre în inima ta. Dar știm din propria experiență că răul acționează foarte repede și nu ne cere permisiunea să intre. Știm că răul are multe căi să intre în inima unei persoane: se deghizează în bine, o ia prin surprindere și o crede pe cuvânt. Cum putem fi întotdeauna pregătiți să-l întâmpinăm?

În Evanghelie, Domnul spune: „Vegheați!”. În ce constă această veghere în practică, în viața noastră, în timpul nostru?

O persoană trebuie să aibă capacitatea de a sta înaintea lui Dumnezeu, adică trebuie să facă totul cu Dumnezeu și să simtă constant prezența Lui în viață. De îndată ce o persoană este distrasă de la Dumnezeu, nu vrea să-L vadă, îl va vedea pe diavol.

Este posibil să menținem această anticipare în fiecare clipă?

Trebuie să încercăm să învățăm să ne forțăm să facem asta. Avva Doroteu a spus: „Dacă vrei să fii curios, nu asculta; dacă vrei să spionezi, nu te uita. Dacă vrei să spui ceva care va fi distructiv, inutil, taci, nu spune.” Un sfânt a spus: „Nu m-am pocăit niciodată de tăcerea mea, dar m-am pocăit întotdeauna de cuvintele mele.” Metoda este simplă - abstinența. Este foarte dificil să înduri abstinența, așa cum este să înduri iubirea. John Powell scrie despre asta în cartea sa „Cum să înduri în iubire?”

În viața de zi cu zi, simțim constant nevoia prezenței lui Dumnezeu; chiar dacă vrei să faci ceva simplu, dar dacă nu te rogi, dacă nu spui: „Doamne, ajută!”, totul

o ia peste cap. Nu putem face nici măcar o acțiune mică fără ajutorul Domnului. Domnul spune: „ **Cine este credincios în cele mai puține lucruri este credincios și în cele mari** ” (Luca 16:10). În toate lucrurile, trebuie să încercăm să menținem această comunicare cu Dumnezeu. Nu este necesar să vorbim cu El tot timpul, dar este important să știi că faci ceva cu Dumnezeu. Încă de la început știi că nu ai început să faci ceva singur, ci te-ai rugat Domnului ca El să-ți dea puterea să o faci.

SPIRITUL LIBERTĂȚII

Capacitatea de a alege între bine și rău este doar embrionul libertății.

Ușurința cu care înclinăm spre rău arată că suntem în robie. Alegând răul, ne pierdem libertatea.

Nu tindem spre rău ca atare și vrem întotdeauna binele. Ci, luând binele aparent drept cel real, acționând conform înțelegerii noastre false, facem ceea ce nu vrem cu adevărat. Aceasta este ceea ce arată că nu suntem liberi.

Perfecțiunea libertății spirituale constă în incapacitatea completă de a alege răul.

Dacă dorim întotdeauna binele adevărat, dacă nu doar tindem spre el, ci îl și realizăm, atunci suntem liberi, căci facem ceea ce vrem și fiecare act al voinței noastre își găsește deplina împlinire.

Suntem liberi nu atunci când alegem alternativ binele și răul, ci atunci când iubim și acceptăm pe deplin adevăratul bine și la fel de complet urâm și respingem răul, atunci când facem doar binele, primind bucurie din el și respingem cea mai mică oportunitate de a face ceea ce ne descurajează și ne amăgește pe noi înșine.

Numai cel care a renunțat complet la rău și nu-l mai dorește niciodată este cu adevărat liber.

Nu există nicio umbră de rău în Dumnezeu, prin urmare El este infinit de liber.

În esență, El este libertatea.

Voia lui Dumnezeu este perfectă, soția noastră este de încredere și uneori autodistructivă. Dar dacă ne încredem pe deplin în Dumnezeu, El ne va uni cu Sine, ne va schimba și va insufla dragostea Lui în sufletele noastre.

Adevărata eliberare este posibilă doar printr-un dar de sus, prin comuniunea cu libertatea inerentă lui Dumnezeu, cu iubirea Lui.

Toată așa-zisa noastră libertate naturală, indiferentă la bine și rău, nu este nimic mai mult decât o garanție, o așteptare a harului, a voinței lui Dumnezeu și a iubirii Sale neîmpăcate.

Adevărata libertate constă în capacitatea de a alege întotdeauna, cu perseverență și fără greșeală adevăratul bine.

Libertatea este capacitatea de a face voia lui Dumnezeu. A te împotrivi lui Dumnezeu înseamnă a deveni sclav. Nu există libertate reală în păcat.

Libertatea este un talent dăruit nouă de Dumnezeu; un instrument pe care trebuie să știm cum să-l folosim pentru a ne crea propria viață și propria fericire.

Sacrificând-o, Îl trădăm pe Dumnezeu Însuși. Adevărata libertate trebuie prețuită ca viața însăși, căci este cel mai prețios lucru pe care îl avem. Este ceea ce face ca o persoană să fie o personalitate creată după chipul lui Dumnezeu.

Biserica, o comunitate care nu este din lumea aceasta, trebuie să protejeze libertatea spirituală care este inerentă nouă ca fii ai lui Dumnezeu.

Adevărata libertate nu este arbitrar. Cea mai înaltă libertate se găsește în ascultarea de Dumnezeu și se pierde prin supunerea față de voința proprie. Adevărata eliberare a omului vine din har, nu din liberul arbitru.

Un om este liber atunci când nu trebuie să aleagă.

Demnitatea morală a unei persoane și libertatea sa morală nu sunt determinate nicidecum de scopul căruia își subordonează viața, ci de sursa din care izvorăște viața și activitatea sa morală în lume.

Libertatea trebuie înțeleasă ca o sursă primordială.

Omul este o ființă care acționează nu sub constrângere, ci în virtutea libertății creative, a energiei și a luminii binecuvântate inerente lui, care îi luminează viața.

Întrebarea principală nu este despre libertate și necesitate, ci despre libertate și har.

Omul este o ființă liberă chemată la creativitate.

Nu există om fără divinul din om, dar nu doar divin simbolic, ci cu adevărat divin.

Libertatea, care este opusă naturii, este întotdeauna spirit.

Spiritul este o forță eliberatoare și transformatoare.

Creștinismul eliberează omul de spiritele naturii și, prin aceasta, afirmă independența și libertatea spiritului uman.

DARUL RUGĂCIUNII

„Ce minune este rugăciunea. O persoană păcătoasă și nevrednică, cu o îndrăzneală nebună, își trimite rugăciunile, își aruncă cuvintele la cer, iar rugăciunea este ascultată, inima celui care se roagă știe acest lucru atunci când se roagă sincer. Aceasta nu înseamnă că **fiecare** dorință a noastră se împlinește imediat așa cum ne dorim, acesta poate fi cazul, și atunci rugăciunea este direct miraculoasă - poate că nu, dar rugăciunea sinceră, din inimă,
are **întotdeauna** un efect și se împlinește **întotdeauna** ,
este **întotdeauna** miraculoasă, căci este mișcată de Numele atotputernic și cumplit al lui Dumnezeu.”

Roagă-te, omule, învață să te rogi și mare putere, bucurie și pace vor fi cu tine. Nu nega puterea rugăciunii din cauza slăbiciunii păcătoase, nu spune despre tine că Dumnezeu nu ascultă un om atât de slab și păcătos. El ascultă fiecare inimă care se roagă și aceasta ascultă pe Dumnezeu care o aude. Și Dumnezeu nu este undeva departe, sus în ceruri, El este aici, în inima ta, peste tot unde Numele Lui este chemat cu evlavie, căci El este în acest Nume” (Protopopul Serghie Bulgakov, „Jurnal spiritual”).

Cât de greu, plictisitor și dificil ni se pare uneori după o zi agitată de muncă...

Dar cine dintre noi, rugându-ne, credincioși, depășind această oboseală, greutate, atunci când duhul este inspirat și înălțat, nu a experimentat brusc o iluminare binecuvântată în care se descoperă lumea cerească? Acest moment al rugăciunii noastre este temelia vieții interioare pe care trebuie să o avem mereu în inimile noastre.

Trebuie să iubim sincer rugăciunea. Și nu trebuie doar să o facem în imaginația sau dorința noastră, ci să o însușim și să ne organizăm viața de rugăciune.

Rugăciunea iubește munca constantă asupra ei, abia atunci o persoană dobândește treptat darul rugăciunii.

Cu toții recunoaștem marele neajuns al vieții noastre, care este împărțirea ei în viață bisericească și viață de familie. Vii la Biserică - aici este o lume specială,

pură, veselă. Aici sunt sfinții, aici este rugăciune. Vii acasă - acolo este totul diferit: agitație, strigăte, certuri, necazuri.

Este necesar să ne întoarcem la rugăciunea familială, de acasă, personală. Rugăciunea acasă este o continuare a vieții bisericești în lume. Acasă, omul își creează propriul templu al lui Dumnezeu prin rugăciune.

Slăbiciunea noastră spirituală este absența spiritului bisericesc din viața noastră de zi cu zi. Apare atunci când restabilim rugăciunea în celulă în deplinătatea ei.

„Îmi voi îndeplini regula rugăciunii până la sfârșitul zilelor mele", a decis așa și a continuat calm, fără a număra zilele, cât timp faceți asta, nu numărați, este timpul să vedeți roadele muncii, nu vă jenați că parcă nu le vedeți, nu credeți că nu vă mișcați nicăieri sau că nu munciți suficient; trebuie să vă înarmați cu mare răbdare, să aveți încredere în Domnul în viața spirituală, numai atunci aceasta va duce la rezultate bune.

Prima sarcină înainte de rugăciune este tăcerea. În cartea de rugăciuni dinaintea rugăciunilor de dimineață există o regulă: „ *După ce te trezești din somn, înainte de orice altă lucrare, stai cu respect, imaginându-te în fața Dumnezeului Atotvăzător și, făcând semnul crucii, spune: În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin. Apoi așteaptă puțin până când toate sentimentele tale se liniștesc și gândurile tale părăsesc tot ce este pământesc și apoi spune următoarele rugăciuni fără grabă și cu atenție din inimă* ."

Trebuie să începem lucrarea cu o perioadă atât de scurtă de tăcere și să încheiem ziua în același fel.

Și în timpul zilei, trebuie să existe hotărârea de a intra într-o perioadă de tăcere.

Trebuie să găsim un moment pentru a ne controla fluxul gândurilor și ne spunem constant nouă înșine: „Oprește-te!"

Dimineața ne trezim din somn. Ziua de ieri s-a stins, a dispărut. Intrăm într-o zi complet nouă. Ne gândim: ce le vom aduce oamenilor din jurul nostru? Ce pot oferi persoanei din fața mea? Ce pot accepta de la ea? Cu ce intru în noua zi? Cu durerea de ieri? Cu așteptarea bucuriei? Cu disponibilitatea de a corecta greșelile zilelor trecute? Aleg. Renunț la tot ce a fost rău.

La începutul zilei, trebuie să intrăm în comuniune profundă cu Dumnezeu, devenind tăcuți în profunzimile noastre în prezența Lui.

Nu știm cum să rămânem tăcuți; vorbim încontinuu cu noi înșine, cu altcineva.

Trebuie să ne desprindem de vizibil pentru a permite invizibilului să se manifeste prin tăcere.

O bătrână s-a plâns mitropolitului Antonie de Suroj că se ruga tot timpul și nu putea simți prezența lui Dumnezeu. El a sfătuit-o să tricoteze în tăcere. „Am simțit brusc", a spus ea, „cât de liniște era în jurul meu. Am început să ascult această tăcere și, dintr-o dată, mi-a devenit clar că în inima acestei tăceri era prezența cuiva. Și am înțeles că Dumnezeu era aici. Și atunci nu m-am rugat, ci pur și simplu am stat în prezența lui Dumnezeu."

După cum vedem, liniștea interioară ne permite să ascultăm liniștea exterioară și, în adâncul acestei liniști, să simțim mai mult decât liniște, să simțim o prezență care este liniștea supremă, dar o liniște plină de viață, capabilă să dăruiască viață.

În timpul zilei, în pauzele de odihnă, putem oricând lucra la restabilirea liniștii interioare.

Pe măsură ce se apropie seara, trebuie să stăm în fața conștiinței noastre și în fața vieții noastre, și în fața lui Dumnezeu și în fața fețelor tuturor oamenilor pe care i-am întâlnit.

Ni se dau și rugăciunile sfinților, pe care le putem folosi. Cum ar trebui să tratăm aceste rugăciuni? Sunt o școală care ne dezvăluie experiența unor oameni care ne sunt incomensurabil superiori, dar care, fiind oameni, ne sunt totuși asemănători. Ele izbucnesc odată din sufletul viu al unei persoane, precum sângele țâșnește dintr-o rană. A fost un moment de încântare, bucurie, recunoștință sau pocăință, sau disperare, dar a fost întotdeauna un strigăt sincer al sufletului. Fiecare rugăciune conține o experiență care probabil depășește experiența fiecăruia dintre noi. Niciunul dintre noi nu se poate compara cu Vasile cel Mare, Grigore Teologul, Ioan Gură de Aur și așa mai departe. Dar fiecare dintre noi poate surprinde în aceste rugăciuni ceva ce știe deja din experiență, ceva ce a atins cel puțin. Dar este imposibil să ne contopim cu gândul, cu sentimentele care sunt încrustate în ele. Dumnezeu să ne poată contopi cu experiența unuia dintre acești sfinți, exprimată într-una dintre aceste rugăciuni.

Le voi citi cu atenție, îmi voi pune întrebarea: ce pot spune deja sincer, cu adevărat, din experiența mea? Iată o frază, un cuvânt care îmi atinge sufletul - știu ceva similar, care mă înrudește cu experiența acestui sfânt.

Ar trebui să ne gândim la asta nu în momentul rostirii rugăciunilor, ci în intervale.

Așadar, să ne gândim la o rugăciune sau alta și să începem să vedem ceva în fiecare dintre ele, să ne alăturăm experienței cutare sau cutare sfânt. Și când spunem rugăciuni de dimineață sau de seară, unele dintre ele vor fi deja din inimă și din minte. Ni se va părea că putem spune tot conținutul din noi înșine, deși va fi doar în măsura noastră, dar cu toată sinceritatea și adevărul.

Pe altele le putem citi pur și simplu cu sinceritate. După ce citim această sau acea propoziție, ne oprim și spunem: „Doamne, nu, nu pot spune asta în numele meu, nu înțeleg asta, nu pot fi de acord cu asta, nu pot vorbi cu Tine așa, nu pot simți asta în raport cu oamenii din jurul meu sau în raport cu mine însumi”.

În alte locuri, rugăciunea va sta înaintea mea ca o judecată. Pot să spun: „Tatăl nostru, iartă-mi păcatele mele, așa cum le iert și eu celor ce sunt vinovați înaintea mea”?

Poți să-ți construiești viața din rugăciune și viața din rugăciune constantă.

— Dăruiește-mi, Doamne, liniștea interioară, datorită căreia pot rosti corect fiecare cuvânt. Te poți ruga doar din adâncul liniștii interioare sau din conștiința disperării, a nevoii ca Dumnezeu să mântuiască.

„Lucrează, nu slăbi, stăruie în rugăciune și ea însăși te va ajuta. Cel mai dulce Nume al lui Dumnezeu va fi ca mierea pe buzele tale. Doamne, învață-ne să ne rugăm, dă-ne voința de a ne ruga, insuflă dragoste pentru ea!” (Protopopul Serghie Bulgakov)

Rugăciunea însăși ne învață să ne rugăm, așa cum viața însăși ne învață să trăim.

Citește, înțelege cuvintele rugăciunilor și aplică-le la tine însuți, la viața ta.

Când există confuzie de gânduri în suflet, nu avem rugăciune curată. Un rob nu este un pelerin.

A învăța să te rogi este un proces lung și o mare trudă, este nevoie de multă răbdare în această școală. Dar pentru cel care îndură toate greutățile acestei științe, viața devine o bucurie în Domnul.

Începe această lucrare prin a dobândi atenție gândurilor tale și capacitatea de a îndrepta instantaneu un suspin de pocăință către Domnul.

Nu te gândi prea mult la tine.

Dacă vrei să trăiești ușor și aproape de Dumnezeu, ține-ți inima sus și capul jos.

Poți învăța să te rogi începând să te rogi nu doar cu limba, ci cu un apel din inimă către Domnul.

Nu te descuraja, căci aceasta ia puterea rugăciunii.

Trebuie să crezi că Domnul este mai aproape de tine decât oricare dintre cei mai apropiați, că El nu aude foșnetul buzelor tale, ci bătăile rugătoare ale inimii tale și ceea ce o umple în momentul în care te întorci la Dumnezeu.

Dacă îți este greu să te rogi, roagă-L pe Isus: „Isuse, vino în inima mea, roagă-te în mine și roagă-te împreună cu mine, ca să pot învăța de la Tine cum să mă rog”.

HARUL RECUNOȘTINȚEI

În primul rând, o persoană nu ar trebui să aibă o rugăciune de cerere, ci o rugăciune de mulțumire. Ne trezim dimineața și Îi mulțumim Domnului pentru ziua care ne-a fost trimisă.

Slavă Ție, Cel ce ne-ai arătat lumina!

Mulți s-ar putea să nu vadă această lumină: cineva a murit în spital, cineva a fost ucis, cineva a avut un accident de mașină, cineva s-a sinucis. Dacă nu ni s-a întâmplat nimic de genul acesta, suntem în viață și o nouă zi de viață a început pentru noi, atunci trebuie să fim recunoscători pentru asta. Fiecare nouă zi se întinde în fața noastră ca o câmpie albă ca zăpada pe care trebuie să mergem. Un om sfânt I-a cerut Domnului un singur lucru: „Doamne, ajută-mă să nu mă întorc pe potecă”. A întorci poteca înseamnă a te abate spre rău. Și în Biserică, după Euharistie, cântăm întotdeauna psalmul 33: „ **Depărtează-te de rău și fă binele** ”...

„Sufletul meu este epuizat de mulțumiri Îți dăruiești, Dumnezeul meu. Îmi dai o nouă zi de viață, o nouă carte pecetluită cu posibilități nedezvăluite, în care îmi poruncești să-mi scriu numele, îmi încredințezi să intru de nești în lumea Ta, în creația Ta. Îmi dai această rugăciune, în care sufletul meu este spălat și îmbrăcat în Numele Tău, și îmi dai dragoste și pe cei dragi, numai la gândul cărora sufletul meu tremură de bucurie. Ce să spun? Sufletul meu este epuizat. Este slab în toate, slab și în mulțumire. Poate cel mai inaccesibil lucru pentru o persoană păcătoasă este să mulțumească, din zece doar unul a mulțumit, „și era samaritean” nu din lege, ci din har. Și trebuie să ne rugăm Domnului pentru harul mulțumirii, pentru care Biserica se roagă zilnic în Dumnezeiasca Euharistie. O, cum vom mulțumi lui Dumnezeu pentru acest dar divin al Dumnezeiei Euharistii în fiecare zi! Așa cum respirăm, așa cum mâncăm în fiecare zi, așa aduce

pământul o jertfă zilnică lui Dumnezeu și Creatorului său, Fiul Său Divin, care este jertfit din nou pentru noi. Și în fiecare zi, în fiecare dimineață, o...” Creștinul, dacă nu poate fi prezent la Euharistie în ziua aceea, trebuie să-I mulțumească Domnului pentru ea, că este dată, că este, că este oferită. O, binecuvântare a vieții, dată de Domnul și sfințită prin Numele Domnului, o, bucurie a rugăciunii, o, amărăciune a lacrimilor pocăinței, o, iubire dăruită de Domnul, o, viață izvorând din izvorul Vieții, o, Suflet Sfânt și atotviață dătător! Îi mulțumim Domnului!

„Doamne, sufletul meu este copleșit de recunoștință. Mi-ai dat viață, mi-ai dat pace. Mi-ai dat cei dragi și apropiați. Mi-ai trimis prieteni în toate momentele vieții mele.”

„Doamne! Cum să-Ți mulțumesc pentru îndurările Tale! Pe mine, înecându-mă în păcate, Tu m-ai chemat din nou la viață, mi-ai îngăduit să stau înaintea Ta, să invoc Numele Tău cel dulce, să mă rog Ție, să-Ți mulțumesc. Pe mine, al cărui loc este doar în adâncurile iadului, respins de Tine și de oameni, Tu m-ai admis cu bunăvoință celor care stau în jurul Tău, Tu nu m-ai aruncat în pieire. Tu îmi dai speranță de mântuire și pocăință. Cum să-Ți mulțumesc, Doamne, pentru îndelunga Ta răbdare față de nenorocirea mea, pentru că mi-ai dat această rugăciune, în care am invocat Numele Tău cu buze murdare și necurate și mi-ai umplut inima cu bucuria prezenței Tale prin mila condescendenței Tale. Sufletul meu leșină în fața milei Tale, ce să spun? Tu știi totul, Tu îmi cunoști murdăria și nu mă disprețuiești, îmi îngădui să mă rog Ție, să-mi înalț inima spre Tine, să Te numesc. Cum pot îndura aceasta, ce voi face? Învață-mă să Te iubesc, învață-mă să mă ard.” Pe altarul iubirii Tale, arde-mi păcatele în el, arde amintirea lor, ca să nu mai stea ca o umbră neagră pe calea mea spre Tine.

Și fiecare zi a vieții este o nouă minune a milei Tale, o nouă revelație, o nouă uimire, o nouă epuizare din cauza minunării și recunoștinței inimii mele. Doamne, sunt praf și cenușă înaintea Ta, dar nu mă respinge; lasă-mă să trăiesc și să mor inseparabil cu Tine, lasă-mă să văd chipul Tău cel prea strălucitor până la sfârșit, nu mă respinge de la fața Ta.”

„Cât de neputincioasă este inima să mulțumească și cât de mult vrea cineva să mulțumească, cât de mult trebuie să mulțumească, să mulțumească până la sfârșit, până la adânc, până la epuizare! Când vezi mila lui Dumnezeu și darurile lui Dumnezeu revărsate asupra ta, vrei ca tot sufletul tău să devină un imn de laudă, dar slăbiciunea firii, puterea păcatului înlănțuie inima, leagă buzele, iar lauda se stinge, neavând niciun sunet. Ce bucurie îți aduce întotdeauna această recunoștință, această înaintevedere a Domnului! Dar noi putem mulțumi doar în măsura puterilor noastre, așa cum trăim, așa mulțumim; dacă trăim slab și somnoros, dacă rugăciunea noastră este rece și leneșă, atunci sufletul nu are

aripi pentru mulțumire. Și pe aceste aripi sufletul este dus cel mai ușor și cel mai direct către Domnul. În mulțumire este bucurie, iubire, dar și înțelepciune.”

„Cine mulțumește nu poate fi împietrit la inimă, nu poate fi mândru și arogant, căci darul lui Dumnezeu îi arată propria sa goliciune și slăbiciune fără acest dar. Recunoștința naște pocăința, căci te vezi nevrednic de acest dar și naște și smerenia și blândețea, căci știi că un dar dat gratuit poate fi luat și te închini sub dreapta milostivă a lui Dumnezeu. O, cât de necesar, cât de important este să aprinzi în tine darul recunoștinței, căci în felul acesta ne înălțăm la rugăciunea și bucuria neîncetată. Căci Apostolul s-a unit în poruncă: bucurați-vă pururea, rugați-vă neîncetat, mulțumiți pentru toate” (Protopopul Serghie Bulgakov).

DRAGOSTE

„ **Oricine iubește este născut din Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu** ” (1 Ioan 4:7).

Ne gândim la noi înșine ca fiind cu toții implicați în această iubire: fiecare dintre noi iubește ceva, pe cineva. Dacă există oameni care nu iubesc nimic, atunci acesta este un fenomen rar. Cu toții ne iubim cei dragi, rudele, prietenii, oamenii de felul nostru de a gândi.

Dar este aceasta dragostea pe care Hristos o așteaptă de la noi?

Poți fi foarte amabil cu cei care te tratează cu încredere și dragoste. Dar dintr-o dată te confrunți cu răutate, condamnare, ostilitate, iar bunătatea se transformă în sentimentul opus.

Aceasta arată clar neputința noastră completă în fața răului și, mai ales, în fața răului din noi înșine, care se ridică în noi pentru a întâmpina criticile cuiva.

Însă reproșurile și criticile sunt un medicament amar pentru vanitatea noastră, pentru mulțumirea noastră de sine.

O persoană mândră este iremediabil oarbă și singură: nu va vedea nimic în lume sau în oameni, în afară de sine însuși.

Există puțină sau deloc iubire în noi, iar dacă Iubirea nu ne unește cu Sine Însăși, nu vom deveni niciodată ea.

Dacă am avea mai multă dragoste pentru Dumnezeu, cât de ușor ne-am încredința Lui pe noi înșine și întreaga lume. Toate dificultățile vin din lipsa de

dragoste pentru Dumnezeu și toate dificultățile dintre oameni vin din lipsa de dragoste între ei. Dacă există dragoste, nu pot exista dificultăți.

Iubirea este iubire doar atunci când este pentru toți, fără excepție. Atâta timp cât este iubire pentru cei care mă iubesc, nu este iubire, ci egoism, nu este iubire creștină.

Dacă există iubire adevărată în noi, atunci ea se revarsă asupra tuturor, asupra celor buni și asupra celor răi, asupra celor plăcute și asupra celor neplăcute.

Dar cum este posibil acest lucru? Porunca Evangheliei nu poate fi imposibil de împlinit. Numai pe calea lepădării de sine și a renunțării la sine se poate învăța să se împlinească porunca iubirii față de toți, inclusiv față de dușmani.

Trebuie să abandonăm ideea că există două feluri de oameni în omenire: drepți și păcătoși. Nu este așa. Cu toții suntem păcătoși, cu toții suntem afectați de păcatul originar, iar Domnul a suferit pentru noi toți. El este prietenul păcătoșilor. Toți Îi sunt la fel de dragi.

Dragostea pentru Dumnezeu se măsoară prin disponibilitatea noastră de a accepta suferința și nenorocirile care ne sunt trimise și de a vedea mâna lui Dumnezeu în ele. Poate fi un sprijin pentru noi faptul că aceste suferințe sunt și o măsură a iubirii lui Dumnezeu pentru noi.

Dragostea noastră pentru Dumnezeu este Dumnezeu Însuși în noi. Simțind această dragoste în noi înșine, L-am recunoscut deja pe Dumnezeu.

După ce îl simte pe Dumnezeu în sine, o persoană nu mai are nevoie de nicio minune - minunea s-a întâmplat deja în ea.

Facem fapte bune, ne curățim inimile și ne apropiem de Dumnezeu, nu pentru o recompensă, ci din dragoste pentru Dumnezeu.

Trimițându-și Iubirea, pe Sine Însuși, în noi, Dumnezeu acționează și ne iubește în tot ceea ce facem. El ne transformă și ni se dăruiește pe noi înșine. Dizolvându-ne în El, ne găsim adevăratul sine. Aceasta va fi sfințenia.

Cel care iubește cu adevărat nu mai vorbește despre iubirea sa. Viața este un efort al iubirii, o străduință pentru iubire și de dragul iubirii. Este o străduință înainte și în sus.

Dumnezeule, Te iubesc pentru că Tu vrei să Te iubim și noi.

Nu mă obligi, mă ceri.

Nu ceri asta, tu o vrei.

Te iubesc nu din datorie, ci din toată inima.

Mă iubești într-un fel pe care eu nu l-aș putea iubi niciodată.

FII SFÂNT

A tinde spre sfințenie înseamnă a tinde spre Hristos.

Cineva a spus foarte bine că este mai ușor să trăiești în întregime pentru Hristos decât pe jumătate. O persoană va obține o victorie interioară atunci când nu-și uită aproapele. Un om l-a întrebat pe altul: „Ai ajutat vreodată pe cineva?" „Nu", a răspuns el. „Încearcă chiar acum! Du-te și ajută pe cineva."

Dumnezeu Tatăl L-a trimis pe Isus Hristos să-i învețe pe oameni umanitatea. Învățarea umanității este cel mai important lucru. Dumnezeu trimite genii în lume: Newton, de exemplu, să predea fizica, Kepler să predea astronomia, Darwin să predea biologia. Dar această știință este o știință diferită a umanității, este mai presus de toate științele.

Unii oameni cred că cel mai important lucru pentru o persoană religioasă este credința. Dar Apostolul Pavel spune: dragostea este mai mare. „ **Chiar dacă aș avea darul prorociei și aș cunoaște toate tainele și toată cunoștința și chiar dacă aș avea toată credința, așa încât să mut munții, dar n-aș avea dragoste, nu sunt nimic** " (1 Corinteni 13:2).

O persoană poate ține un discurs foarte frumos despre Dumnezeu, dar va fi foarte neconvingător dacă nu există dragoste în el. Am avut un profesor universitar din Sankt Petersburg care a venit la noi, care în timpul renașterii religioase a mers la o întâlnire a societății religioase-filosofice, unde un tânăr ținea un raport pe tema „Misticismul Crucii". Totul în el era foarte subtil și ingenios construit, existau concluzii frumoase, dar lipsea ceva. După raport, acest profesor s-a apropiat de tânăr și l-a întrebat: „Ești botezat?" El s-a indignat: „Ce înseamnă asta?" Ea a simțit falsitatea spirituală a întregului său raționament. El a vorbit despre cruce într-un mod detașat, exterior.

Dragostea este mai mare decât credința. Adevărata predică este omul însuși, dragostea lui, nu cuvintele lui. Cuvintele nu sunt crezute acum. Se spune: arată-ți viața. Numai dragostea poate da naștere la dragoste. Un creștin știe că dragostea va trece în acea viață, veșnică, și nu va înceta. Pentru că Dumnezeul cel veșnic este Dragoste.

Unii oameni întreabă: cum să fii mântuit și ce înseamnă să fii mântuit? Răspunsul este foarte simplu și scurt: a fi mântuit înseamnă a iubi. Hristos a venit în această lume pentru a crea, pentru a face o viață mai bună, pentru că lumea în care trăim este imperfectă, este neterminată, este afectată de păcat.

O persoană se gândește: „Care este planul lui Dumnezeu pentru mine, ce vrea Domnul de la mine?" Planul lui Dumnezeu pentru noi este sfințirea sau dedicarea noastră față de Dumnezeu. Scopul sfințirii este de a împlini voia lui Dumnezeu.

Nu poți lua o pauză de la Dumnezeu. Avem nevoie de El mereu ca de aer, în fiecare clipă a vieții, și nu doar de Crăciun și de Paște sau când ni se întâmplă necazuri.

Domnul vrea să fim sfinți. Se pune întrebarea: ce este sfințenia? Sfințenia nu este sfințire exterioară, ci o stare interioară. A fi sfințit înseamnă pentru noi să ne curățim inimile prin pocăință. Și apoi Duhul Sfânt se pogoară asupra noastră, Care dă naștere semințelor sfințeniei. Apare oportunitatea de a deveni interior asemenea lui Dumnezeu. Voia lui Dumnezeu este sfințirea noastră. El Însuși spune: „Fiți sfinți".

„Sfinții", a scris Sfântul Siluan Athonitul, „sunt ca Domnul, dar toți oamenii care păzesc poruncile lui Hristos sunt ca El, iar cei care trăiesc după patimile lor și nu se pocăiesc sunt ca vrăjmașul. Cred că dacă acest secret li s-ar descoperi oamenilor, ar înceta să slujească vrăjmașului, ci fiecare s-ar strădui cu toată puterea să-L cunoască pe Domnul și să fie ca El."

Uneori, o întâlnire cu o persoană spirituală deosebit de exaltată, înflăcărată, poate deveni un imbold spre sfințenie. Am putea fi surprinși de cât de indiferentă este față de unele pasiuni, față de această lume, încât este atrasă de ceva complet diferit, de Dumnezeu.

Dumnezeu are nevoie de noi ca sfinți. Dumnezeu vrea cu adevărat să fim sfinți. Poate că nu suntem bogați, faimoși, fericiți, dar trebuie, trebuie să fim sfinți. Aici intervine mila lui Dumnezeu. Dumnezeu vrea asta de dragul nostru. Pentru că a nu fi sfinți este iad, moarte, un punct mort în viață pentru o persoană. Sfințenia este la fel de necesară ca aerul. A trăi fără ea înseamnă a ne împotrivi Creatorului nostru. Dacă nu vrem să fim ca Dumnezeu, atunci vom fi ca altcineva.

ÎNVAȚĂ SĂ TRĂIEȘTI

Viața însăși ne învață despre viață.

Trăiește fiecare zi cu Dumnezeu. El ne va călăuzi prin furtunile vieții spre pace și o inimă calmă.

Fără Dumnezeu nu poți trăi, ci doar mori încet și dureros, observând distrugerea din jurul tău.

Omul este limitat, iar slăbiciunea are nevoie de puterea lui Dumnezeu pentru a trăi.

Păstrați în memoria și în inima voastră urmele milostivirii lui Dumnezeu, atât de clar vizibile în viața noastră.

Inamicul este puternic, dar numai Dumnezeu este atotputernic.

Păstrează-L pe Domnul în viața ta, și El te va păzi.

Și uneori aripile noastre atârnă și nu avem puterea să ne înălțăm spre cer - asta nu e nimic, aceasta este știința științelor prin care trecem, dacă nu dispare niciodată dorința de a vedea cerul deasupra capetelor noastre, cerul senin, cerul înstelat al lui Dumnezeu.

Lacrimile, travaliul, bolile de inimă sunt inevitabile pe calea noastră.

Păcatele săvârșite în cunoaștere dau naștere bolilor, ne leagă.

Trebuie să ne pocăim, să mărturisim, să primim ungerea și să ne predăm lui Dumnezeu.

Puterea lui Dumnezeu se desăvârșește în slăbiciune, vedem acest lucru în practică de-a lungul vieții noastre și suntem puternici numai prin puterea lui Dumnezeu.

Dragostea transformă orice persoană într-un prieten.

Trăiește nu cum vrei, ci cum poruncește Dumnezeu.

Trebuie să ai această atitudine în viață: nu cere nimic și nu refuza nimic.

Nu există o cale mai bună și mai sigură decât să trăiești conform voinței lui Dumnezeu. Și voința lui Dumnezeu ne este atât de clar revelată de împrejurările vieții.

Cel mai valoros lucru este să înveți să te predai în întregime voinței lui Dumnezeu.

Poți cere împlinirea dorinței tale de a crea o familie creștină, dar punerea ei în aplicare trebuie lăsată în voia lui Dumnezeu și ascultată.

Ceea ce contează este dispoziția mentală și spirituală cu care facem totul.

Nu poți trăi fără gânduri.

Este imperativ să găsești acel loc din viața ta care i-a dat inamicului libertatea de a intra în tine.

Nu e greu să lași întunericul să intre, dar e mult mai greu să scapi de el.

Trei voințe guvernează viața: voința lui Dumnezeu, a vrăjmașului și voința noastră omenească, și nimeni nu eliberează o persoană de lupta alegerii.

Credem noi în Dumnezeu, credem în providența Lui pentru noi? Acestea sunt întrebările la care răspunde poziția noastră în viață în toate momentele dificile ale vieții.

Viața este o școală a vieții și, periodic, facem un test de spiritualitate.

Principalul lucru pentru un creștin este să trăiască după poruncile lui Dumnezeu.

Voia lui Dumnezeu poate și trebuie să fie împlinită în orice chestiune, în orice ocupație și în orice loc.

Nu este vorba despre ce facem, ci despre cum abordăm lucrurile și ce este cel mai important pentru noi.

Fiecare persoană trebuie să aleagă singură calea vieții. Și asta pentru ca nimeni să nu se poată ascunde la spatele altcuiva.

Este dificil și dureros să pui frâul Legii lui Dumnezeu, acolo unde jocul vieții trebuie să se termine inevitabil și viața - purtarea crucii - trebuie să înceapă.

Nu-ți face planuri în viață, ci roagă-te: „Spune-mi, Doamne, calea”. Și vei vedea miracolul călăuzirii lui Dumnezeu în viață.

În boli, mila lui Dumnezeu este adesea ascunsă, căci boala suplinește lipsa ostenelilor noastre pentru Dumnezeu.

Slujiți-L pe Dumnezeu, slujiți-i oamenilor și găsiți bucurie în aceasta, trăiți după aceasta.

Nu te teme de nimic în viață decât de păcat. Dumnezeu ne atinge des, uneori mai vizibil și mai viu, alteori mai secret și cel mai adesea pentru a ne întări puterea spirituală înaintea vreunei încercări sau ispite.

Creștinismul de astăzi este doar pe vârful limbii multor oameni.

Nu ar trebui să fugi de inamic, ci să lupți cu el.

Nu suntem pioni în viață, ci co-creatori împreună cu Dumnezeu.

Cel mai sigur lucru este să-L cauți pe Dumnezeu, să trăiești viața Bisericii, a Sacramentelor ei, iar aceasta înseamnă să trăiești prin credință.

Cea mai importantă și semnificativă artă pentru o persoană este să învețe să trăiască în pace și iubire cu toată lumea.

Ia porunca spre a o pune în practică în viață: să nu faci altora ceea ce nu-ți dorești ție și iubește-ți aproapele ca pe tine însuți. Așadar, lucrează.

Iubirea pentru omenire este o desfrânare verbală; iubirea pentru o anumită persoană, dăruită nouă de Dumnezeu pe calea vieții noastre, este o chestiune practică ce necesită muncă, efort, luptă cu sine însuși, cu propria lene.

Toate dificultățile și durerile noastre sunt tocmai pentru că nu vrem să-L acceptăm pe Dumnezeu și ne străduim să ne atingem de ale noastre. Dar Dumnezeu ne iubește mai mult decât ne iubim noi înșine.

Cedă necazurilor, și necazurile vor trece pe lângă tine; dar roagă-te, roagă-te, și necazurile vor trece repede.

Trebuie să trăim, simțind cu adevărat prezența lui Dumnezeu în viețile noastre.

Cu siguranță vor apărea încercări, iar în ele ne vom vedea pe noi înșine pentru a avea un simțământ viu pentru Dumnezeu și o pocăință vie.

Să fim mai atenți și responsabili în viață - trece repede, iar trecutul nu poate fi întors.

Nu amâna pe mâine ce trebuie făcut astăzi, pentru că mâine s-ar putea să nu vină niciodată pentru cineva.

Speranța și credința sunt luminile vieții noastre. Trebuie să trăim nu după propriile noastre dorințe, ci după porunca lui Dumnezeu.

Trăiește cu atenție cel puțin o zi, observă-te pe tine însuți. Cine ești tu în raport cu oamenii? Mai întâi cunoaște-te pe tine însuți, apoi încearcă să trăiești cel puțin o zi împotrivindu-te păcatului. Vei învăța cât de greu este; și, după ce ai învățat, învață să te supui slăbiciunilor omului și nu vei condamna pe nimeni.

Trebuie să bați la ușa Domnului. Aceasta este singura ușă care se deschide chiar și la un mic suspin al unui suflet viu.

Totul este posibil pentru cei care ard de duhul credinței și al nădejdii în Dumnezeu.

Nu ascultați demonii. Noi luptăm cu patimile noastre, dar Domnul Însuși luptă cu demonii.

Dacă ai plănuit o faptă bună, asigură-te că o duci la bun sfârșit, deoarece a fost deja consemnată de Îngeri.

Avva Macarie a zis: dacă ne aducem aminte de răul pe care ni l-au făcut oamenii, amintirea noastră de Dumnezeu va slăbi, dar dacă ne aducem aminte de răul pricinuit de demoni, vom fi feriți de săgețile lor.

Avva Or a zis: În orice ispită te afli, să nu te plângi de nimeni, afară de tine însuți, și să spui: mi s-a întâmplat aceasta din cauza păcatelor mele.

Avva Pimen a spus: dacă tăceți, veți găsi pace oriunde veți locui.

Nu te lăsa ispitit de diavol și nu urma sugestiile voinței tale spre propriul tău detriment - niciodată nu va fi după voința ta, căci răul nu distruge răul.

Dacă îți supui voința lui Dumnezeu, El va face așa cum Îi place.

O lacrimă curăță sufletul și îl leagă de Dumnezeu.

Priviți copiii și uimiți-vă: un copil nu cunoaște nimic asemănător cu un adult, ci este mereu încântat și fericit, vesel și fericit, sârguincios și vigilent.

Când gândim, trebuie să privim la toate, la faptul că Dumnezeu este peste tot și peste tot și nu există nimic unde El să nu fie.

Acest gând va fi legat de rugăciune, de contemplarea lui Dumnezeu și de sentimente de recunoștință față de omniprezența lui Dumnezeu.

Trebuie să ne întristăm când vedem că cineva culege un fir de iarbă, o floare de pădure, fără nicio nevoie și apoi o aruncă. Dar aceasta este creația lui Dumnezeu.

Intenția ta este un păcat, iar planul plănuit va fi dificil.

Nu mulțumim în vremuri dificile, dar Domnul ne învață să fim recunoștință.

Nu insista pe ale tale, ale tale sunt cele care ne îngreunează. Domnul a zis: „ **Fiule, dă-mi inima ta** ” (Proverbe 23:26).

Trebuie să încercăm să ne rugăm dimineața, seara și la fiecare sarcină, cel puțin așa: „Binecuvântează, Doamne!”

Și în loc de alte gânduri, spune: „Doamne, ajută-mă. Doamne, protejează-mă. Doamne, învață-mă să fac voia Ta.” În acest fel, vei vorbi cu Dumnezeu, ceea ce înseamnă rugăciune. Alte gânduri nu ar trebui acceptate, ele nu sunt ale lui Dumnezeu.

Trebuie să ne predăm voinței lui Dumnezeu și să mulțumim pentru tot.

Nu uita niciodată păcatele tale, atunci nu mai este nimic de îndurat.

Nu căuta prieteni pe stradă. Cine găsește un prieten pe stradă va avea necaz, dar dacă găsește unul în casă, atunci averea va fi a lui.

Învață să iubești și să-i primești cu brațele deschise pe toți, atunci nu vei fi niciodată singur.

Nu vrem să mergem la templul lui Dumnezeu. Și acolo este Domnul și sacramentele Sale, rugăciunile, slujbele, spovedania, Împărtășania - totul pentru noi, dar nu vrem asta.

E bine dacă știi calea spre templul lui Dumnezeu, templul duce la cer.

Nu te încrede în gândurile tale și îți va fi ușor. Nu te încrede în gândurile tale și vei găsi pacea, care este exact ceea ce cauți; dar ea va veni la tine nu printr-un plan imposibil, ci prin harul lui Dumnezeu.

Nu există nimeni în lume care să fie un străin - fiecare este familia ta. Iubește doar întreaga lume a lui Dumnezeu și fiecare va deveni familia ta.

Trebuie să dăm, dar dobândim; trebuie să ascultăm, dar cârtim; trebuie să ne tăiem voința, dar trăim după ea; trebuie să urâm lumea aceasta și toate plăcerile

ei, dar o iubim; în cele din urmă, călcăm poruncile lui Dumnezeu. Și atunci este greu peste tot.

Prima prioritate a unei persoane ar trebui să fie mântuirea sufletului său.

Calea ușoară către mântuire este să nu condamni pe nimeni, iar Domnul nu te va condamna.

Nu trebuie să acceptăm gânduri, ci să ne rugăm.

Rugați-vă în orice moment și în orice situație - aceasta vă va da rugăciune, priveghere, citire și mulțumire.

Spune o rugăciune - ea va umple totul. Cine nu spune o rugăciune se îmbolnăvește de melancolie, iar odată cu ea vine deznădejdea și se împovărează astfel.

Tot ce am e un depozit, asta e un iad pentru mine.

Trebuie să ai o iubire sacrificială pentru a-i ajuta pe ceilalți fără a te cruța pe tine însuți.

Omul smerit este cel mai puternic dintre cei puternici.

Când vă întâlniți, salutați-vă unul pe altul: „Hristos este în mijlocul nostru!” și răspundeți: „El este și va fi.” Când rostiți aceste cuvinte, Duhul Sfânt ne umbrește, iar cei care erau în vrăjmășie se împacă.

Viața e scurtă, dar înainte ne așteaptă veșnicia, unde ne așteaptă bucuria de a fi cu Dumnezeu.

Viața e un drum și o cale, muncă și boală.

Aici trăim până în timpul binecuvântat când câmpul vieții noastre a devenit alb și spicul său de porumb deja se apleacă spre pământ. Și inima este înfricoșată, dar inima este și bucuroasă: Domnul este aproape. Trebuie să-I mulțumim Domnului. La urma urmei, a trecut o viață foarte grea și tristă.

Să continuăm să trăim, bucurându-ne de ceea ce am trăit și experimentat, de faptul că viața continuă și de faptul că zorii Eternității deja bat la ușă.

Slavă Domnului pentru tot!

Note

1. Aceasta se referă la Sfântul Andrei al Constantinopolului, care a trăit în secolul al X-lea. Notă ed.